

बंगलाचुली गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
कमिरेचौर, दाढ़,
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

बंगलाचुली गाउँपालिकाको
भू-उपयोग योजना तर्जुमा कार्य

अन्तिम प्रतिवेदन

२०८०

कार्यकारी सारांस

नेपाल तीव्र रूपमा शहरीकरण भईरहेको मुलुक हो । विशेष गरी नेपालको तराई, पूर्व पश्चिम राजमार्गको आसपासका भेगहरुमा व्यापक रूपमा वस्ती विस्तार भएका छन् । नेपालको तराई भेग तथा मुख्य शहरी क्षेत्रमा शहरीकरणको विभिन्न आर्थिक-सामाजिक, राजनैतिक, नीतिगत तथा भौतिक कारणहरु रहेका छन् । शहरी केन्द्रहरुमा व्यवसायिक तथा रोजगारी, शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, सञ्चार लगायतका समस्त क्षेत्रहरुमा सेवा सुविधा तथा अवसरहरु बोकेको हुनाले ग्रामीण भेग एवम् पहाडी भेगका मानिसहरु शहरी केन्द्र तथा सो आसपासका क्षेत्रहरुमा बसाइँ सरेर जाने क्रम बढ्दो छ । साथै जनसङ्ख्याको प्राकृतिक वृद्धि साथै बसाइँसराइको कारण ती भेगको जनसङ्ख्या बढिरहेको छ भने तीव्रतर रूपमा बढिरहेको जनसङ्ख्याहरु कृषियोग्य जमिनमा नयाँ वस्तीहरुमा व्यवस्थापन भईरहेका छन् । जसका कारणले ठूला ठूला खेतीयोग्य जमिनमा वस्ती विस्तार भईरहेका छन् । खेतीयोग्य जमिनको खण्डीकरणले उत्पादन र उत्पादकत्वमा ह्लास आएको छ भने खाद्यान्त संकटको जोखिम पनि बढ्दो छ ।

बंगलाचुली गाउँपालिका कृषि, लघुव्यवसाय, उद्योग, पशुपालन तथा मत्स्यपालनका हिसाबले सम्भावना बोकेको स्थान हो जहाँ कृषि पेशा अँगाल्ने घरपरिवारको सङ्ख्या बढी छ । यहाँको खेतीयोग्य जमिन तरकारी, फलफुल, उखु, तोरी साथै अनाज समेत उत्पादन गर्न सकिन्छ, तर एकातिर आधुनिक कृषि औजार, मल, बीउ तथा अर्कातिर समस्याको रूपमा रहेको छ भने उपलब्ध जमिनको पनि वैज्ञानिक उपयोग हुन सकेको छैन । उपयुक्त हावापानी, माटो, पूर्वाधार आदिका आधारले यो गाउँपालिकाले व्यवसायिक कृषिको धेरै सम्भावना बोकेको छ, तथापि राष्ट्री लगायतका अन्य खोलाहरुले सिमित परिमाणमा रहेको खेतीयोग्य जमिन वर्षेनी कटान गर्ने गर्दछ । वैज्ञानिक भू-उपयोग योजनाको अभावमा जथाभावी हुने वस्ती विस्तारलाई व्यवस्थित गर्न सकिएको छैन । जडिबुटी, दुर्घ उत्पादन, अन्नबाली, तथा पशुजन्य उत्पादनका योजनावद्ध विकास एवम् विस्तारका खाकाहरु पनि भू-उपयोग योजनाका अभावमा बन्न सकेका छैनन् ।

उपयुक्त हावापानी, माटो, पूर्वाधार आदिका आधारले यो गाउँपालिकाले व्यवसायिक कृषिको धेरै सम्भावना बोकेको छ । यस गाउँपालिकाको ठुलो भू-भाग वन क्षेत्रले ओगटेको छ र खेतीयोग्य, भाडी र घाँसे मैदानले पनि केही क्षेत्र ओगटेको छ । यहाँ जनसङ्ख्याको खासै चाप छैन । वस्तीहरु तराइका भू-भागमा छारिएर बसेका छन् । उपलब्ध खेतीयोग्य जमिनमा धान, मकै, गहुँ, चना, मुसुरो, आलु उत्पादन हुन्छ । जयसरी आम्दानीको मुख्य श्रोतका रूपमा कृषि व्यवसाय रहेको छ ।

बंगलाचुली गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्थालाई हेर्दा गाउँपालिकाको सबभन्दा ठुलो भू-भाग वन तथा वनस्पति (१८,४४३.८४ हेक्टर) र कृषि क्षेत्रले (५,२४०.९४ हेक्टर) ओगटेको छ । त्यस्तै नदी तथा ताल तलैयाले ३०८.६८ हेक्टर, सार्वजनिक क्षेत्रले १८४.४८ हेक्टर तथा आवास क्षेत्रले ३००.०८ हेक्टर भू-भाग ओगटेको छ ।

बंगलाचुली गाउँपालिकाको भू-उपयोगको आगामी ५-१५ वर्षको तथ्याङ्कसँग तुलना गर्दा कृषि, व्यवसायिक तथा आवासले ओगटेको क्षेत्रफलमा व्यापक परिवर्तन आएको हुनेछ । कृषियोग्य जमिन

हालको अवस्था भन्दा १,०४२.७८ हेक्टरले घटेर ४,९९८.१६ हेक्टरमा सीमित हुनेछ भने व्यवसायिक क्षेत्र १३९.०३ हेक्टरले वृद्धि भई १४१.२१ हेक्टरमा फैलिने छ। त्यस्तै आवास क्षेत्र ३००.०८ हेक्टरबाट वृद्धि भई १,२०३.५५ हेक्टरमा फैलिने छ। यसरी कृषियोग्य जमिन मासिनु र व्यवसायिक तथा आवास क्षेत्र बढनुमा जनसङ्ख्याको प्राकृतिक वृद्धि साथै बसाइँसराइको कारण मुख्य छन्। तीव्रतर रूपमा बढिरहेको जनसङ्ख्याहरु कृषियोग्य जमिनमा नयाँ वस्तीहरुमा व्यवस्थापन भईरहेका छन्। जसले गर्दा ठूला ठूला खेतीयोग्य जमिनमा वस्ती विस्तार भईरहेका छन् र आवास, व्यवसायिक र खेतीयोग्य जमिनको क्षेत्रफलमा व्यापक परिवर्तन हुने विश्लेषण गरिएको हो। यी भू-उपयोगका वर्ग बाहेक धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र, उत्खनन, वन तथा वनस्पति, नदी तथा ताल तलैया, सार्वजनिक, तथा अन्य क्षेत्रको क्षेत्रफलमा भने आगामी ५ देखि १५ वर्षको अवधिमा खासै परिवर्तन नआउने देखिन्छ।

बंगलाचुली गाउँपालिका प्राकृतिक श्रोतमा धनी क्षेत्र हो। विभिन्न भौतिक, सेवा, सुविधा, जस्तै शिक्षा, स्वास्थ्य, आर्थिक सम्भावना एवम् उज्जाउ भू-भाग साथै भौतिक पूर्वाधारहरुको विकासका कारण यो क्षेत्रमा धेरै सम्भावना रहेका छन्। विकास निर्माणका क्रियाकलापहरुले भू-उपयोगमा परिवर्तन आउनु स्वभाविक रहेका र सोही अनुसार जनसङ्ख्या वृद्धि रं वस्ती विकास हुने क्रम जारी रहने सजिलै पूर्वानुमान गर्न सकिन्छ। कृषि योग्य भू-भागहरु आवासीय क्षेत्रमा रूपान्तरण हुँदै गएका छन् भने नयाँ वस्तीहरु कृषियोग्य जमिनहरुमा विस्तार भझिरहेका छन्। मानिसहरु बजार आसपासका क्षेत्रहरु तथा सडक सञ्जाल आसपासमा बढी केन्द्रित भएको पाइएको छ।

यस सन्दर्भमा प्राकृतिक श्रोतको सन्तुलित एवम् दीगो उपयोग गर्दै गाउँपालिकाको विकासार्थ तयार गरिएको यो भू-उपयोग योजनालाई भू-उपयोग परिषद् गठन गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने छ। यस अधि सरोकारवालाहरुसँग छलफल गरी भू-उपयोग परिषद्को निर्णय अनुसार कार्यान्वयन गर्न वा वर्गीकृत भू-उपयोगलाई परिवर्तन गर्न सकिने छ।

विषयसूची

परिच्छेद १: परिचय.....	१
१.१ भूमि, भू-उपयोग र भू-उपयोग योजना.....	१
१.२ भू-उपयोग योजना तर्जुमाका विधिहरु	२
१.३ भू-उपयोग योजनाको आवश्यकता	३
१.४ भू-उपयोग योजनामा सरोकारवालाहरु.....	४
१.५ चुनौती तथा अवसर	४
१.६ कानुनी/नीतिगत प्रावधानहरु.....	५
१.७ स्थानीय भू-उपयोग योजनाका काम, कर्तव्य र अधिकार	७
१.८ उद्देश्य	८
परिच्छेद २: विधि	९
२.१ विज्ञ समूह गठन	११
२.२ स्थानीय सरोकारवालासँगको छलफल	११
२.३ वर्तमान भू-उपयोगको नक्साङ्कन	१२
२.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन.....	१३
परिच्छेद ३: गाउँपालिकाको संक्षिप्त विवरण	१४
३.१ गाउँपालिकाको परिचय	१४
परिच्छेद ४: वर्तमान भू-उपयोगको अवस्था.....	२१
४.१ वर्तमान भू-उपयोग.....	२१
४.२ गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था.....	२१
४.३ गाउँपालिकाको आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको वडागत प्रक्षेपण	३६
परिच्छेद ५ : निष्कर्ष.....	५२
५.१ निष्कर्ष.....	५२

अनुसुची

अनुसुची १ बंगलाचुली गाउँपालिकाले निर्धारण गरेका आगामी भू-उपयोगका आधारहरु

अनुसुची २ क्षेत्रगत वर्गीकरण (वडागत उपस्थिति, छलफल र निर्णयहरु)

तालिका सूची

तालिका १ : गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	२१
तालिका २ : वडा नं. १ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	२३
तालिका ३ : वडा नं. २ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	२५
तालिका ४ : वडा नं. ३ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	२६
तालिका ५ : वडा नं. ४ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	२८
तालिका ६ : वडा नं. ५ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३०
तालिका ७ : वडा नं. ६ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३१
तालिका ८ : वडा नं. ७ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३३
तालिका ९ : वडा नं. ८ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था	३५
तालिका १० : गाउँपालिकाको आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण	३६
तालिका ११ : वडा नं. १ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण	३८
तालिका १२ : वडा नं. २ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण	४०
तालिका १३ : वडा नं. ३ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोग प्रक्षेपण	४१
तालिका १४ : वडा नं. ४ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण	४३
तालिका १५ : वडा नं. ५ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण	४५
तालिका १६ : वडा नं. ६ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण	४६
तालिका १७ : वडा नं. ७ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण	४८
तालिका १८ : वडा नं. ८ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण	५०

नक्सा सूची

नक्सा १ : हालको भू-उपयोग वर्गीकरणका लागि भू-उपग्रह नक्सा	१०
नक्सा २ : गाउँपालिकाको अवस्थिति नक्सा	१४
नक्सा ३ : गाउँपालिकाको प्रशासनिक विभाजन नक्सा	१५
नक्सा ४ : गाउँपालिकाको DEM नक्सा	१६
नक्सा ५ : गाउँपालिकाको Slope नक्सा	१७
नक्सा ६ : गाउँपालिकाको Aspect नक्सा	१८
नक्सा ७ : गाउँपालिकाको Drainage नक्सा	१९
नक्सा ८ : गाउँपालिकाको सडक सञ्जाल नक्सा	२०
नक्सा ९ : गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था नक्सा	२२
नक्सा १० : वडा नं. १ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था नक्सा	२४
नक्सा ११ : वडा नं. २ को भू-उपयोगको नक्सा	२५
नक्सा १२ : वडा नं. ३ को भू-उपयोगको नक्सा	२७
नक्सा १३ : वडा नं. ४ को भू-उपयोगको नक्सा	२९
नक्सा १४ : वडा नं. ५ को भू-उपयोग नक्सा	३०
नक्सा १५ : वडा नं. ६ को भू-उपयोग नक्सा	३२
नक्सा १६ : वडा नं. ७ को भू-उपयोग नक्सा	३४

नक्सा १७ : वडा नं ८ को भू-उपयोग नक्सा	३५
नक्सा १८ : गाउँपालिकाको आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा	३७
नक्सा १९ : वडा नं. १ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण	३९
नक्सा २० : वडा नं. २ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा	४०
नक्सा २१ : वडा नं. ३ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा	४२
नक्सा २२ : वडा नं. ४ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोग प्रक्षेपण नक्सा	४४
नक्सा २३ : वडा नं. ५ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा	४५
नक्सा २४ : वडा नं. ६ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा	४७
नक्सा २५ : वडा नं. ७ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा	४९
नक्सा २६ : वडा नं. ८ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा	५०
नक्सा २७ : गाउँपालिकाको जोखिम क्षेत्र नक्सा	५१

फोटो सूची

फोटो १ : सरोकारवालाहरुसँग छलफलका झलकहरु	१२
---	----

चित्र सूची

चित्र १ : भू-उपयोग योजना तर्जुमा विधि	९
---	---

परिच्छेद १: परिचय

१.१ भूमि, भू-उपयोग र भू-उपयोग योजना

सामान्यतया पृथ्वीको धरातलमा रहेको प्राकृतिक अवस्थिति जस्तै पानी, माटो, खनिज, वनजङ्गल आदिलाई भूमि भनिन्छ । भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयद्वारा प्रकाशित शब्दकोष अनुसार भूमि शब्दकोशले भूमि शब्दलाई “जग्गा, माटो, पृथ्वी, स्थल भाग, धर्ती, ठाउँ, स्थान आदि भएको सबै किसिमको जग्गा” भनेर जनाएको छ (श्रोत: भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयद्वारा प्रकाशित शब्दकोष) । यसै भूमिलाई मानव जीविते विभिन्न उपयोगमा ल्याउने गर्दछन् । भूमि मानव जीवन यापनका हरेक चरणहरूमा अनोन्याश्रित रूपमा सम्बन्ध भएको प्राकृतिक स्वरूप हो जसलाई मानवले विभिन्न तरिकाले उपभोग गर्दछन् ।

विश्व वातावरण परिवर्तनको एक प्रमुख कारक तत्वमध्ये भूमि तथा भू-उपयोगमा आएको परिवर्तन एक हो । पारिस्थितिकीय प्रणालीमा देखिने परिवर्तन, जलवायु परिवर्तन तथा जैविक विविधतामा आउने ह्वास आदि जस्ता घटनाहरूलाई प्रभाव पार्ने विविध तत्वहरु मध्ये पनि भू-उपयोगमा आउने परिवर्तन प्रमुख रहने गरेको छ । विश्वको जनसङ्ख्या वृद्धिसँगै शहरी क्षेत्रको विस्तार र कृषियोग्य जमिनको क्षेत्रमा हुने संकुचन तथा जङ्गल, सिमसार, पानीले ओगटेको क्षेत्रहरूमा मानवीय प्रभाव वृद्धि हुने हुँदा जैविक तथा प्राकृतिक वातावरण तथा वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्न एवम् दिगो स्रोत व्यवस्थापन पनि चुनौतिको रूपमा देखा परिहेको अवस्था छ । विशेष गरी अविकसित तथा अल्पविकसित मुलुकहरूमा तीव्र जनसङ्ख्या वृद्धि, जथाभावी वस्ती विकास र अव्यवस्थित शहरीकरण व्याप्त छ ।

भू-उपयोग भन्नाले मानिसले जीवनयापन, उत्पादन, विकास तथा व्यवस्थापन गर्ने सन्दर्भमा पृथ्वीको सतहमा गरिने क्रियाकलाप र त्यसबाट सिर्जित परिणाम तथा असरलाई बुझिन्छ । भू-उपयोगले सीमित मात्रामा रहेको यस पृथ्वीको सतहलाई वर्तमान आवश्यकताहरु पूरा गर्दै भावी समय सम्मका लागि सन्तुलित र सुरक्षित राख्ने प्रयोग गर्ने योजनाबद्ध पद्धतिलाई बुझाउँछ । भू-उपयोग योजना अन्तर्गत भूमि तथा भूमि श्रोतको उपयोग, योजनाबद्ध प्रयोगको खाका, आवश्यक निर्णय तथा क्षमता विकास सम्मका कुरालाई समेटेको हुन्छ । दीर्घकालीन र वैज्ञानिक किसिमको भू-उपयोग योजनाले प्राकृतिक श्रोत र साधनको सन्तुलित प्रयोग तथा समुदायको सर्वाङ्गीण विकासको लक्ष्य लिएको हुन्छ । पछिल्ला दशकमा बढ्दो जनसङ्ख्यासँगै भूमिमा अत्याधिक दबाव परिहेको छ । यससँगै भू-उपयोग योजनाको आवश्यकता पनि थप महशुश गरिएको छ । सीमित श्रोतबाट असीमित लाभ लिनका लागि भू-उपयोगका निश्चित सिद्धान्तहरु रहेका छन् । जसमध्ये जर्मन विकास नियोग (GIZ) ले निर्धारण गरेका भू-उपयोग योजनाका सिद्धान्तलाई प्रस्तुत गर्न सान्दर्भिक ठानिएको छ :

- भू-उपयोग योजना व्यावहारिक कार्यान्वयन योग्य र सहभागितामूलक हुनुपर्छ ।
- भू-उपयोग योजना समावेशीकरण, सहभागितामूलक तथा प्रतिनिधित्व गर्न सक्ने हुनुपर्छ ।
- भू-उपयोग योजना दीगो तथा सन्तुलित सर्वाङ्गीण विकासको लक्ष्यमा आधारित हुन्छ ।
- भू-उपयोग योजना सरोकारवाला निकायहरूको सहभागितामा तयार पारिने दस्तावेज हो ।
- सरोकारवालाको क्षमता अभिवृद्धि, पारदर्शी र दूरगामी प्रभाव राख्ने हुनुपर्छ ।

- भू-उपयोग योजना भौगोलिक विशेषतामा आधारित, कार्यन्वयनयोग्य तथा आर्थिक श्रोत र बजेट व्यवस्थापनसँग समन्वयात्मक किसिमको हुनुपर्छ ।

१.२ भू-उपयोग योजना तर्जुमाका विधिहरू

FAO 1976 ले भू-उपयोगको Framework तथा विभिन्न निर्देशिका तयार पारेको छ, जसलाई विभिन्न विकसित एवम् विकासोन्मुख मुलुकले सन्दर्भ सामग्रीका रूपमा लिएको एवम् अवलम्बन गरेको पाइन्छ । यस Framework अनुसार FAO Framework for land management ले भू-उपयोगको सन्दर्भमा भौतिक, आर्थिक, सामाजिक तथा संस्थागत पक्ष तथा योजना निर्माणका चरणहरूमा सरोकारवालाहरूको सक्रिय सहभागिता हुनुपर्ने पक्षलाई समेटेको छ । यस Framework ले भूमिलाई सीमितता (Limitation) का आधारमा अति उपयुक्त (Highly suitable), मध्यम उपयुक्त (Moderately suitable), न्यूनतम उपयुक्त (Marginally suitable) र अनुपयुक्त जमिनलाई हालका लागि अनुपयुक्त, दिर्घकालका लागि अनुपयुक्त एवम् संरक्षण क्षेत्र भनि विभाजन गरेको छ । भू-उपयोग योजना तर्जुमाका विविध विधिहरू हुन्छन् जसमध्ये Top-down, bottom-up र सहभागितामूलक विधिलाई यहाँ उल्लेख गरिएको छ ।

Bottom-up Approach

Bottom-up approach बाट तर्जुमा गरिएका योजनाहरू कम सैद्धान्तिक तथा बढी व्यवहारिक किसिमका हुन्छन् । यस अनुरूप योजना तर्जुमा गर्दा स्थानीय तथा सरोकारवालासँग गहन छलफल गरी स्थानीय भावना तथा आवश्यकतालाई सम्बोधन हुने किसिमले योजना बनाइन्छ । यस्ता विधिमा आधारित योजनाहरू कार्यान्वयन गर्न सहज तथा मितव्ययी एवम् व्यवहारिक भए पनि वैज्ञानिक अवधारणा, विज्ञका तर्कहरू तथा सैद्धान्तिक कुरासँग मेल नखाने हुनाले फितलो तथा असफल हुने हुन्छन् भनि आलोचना गर्ने पनि गरिन्छ ।

Top-down Approach

To-down approach बाट भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा विभिन्न विधाका विज्ञहरू, सैद्धान्तिक पक्ष र अवधारणालाई प्राथमिकतामा राखिएको हुन्छ । यस्ता योजनाहरू सैद्धान्तिक हिसाबले मजबुत देखिएता पनि स्थानीयस्तरका भावना तथा आवश्यकतालाई सम्बोधन नगर्ने किसिमका हुन्छन् भनि आलोचना गरिन्छ । साथै सरोकारवाला तथा स्थानीय आवश्यकता तथा आर्थिक पक्षबाट पनि मितव्ययी नहुने हुनाले यिनीहरू दस्तावेजमा मात्र केन्द्रित हुन्छन् ।

Participatory Approach

यस विधिमा विज्ञहरूले सैद्धान्तिक एवम् वैज्ञानिक तथ्य, सूचना तथा विधिहरूलाई आत्मसाथ गर्दै योजनाको खाका तयार गर्ने गर्दछन् जसलाई स्थानीय सरोकारवाला समक्ष छलफलका लागि प्रस्तुत गरी राय, सुझाव, सल्लाह सङ्कलन गरिन्छ । यसपछि स्थानीय स्तरमा रहेका निकायहरू मार्फत ऐन, नियम, निर्देशिका आदि आवश्यक दस्तावेज तयार गरी कानुनी प्रक्रिया पूरा गरी पारित गर्दै लागु गरिन्छ । यस विधिबाट निर्माण भएका योजनाहरूमा स्थानीय सरोकारवालाका जनभावना, आवश्यकता समेटिएका हुनाले स्थानीय स्तरमा स्वामित्व अनुभव हुने र कार्यान्वयन गर्न सहज हुने एवम् योजनाहरू दीर्घकालीन रूपमा प्रभावकारी हुने हुन्छ । जर्मन सहयोग नियोग (GIZ)

सहभागितामूलक भू-उपयोग योजनाका केही मूलभूत विशेषता उल्लेख गरेको छ जसलाई निम्न अनुसार पेश गरिन्छ :

- भू-उपयोग योजना निर्माण गर्ने प्राविधिक तथा विज्ञको सैद्धान्तिक ज्ञान महत्वपूर्ण छन् यसका साथै स्थानीय भू-उपयोगको प्रचलन, सम्भाव्यता, उपयुक्तता, भौगोलिक, भौगर्भिक अवस्था, मौसम, माटो, चुनौती तथा अवसरको ज्ञान हुनु उत्तिकै जरुरी हुन्छ ।
- सहभागिता मूलक भू-उपयोग योजनाहरु सामाजिक रूपले न्यायपूर्ण, आर्थिक हिसाबले सम्भाव्य, प्राविधिक रूपमा उपयुक्त र वातावरणीय र सांस्कृतिक रूपमा दीर्घकालीन हुनुपर्छ ।
- सहभागितामूलक भू-उपयोग योजनाको कार्यान्वयन पनि एक महत्वपूर्ण पाटो भएकाले स्थानीय जनशक्ति, साधन र श्रोत तथा प्रविधिलाई विशेष ध्यान दिइनु पर्छ ।
- त्यसैगरी माटोको उर्वरता, माटोको गुण अनुरूप बालीको उपयुक्तता, बाली नाली छनोट, नक्साङ्कन, आदि कुरामा विज्ञका सुभाव तथा सैद्धान्तिक ज्ञान उपयुक्त हुन्छ । यी सम्पूर्ण कुराहरु स्थानीय सूचना, जानकारी, आवश्यकता तथा सफल/असफल प्रयोग तथा प्रयास एवम् परम्परागत ज्ञान र सीपलाई समेत समावेश गर्न सक्नु पर्छ ।
- आपसी सहयोग, संवाद र छलफलमा आधारित, पारदर्शी, समावेशी, बहु-आयामिक, सरल, सामान्य र कार्यान्वयन गर्न सकिने किसिमको हुनुपर्छ ।
- सहभागितात्मक भू-उपयोग योजना प्रक्रियामुखी, अपरिवर्तनीय र कठोर प्रकृतिको नभई परिवर्तनशील, समयानुकूल, लचक र परिमार्जन गर्न सकिने किसिमको हुनुपर्छ । कार्यान्वयनका क्रममा सुधार र संशोधन गर्नुपर्ने भएमा सजिलै गर्न सकिने किसिमको हुनुपर्छ ।

१.३ भू-उपयोग योजनाको आवश्यकता

दक्षिण एशियामा अवस्थित नेपालमा पनि केही दशक यता तीव्र रूपमा शहरीकरण शहरी जनसङ्ख्या वृद्धि भईरहेको छ । विशेष गरी प्रमुख शहरी केन्द्र, व्यापारिक क्षेत्रहरु तथा मुख्य सडक आसपास एवम् तराई भेगमा शहरीकरण एवम् जनसङ्ख्या वृद्धि तीव्र छ (Rimal et al 2019) । विशेष गरी तराई, पूर्व पश्चिम राजमार्गको आसपासका भेगहरुमा व्यापक रूपमा वस्ती विस्तार भएका छन् ।

नेपालको तराई भेग तथा मुख्य शहरी क्षेत्रमा शहरीकरणको विभिन्न आर्थिक-सामाजिक, राजनैतिक, नीतिगत तथा भौतिक कारणहरु रहेका छन् । शहरी केन्द्रहरुमा व्यवसायिक तथा रोजगारी, शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, सञ्चार लगायतका समस्त क्षेत्रहरुमा सेवा सुविधा तथा अवसरहरु बोकेको हुनाले ग्रामीण भेग एवम् पहाडी भेगका मानिसहरु शहरी केन्द्र तथा सो आसपासका क्षेत्रहरुमा बसाइँ सरेर जाने क्रम बढादो छ । साथै जनसङ्ख्याको प्राकृतिक वृद्धि साथै बसाइँसराइको कारण ती भेगको जनसङ्ख्या बढिरहेको छ भने तीव्रतर रूपमा बढिरहेको जनसङ्ख्याहरु कृषियोग्य जमिनमा नयाँ वस्तीहरुमा व्यवस्थापन भईरहेका छन् । जसका कारणले ठूला ठूला खेतीयोग्य जमिनमा वस्ती विस्तार भईरहेका छन् । खेतीयोग्य जमिनको खण्डीकरणले उत्पादन र उत्पादकत्वमा हास आएको छ भने खाद्यान्न संकटको जोखिम पनि बढादो छ ।

बंगलाचुली गाउँपालिका कृषि, लघुव्यवसाय, उद्योग, पशुपालन तथा मत्स्यपालनका हिसाबले सम्भावना बोकेको स्थान हो जहाँ कृषि पेशा अङ्गाल्ने घरपरिवारको सङ्ख्या बढी छ । यहाँको

खेतीयोग्य जमिन तरकारी, फलफुल, उखु, तोरी साथै अनाज समेत उत्पादन गर्न सकिन्छ, तर एकातिर आधुनिक कृषि औजार, मल, बीउ तथा अर्कातिर समस्याको रूपमा रहेको छ भने उपलब्ध जमिनको पनि वैज्ञानिक उपयोग हुन सकेको छैन । उपयुक्त हावापानी, माटो, पूर्वाधार आदिका आधारले यो गाउँपालिकाले व्यवसायिक कृषिको धेरै सम्भावना बोकेको छ, तथापि राप्ती लगायतका अन्य खोलाहरूले सिमित परिमाणमा रहेको खेतीयोग्य जमिन वर्षेनी कटान गर्ने गर्दछ । वैज्ञानिक भू-उपयोग योजनाको अभावमा जथाभावी हुने वस्ती विस्तारलाई व्यवस्थित गर्न सकिएको छैन । जडिबुटी, दुर्घ उत्पादन, अन्नबाली, तथा पशुजन्य उत्पादनका योजनावद्व विकास एवम् विस्तारका खाकाहरु पनि भू-उपयोग योजनाका अभावमा बन्न सकेका छैनन ।

१.४ भू-उपयोग योजनामा सरोकारवालाहरु

बंगलाचुली गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा मुख्य सरोकारवालाहरुका रूपमा स्थानीय जगाधनी, विभिन्न जातजाति, वर्ग, लिङ्ग, एवम् समुदायका व्यक्तिहरु, नागरिक समुदाय, सरकारी/गैरसकारी संघ संस्थाहरुका प्रतिनिधिहरु हुन् । त्यसैगरी गाउँपालिकास्तरीय नापी कार्यालय, मालपोत, कृषि विकास कार्यालय, सडक, शिक्षा, खानेपानी, स्वास्थ्य आदिसँग सम्बन्धित कार्यालयहरु पनि सरोकारवालाको रूपमा लिन सकिन्छ । गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा, स्थानीय जनप्रतिनिधि, टोल विकास समिति सदस्य, बुद्धिजीवी, अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सरकारी कर्मचारी आदि, बीच छलफल गरिएको छ । सोही सरोकारवालाहरुसँगको छलफल र अद्यावधिक गरिएका डाटावेस नै भू-उपयोग योजना तर्जुमाको मुख्य आधार हो ।

१.५ चुनौती तथा अवसर

गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजनाको मुख्य चुनौती भनेको बढ्दो जनसङ्ख्याको प्रवाहलाई व्यवस्थित गर्नु, कृषियोग्य जमिनको खण्डीकरणलाई नियन्त्रण गर्नु, साना खोला खोल्साले हुने ढुबान कटान र विस्तारित वस्तीहरुलाई व्यवस्थित गर्नु एवम् भौतिक पूर्वाधारयुक्त बनाउनु नै हो । सहभागितामूलक भू-उपयोग योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि फरक फरक विचारधारा तथा मत राख्ने स्थानीय सरोकारवाला तथा प्रतिनिधिहरु बीचबाट सबैको अपेक्षालाई सम्बोधन हुने किसिमको योजना तर्जुमा एवम् कार्यान्वयन आफैमा थप चुनौती हो । यस चुनौतीलाई सामना गर्न गाउँपालिकाले स्थानीय भू-उपयोग योजना बनाई भविष्यमा विस्तार हुनसक्ने शहरी क्षेत्र, व्यवसायिक क्षेत्र, कृषि पकेट क्षेत्र, वन क्षेत्र, खोलानालाले ओगटेको र औद्योगिक क्षेत्र एवम् सार्वजनिक उपयोगका क्षेत्र छुट्याई भू-उपयोग योजना बनाइएको छ । स्थानीय स्तरमा निर्माण गरिएको यस भू-उपयोग योजनालाई गाउँपालिकाले आगामी दिनमा एक अवसरको रूपमा लिई विविध दीर्घकालीन एवम् प्रभावकारी योजनाहरु निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्न सकिन्छ । योजनाको लक्ष हासिल गर्नकालागि जमिनको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, भू-क्षमता तथा प्रकारको आधारमा खेतीवाली पहिचान, छनोट गरी बढीभन्दा बढी लाभ लिन सक्ने क्षमता विकास गर्नु आवश्यक छ ।

१.६ कानुनी/नीतिगत प्रावधानहरू

जनसङ्ख्या वृद्धि, बसाई सराईका कारणले हुने अव्यवस्थित बसोबास, शहरी विस्तार कृषियोग्य जमिनको निरन्तर घट्दो अवस्था, वनजङ्गल, नदी नाला, ताल तलैया सांस्कृतिक पुरातात्त्विक एवम् सार्वजनिक जग्गा जमिनमाथिको दबाब आदि कुराहरु सन्तुलित एवम् दीगो सर्वाङ्गीण सामाजिक एवम् वातावरणीय विकासका लागि प्रत्युत्पादक हुने भएकाले पछिल्ला दशकमा भू-उपयोग योजनालाई प्राथमिकता एवम् महत्वपूर्ण विषयमा राखिएको छ। सीमित मात्रामा रहेको भूमिकाको समुचित उपयोग, व्यवस्थापन र त्यसबाट हुने लाभको न्यायोचित वितरण गर्दै सन्तुलित तथा विकसित वातावरण र सन्तुलित दिगो विकासलाई वैज्ञानिक भू-उपयोग योजनाले मद्दत गर्ने गर्दछ। स्थानीय स्तरका योजनाहरु स्थानीय जनताको लाभ र हानीसँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने भएकाले सहभागिता मूलक भू-उपयोग योजना आजको आवश्यकता हो। यसर्थ सरकारी तवरबाट पनि भू-उपयोग योजनालाई विभिन्न प्रावधानका साथ प्राथमिकीकरण गरेको छ।

- राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति २०६९ जारी गरी सो नीति कार्यान्वयनका लागि भू-उपयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका २०६९ जारी भएको छ।
- भू-उपयोग नीति २०७२ र भूमि तथा भू-उपयोग कार्यान्वयनका सम्बन्धमा भू-उपयोग नीति २०७२ नै मूल नीति हुनुपर्ने उल्लेख गरेको छ साथै कार्यान्वयनका लागि भू-उपयोग सम्बन्धी ऐन, कार्याविधि, मापदण्ड, नियमावली, निर्देशिका तर्जमा गरी लागू गरिने कानूनी व्यवस्था छ। त्यसै गरी, कार्यान्वयनको संस्थागत व्यवस्थाको सन्दर्भमा भू-उपयोग व्यवस्थापन विभाग र माताहतमा डिभिजन कार्यालय स्थापना गरिनेछ भने सड्गीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहमा कार्यान्वयन तथा समन्वय समिति गठन गरिने छ।
- भू-उपयोग योजनाको कार्यान्वयनका लागि भूमि व्यवस्थापन सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय सञ्चालित छ। जसमा राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना क्रियाशील छ। यस योजनाले जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि भू-उपयोग नक्साइकन, माटो, भू-क्षमताको नक्साइकन, भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण र समग्र श्रोतको डाटाबेस तयार गर्ने कार्य गरिरहेको छ। जसका आधारमा स्थानीय निकायले अद्यावधिक स्थानीय भू-उपयोग योजना निर्माण गर्न सक्छन्। त्यसैगरी नेपाल सरकारले भूमि व्यवस्थापनका सन्दर्भमा पनि महत्वपूर्ण संवैधानिक व्यवस्था गरेको छ।
- भू-उपयोग योजनाको स्थानीय निकायबाट हुने कार्यान्वयनका लागि स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ का नियमहरूमा आवश्यक समयानुकूल समायोजन भएको छ।
- भू-उपयोग ऐन २०७६ ले जमीनलाई १० वटा क्षेत्र- कृषि क्षेत्र, आवासीय क्षेत्र, व्यवसायिक क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन क्षेत्र, नदीनाला तथा ताल तलैया क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, सांस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक क्षेत्र र अन्य क्षेत्र गरी विभाजन गरेको छ।
- सोही ऐनको दफा १८ ले स्थानीय भू-उपयोग परिषद्को गठन गर्न सक्ने व्यवस्था गरेकोछ।
- सोही ऐनको दफा ६ ले स्थानीय सरकारले आवश्यकता बमोजिम भू-उपयोग योजना निर्माण गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ।

नेपालको संविधान २०७२

नेपालको संविधान, २०७२ ले स्थानीय निकायले नीति कानुन योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्न, कार्य विभाजन एवम् सम्पादन सम्बन्धी नियम बनाई लागू गर्न, स्थानीय सेवाको गठन र सञ्चालन गर्न, संविधान र कानुनको परिधिमा रही कर लगाउन सक्ने लगायतका व्यवस्था गरेको छ, साथै सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहलाई सङ्घीय एकाइको रूपमा परिभाषित गरी निश्चित अधिकारहरु तय गरेको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ अन्तर्गत स्थानीय गाउँपालिका/न.पा.ले तथ्याङ्क सङ्कलन तथा अभिलेख सङ्कलन, व्यवस्थापन अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था यस ऐनको दफा ११ को उपदफा २(च), २(ड) र २(ध) मा व्यवस्थित गरेको छ। यही व्यवस्था अनुसार नगरपालिका वा गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या, प्राकृतिक, सांस्कृतिक, भौतिक, रोजगारी, प्रतिव्यक्ति आय, कृषि आदि यावत विषयसम्बन्धी तथ्याङ्क भू-उपयोग योजना निर्माण गर्ने आधारहरु हुन्। उपरोक्त सम्बन्धित सङ्कलित तथ्याङ्कलाई व्यवस्थापन र प्रशोधन गरी पार्श्वचित्र, नक्साङ्कन तथा अभिलेखनका क्रियाकलापहरूलाई नगरपालिका/गाउँपालिकाको कर्तव्य तथा अधिकार क्षेत्रभित्र राखिएको छ।

स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ अनुसार नगरपालिका वा गाउँपालिकाले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक एवम् पूर्वाधारको विवरण अद्यावधिक गरी सार्वजनिक गर्नुपर्ने उल्लेख छ।

भू-उपयोग नीति २०७२

भू-उपयोगको सन्दर्भमा भू-उपयोग नीति नै प्रमुख नीति रहने व्यवस्था जस भित्र रहेर भू-उपयोग सम्बन्धी ऐन कार्यविधि, मापदण्ड, नियमावली निर्देशिका तर्जुमा गरी लागू गर्न सक्ने व्यवस्था छ। कार्यान्वयनको संस्थागत व्यवस्थाका लागि भू-उपयोग व्यवस्थापन विभाग र मातहतमा डिभिजन कार्यालय स्थापना गरिने र सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यान्वयन समन्वय समिति रहने व्यवस्था छ। त्यसैगरी राष्ट्रिय भू-नीति २०७५ स्थानीय स्तरमा भू-उपयोग योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दा अवलम्बन गर्ने विधिहरूको व्यवस्था गरेको छ।

भू-उपयोग ऐन २०७६

यस ऐनले भने भूमिको वर्गीकरण, शुद्धीकरण, उचित उपयोग र व्यवस्थापनको व्यवस्था गरेको छ। भू-उपयोग सम्बन्धी व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन (भू-उपयोग ऐन २०७६) अनुसार प्रत्येक स्थानीय तहमा एक भू-उपयोग परिषद् रहने छ। गाउँ वा नगर कार्यपालिकाले स्थानीय भू-उपयोग परिषद्को रूपमा काम गर्ने तथा भू-उपयोग परिषद्को वैठक आवश्यकता अनुसार बस्ने, कार्य सम्पादनलाई विज्ञको सेवा लिन सक्ने तथा वैठक सम्बन्धी कार्यविधि आफै निर्धारण गर्न सक्ने छ।

भू-उपयोग नियमावली २०७९

भू-उपयोग ऐन २०७६ कार्यान्वयनका लागि भू-उपयोग नियमावली २०७९ जारी भएको छ। यस नियमावली अनुसार जग्गाको वर्गीकरण भू-क्षमता, वनोट, जमिनको उपयुक्तता र आवश्यकताका

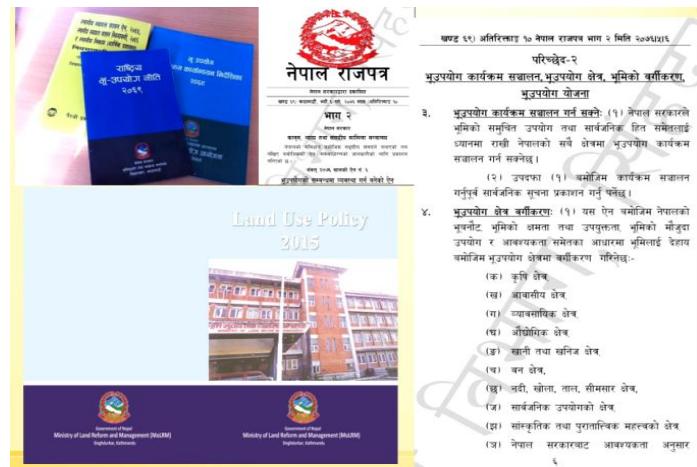
आधारमा गरिनु पर्ने उल्लेख छ। भू-उपयोग नक्साङ्कन वर्गीकरणको आधार, क्षेत्रफल र मापदण्डको तय स्थानीय निकायले गर्ने छ।

भू-उपयोग नियमावली २०७९ के नियम ५ को उपनियम ७ ले कृषियोग्य जग्गा संरक्षण गर्नकालागि व्यवस्था गरेको छ जस अनुरूप नियमावली लागु भएको छ महिनाभित्र गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले ४ किल्ला खुलाई कृषि क्षेत्र तोक्नुपर्ने व्यवस्था छ। सोही नियमावलीले भू-उपयोग क्षेत्र निर्धारणका आधार, मापदण्ड र क्षेत्रफल सम्बन्धी व्यवस्था समेत गरेको छ।

प्रमुख विशेषता

- जग्गाको खण्डीकरणलाई निरुत्साहित तथा एकीकरणलाई प्रोत्साहन गरेको। जग्गालाई तोकिएको मापदण्ड भन्दा सानो टुक्रामा विभाजन गर्न पाइने छैन। कृषि योग्य जमिन ५०० वर्ग मि. भन्दा सानो गरी टुक्र्याउन नपाउने, आवसीय जग्गा १३० व.मि. भन्दा कम गरी टुक्र्याउन नमिल्ने।
- वस्ती विकास, जग्गा एकीकरण, सामुहिक तथा सहकारी खेती सम्बन्धी आधार तथा मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने अधिकार प्रदेश सरकारलाई दिएको छ भने स्थानीय तहलाई भने कृषिको यान्त्रिकीकरण, व्यवसायिकरण, सामुहिक खेती, आदिका लागि जग्गाधनीको सहमतिमा जग्गा एकीकरण गर्न पाउने अधिकार दिएको छ।
- जग्गाधनी लालपुर्जा अद्यावधिक गर्ने र सो विवरण जग्गाको वर्गीकरण गरिने:

- ✓ कृषियोग्य क्षेत्र
- ✓ व्यवसायिक शहरी क्षेत्र
- ✓ उत्खनन क्षेत्र
- ✓ धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र
- ✓ वन तथा वनस्पति क्षेत्र
- ✓ औद्योगिक क्षेत्र
- ✓ सार्वजनिक क्षेत्र
- ✓ आवास क्षेत्र
- ✓ नदी तथा ताल तलैया क्षेत्र
- ✓ अन्य क्षेत्र

- भू-उपयोग नियमावली कार्यान्वयनका लागि कार्ययोजना तयार गरी लागू गरिने छ।

१.७ स्थानीय भू-उपयोग योजनाका काम, कर्तव्य र अधिकार

यस ऐनमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त स्थानीय भू-उपयोग परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुने छ।

- स्थानीय भू-उपयोग योजना स्वीकृत गर्ने,
- भूमि सम्बन्धी लगत सङ्कलन, विश्लेषण र उपयोग गर्ने,
- आफ्नो तहको भू-उपयोग क्षेत्र नक्सा अद्यावधिक गराउने,

- (घ) आवश्यकता अनुसार आफ्नो तहको भू-उपयोग उपक्षेत्र वर्गीकरण गर्ने,
- (ङ) भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण सम्बन्धी सूचना तोकिए बमोजिम सरोकारवालाको पहुँचमा पुऱ्याउन स्थानीय भू-उपयोग कार्यान्वयन समितिलाई निर्देशन दिने,
- (च) स्थानीय तहको भू-उपयोग योजना कार्यान्वयनका प्रक्रिया र मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने,
- (छ) भू-उपयोग योजना कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने,
- (ज) भू-उपयोग परिवर्तनको लागि स्पष्ट आधार र कारण सहित सिफारिस गर्ने,
- (झ) तोकिएको उपयोगभन्दा फरक उपयोग गरेकोमा कारबाही गर्ने,
- (ञ) भू-उपयोगमा उल्लेखनीय योगदान गर्ने व्यक्ति, परिवार वा संस्थालाई पुरस्कृत गर्ने,
- (ट) धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, पुरातात्त्विक, सार्वजनिक, सामुदायिक स्थलहरूको संरक्षण गर्ने ।
- (ठ) आफ्नो तहको भू-उपयोग सम्बन्धी आवश्यक नीतिहरू तर्जुमा गरी पारित गर्ने ।

कार्यान्वयन समिति: स्थानीय भू-उपयोग परिषद्को कार्यमा सहयोग गर्न प्रत्येक स्थानीय तहमा देहाय बमोजिमको एक भूउपयोग कार्यान्वयन समिति रहने छः

- (क) सम्बन्धित गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको अध्यक्ष वा प्रमुख - अध्यक्ष
- (ख) सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष - सदस्य
- (ग) स्थानीय तहका कृषि, वन, भूमि, सहरी विकास र भौतिक पूर्वाधारसँग सम्बन्धित शाखाका प्रमुखहरू - सदस्य
- (घ) सरोकारवालामध्येबाट स्थानीय भू-उपयोग परिषद्ले तोकेको दुई जना महिला सहित चार जना - सदस्य
- (ङ) सम्बन्धित स्थानीय तहको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य सचिव
- (२) उपदफा (१) को खण्ड (घ) बमोजिम तोकिएका सदस्यहरूको पदावधि तीन (३) वर्षको हुने छ ।

१.६ उद्देश्य

यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्नु हो । यसको विशिष्ट उद्देश्य स्थानीय भूमिलाई आवश्यकता र उपयुक्तताको आधारमा, शहरी क्षेत्र कृषि, बसोबास, व्यवसायिक, औद्योगिक, वनजङ्गल र सार्वजनिक उपयोगका क्षेत्रहरूमा वर्गीकरण गरी गाउँपालिकाले निर्धारण गरेका भू-उपयोग वर्गका आधारमा कृषि योग्य जग्गाको संरक्षण गरी उत्पादन वृद्धि, सुरक्षित र व्यवस्थित बसोबास, व्यवसायिक र औद्योगिक क्षेत्र, वातावरणीय सन्तुलन, जैविक विविधताको संरक्षणको लागि आवश्यक वन जङ्गल क्षेत्रको संरक्षण र व्यवस्थापन र उच्चतम सार्वजनिक हितको लागि सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र सुनिश्चित गर्ने रहेको छ ।

परिच्छेद २: विधि

यस भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक विधि अपनाएर तर्जुमा गरिएको छ । योजना तर्जुमाको विधिलाई समष्टिगत रूपमा प्रारम्भिक चरण, सुभाव सङ्कलन र अन्तिम मस्यौदा चरणमा प्रस्तुत गरिएको छ :

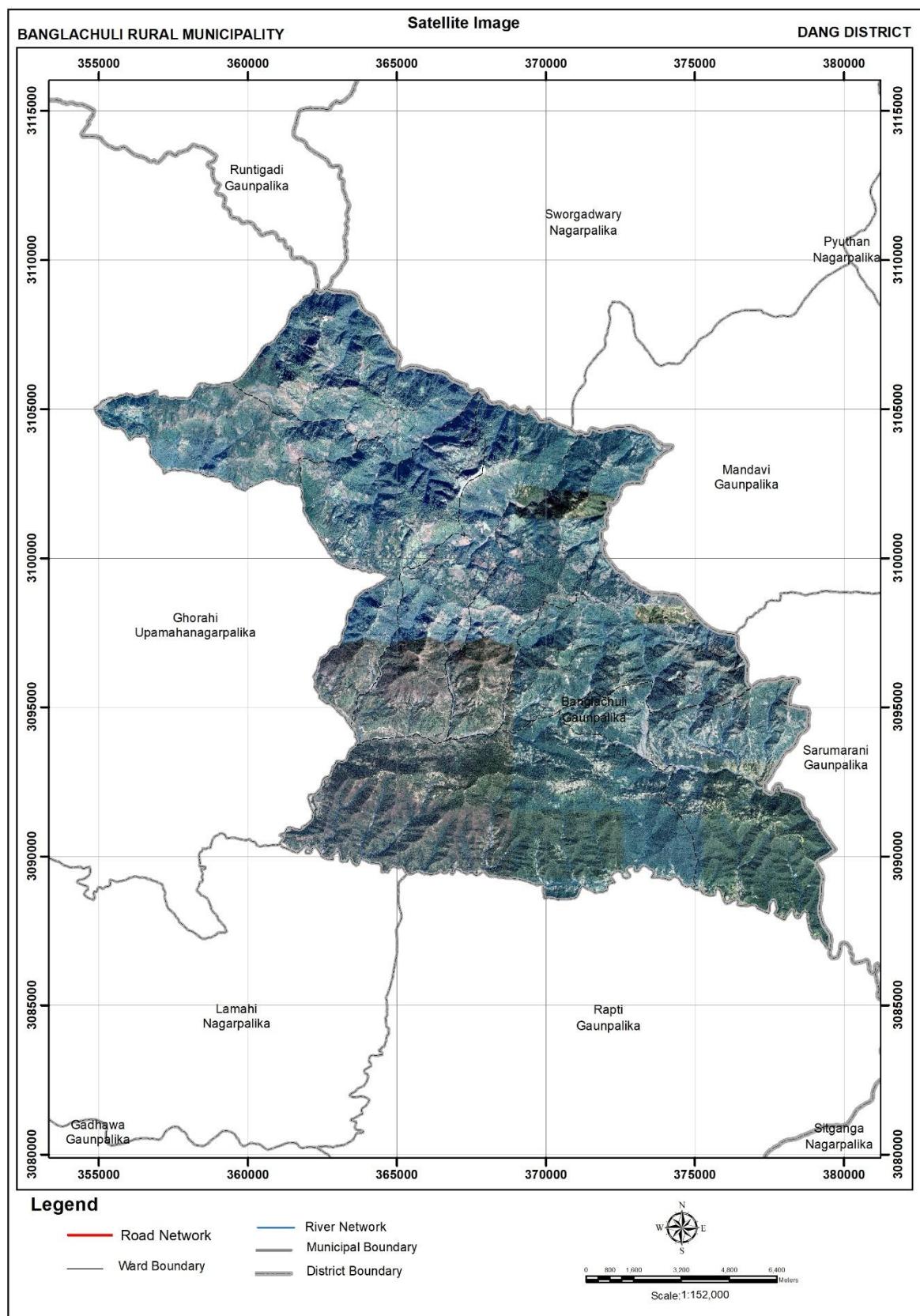
प्रारम्भिक चरण : यस चरणमा विज्ञहरूको टोलीले भू-उपयोग योजनाको प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गरिएको छ । तथ्याङ्क सङ्कलन अन्तर्गत कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित वडास्तरीय तथा गाउँपालिकाको सूचना, नक्सा तथा अन्य सम्बन्धित सूचना सङ्कलन गरिएको छ । सङ्कलित नक्सा तथा तथ्याङ्कका आधारमा गाउँपालिकाको आधार नक्सा तयार पारिएको छ । आधार नक्सामा मुख्यतया वस्ती, वस्तीहरू जोड्ने सडक सञ्जाल, खोला नाला, नदीहरू साथै अन्य भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधारहरू देखाइएको छ । सम्बन्धित ऐन, कानून तथा नियमावलीहरू सङ्कलन गरी तिनीहरूको अध्ययन गरिएको छ । जस अन्तर्गत विभिन्न शीर्षकहरूमा तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ ।

सुभाव सङ्कलन : यस चरणमा विज्ञ टोलीले तयार पारेको प्रारम्भिक मस्यौदा माथि स्थानीय सरोकारवालाहरू बीच छलफल तथा अन्तरक्रिया पश्चात् सल्लाह, सुभाव तथा प्रतिक्रिया सङ्कलन गरिएको छ ।

अन्तिम मस्यौदा : स्थानीय सरोकारवालाहरूबाट प्राप्त सुभावलाई समावेश गरी भू-उपयोग योजनालाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

चित्र १ : भू-उपयोग योजना तर्जुमा विधि

नक्सा १ : हालको भू-उपयोग वर्गीकरणका लागि भू-उपग्रह नक्सा

२.१ विज्ञ समूह गठन

स्थानीय स्तरको आवश्यकता र सम्बोधनलाई सुनिश्चित हुने गरी स्थानीय स्तरमा भू-उपयोग, नाप नक्सा, भू-सूचना प्रविधि, कृषि, वन, शहरी विकास तथा सामाजिक एवम् आर्थिक क्षेत्रलाई समेट्ने क्षमतावान् विज्ञहरूको गठन गरिएको छ ।

२.२ स्थानीय सरोकारवालासँगको छलफल

गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा गाउँपालिकाले बनाएको guideline, भू-उपयोग ऐन २०७६, भू-उपयोग योजनाविद्, स्थानीय जनप्रतिनिधि, टोल विकास समिति सदस्य, बुद्धिजीवि, अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सरकारी कर्मचारी, आदि बीच छलफल गरिएको छ । यसका साथसाथै स्थानीय सूचना तथा डाटाहरु सङ्कलनको कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्दा स्थानीय स्तरमा रहेका सडक, खोलानाला, धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, औद्योगिक, पुरातात्त्विक, शैक्षिक, सामुदायिक, व्यवसायिक, कृषि पकेट क्षेत्र, आवासीय क्षेत्र एवम् सार्वजनिक महत्व लगायतका क्षेत्र तथा तिनका मापदण्ड माथि छलफल गरिएको छ ।

फोटो १ : सरोकारवालाहरुसँग छलफलका ज्ञलकहरु

प्राथमिक डाटाका रूपमा भूमिको सम्भावित उपयोग, सम्भाव्यता तथा सीमाहरुलाई समेट्ने किसिमका डाटा सङ्कलन गर्नका लागि स्थलगत भ्रमण, स्थानीय जनतासँगका छलफल, अन्तरक्रियाहरु जस्ता विधि अपनाइएको छ। आर्थिक, जनसाधिक लगायतका डाटाहरु गाउँपालिका स्थित स्थानीय निकायहरुबाट सङ्कलन गरिएको छ (अनुसुची १ र २)।

२.३ वर्तमान भू-उपयोगको नक्साङ्कलन

भू-उपयोगको हालको अवस्थाको वर्गीकरणका लागि भू-उपग्रह चित्र सहायता लिइएको थियो भने क्षेत्रगत डाटाको सङ्कलनका लागि भने GPS प्रणालीमा आधारित क्षेत्रगत सर्वेक्षण र स्थानीय सरोकारवाला र विज्ञको ज्ञान तथा अनुभवको प्रयोग गरिएको थियो। प्रत्येक वडामा अवस्थित विद्यालयहरू, स्वास्थ्य संस्था, वडा कार्यालय, मठमन्दिर, ऐतिहासिक तथा पुरातात्त्विक स्थलहरू, खानेपानीका ट्याङ्की, कोट, पार्क तथा सडक, आदिको स्थलगत सर्वेक्षण गरी आधार नक्सा तयार गरिएको छ। यी सम्पूर्ण विधिबाट सङ्कलित भौगोलिक तथा भू-उपयोग सम्बन्धित जानकारीहरुको प्रशोधन पछि यसलाई गाउँपालिकाले निर्धारण गरेका भू-उपयोग वर्गका आधारमा १० वटा वर्गमा विभाजन गरिएका छन्।

- कृषियोग्य क्षेत्र
- व्यवसायिक शहरी क्षेत्र
- औद्योगिक क्षेत्र
- खानी तथा खनिज क्षेत्र
- धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र
- वन तथा वनस्पति क्षेत्र
- सार्वजनिक क्षेत्र

- आवास क्षेत्र
- नदी तथा तालतलैया क्षेत्र
- अन्य क्षेत्र

भू-उपयोग ऐन २०७६ ले निर्धारण गरेका मापदण्डहरु तथा विज्ञ टोली तथा स्थानीय सरोकारवालाको संयुक्त प्रयासबाट बनाइएको हालको भू-उपयोगको आधारमा आगामी ५-१५ वर्षमा हुने गाउँपालिकाको भू-उपयोगको अवस्थालाई प्रक्षेपण गरिएको छ । हालको भू-उपयोग तथा आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको आधारमा स्थानीय सरोकारवालाको राय सुझाव तथा विज्ञको रायलाई समायोजन गरी भू-उपयोग योजना तयार गरिएको छ ।

यसरी तयार गरिएको मस्यौदालाई एक पटक पुनः सरोकारवालाहरुको माझमा लगी छलफल गरी आम सरोकारहरुको राय सुझाव, जानकारी एवम् छलफलका लागि पेश गरी सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त राय, सल्लाह, सुझाव तथा टिप्पणीहरुलाई सम्बोधन गरी भू-उपयोग योजनालाई अद्यावधिक गरिएको छ । यसरी गाउँपालिकास्तरमा निर्माण गरिएको सहभागितात्मक भू-उपयोग योजनालाई एक औपचारिक समारोहका बीच हस्तान्तरण गरिएको छ । जसलाई उपस्थिति सबै सरोकारवालाहरुले पूर्ण पालना एवम् कार्यान्वयन गर्ने प्रतिबद्धता जनाएसँगै पूर्ण रूपमा योजना तर्जुमा सम्पन्न गरिएको छ ।

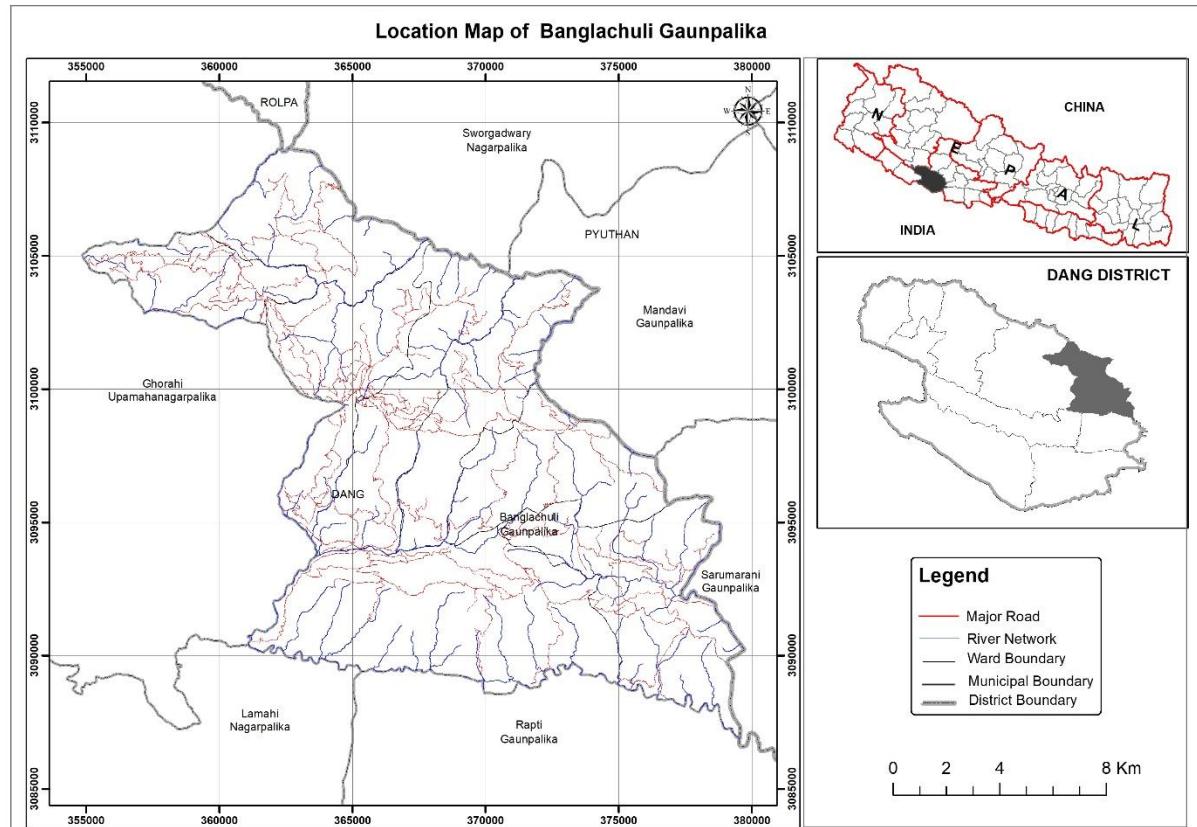
२.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

भू-उपयोग योजनाको उद्देश्य, लक्षित उपलब्धी, हासिल उपलब्धी तथा हासिल गर्न बाँकी उपलब्धी समेतलाई समय समयमा स्व:मूल्याङ्कनले गरिएको छ । भू-उपयोग योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन स्वमूल्याङ्कन र अनुगमनका आधारमा गरिएको छ । कार्यक्रमका प्रभाव, आवश्यक संशोधन, सुधार र समायोजनका सन्दर्भमा भने सरोकारवालाबीच छलफल, बहस, अन्तरक्रियालाई माध्यम बनाइने व्यवस्था छ । यसरी तर्जुमा गरिएको भू-उपयोगका आगामी परिवर्तनहरुलाई गाउँपालिकास्तरका प्राविधिकहरुका सहयोगमा अद्यावधिक गर्न सकिने छ । आगामी दिनमा यस गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार परिवर्तन एवम् परिमार्जन गर्न सक्ने छ ।

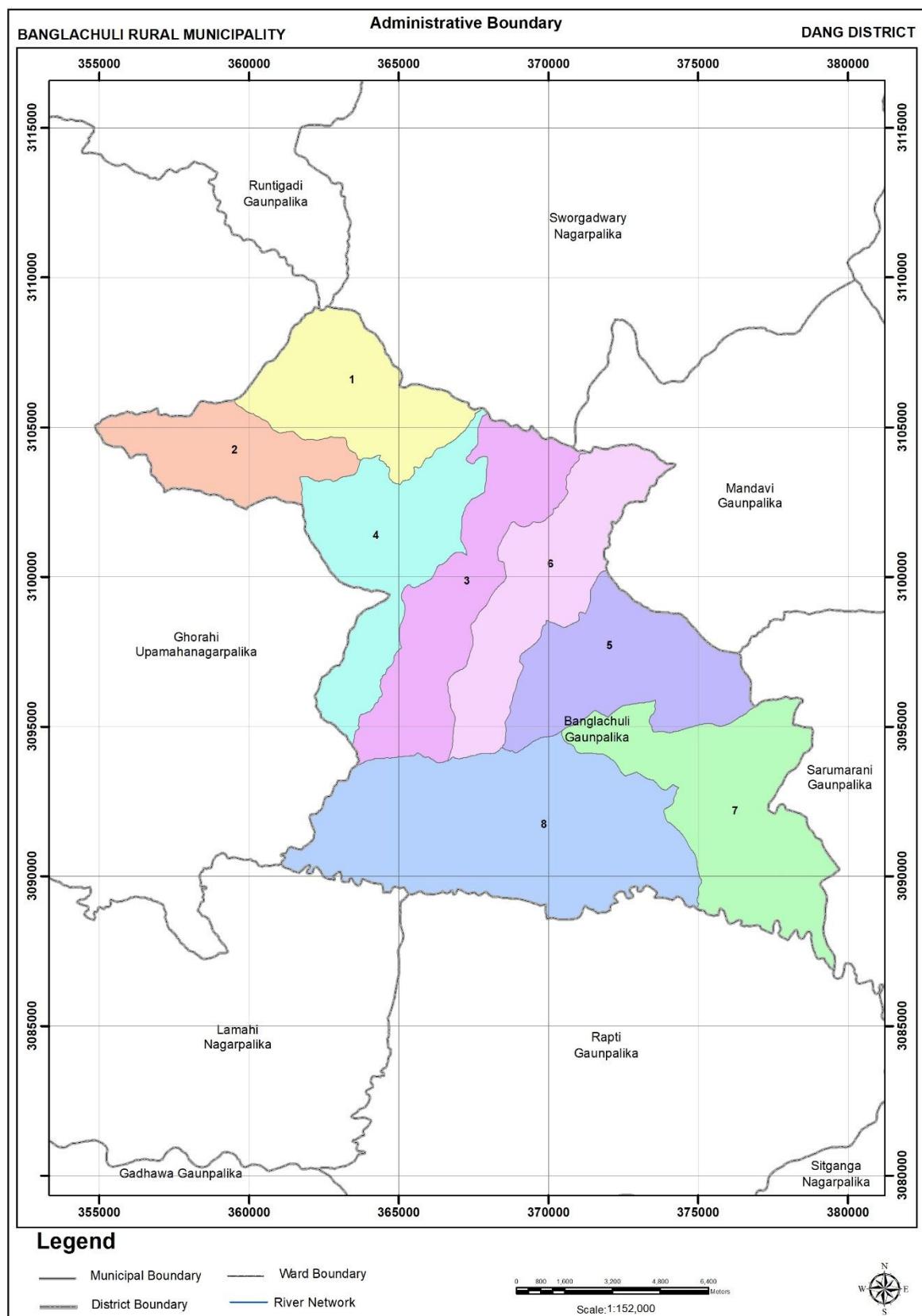
परिच्छेद ३: गाउँपालिकाको संक्षिप्त विवरण

३.१ गाउँपालिकाको परिचय

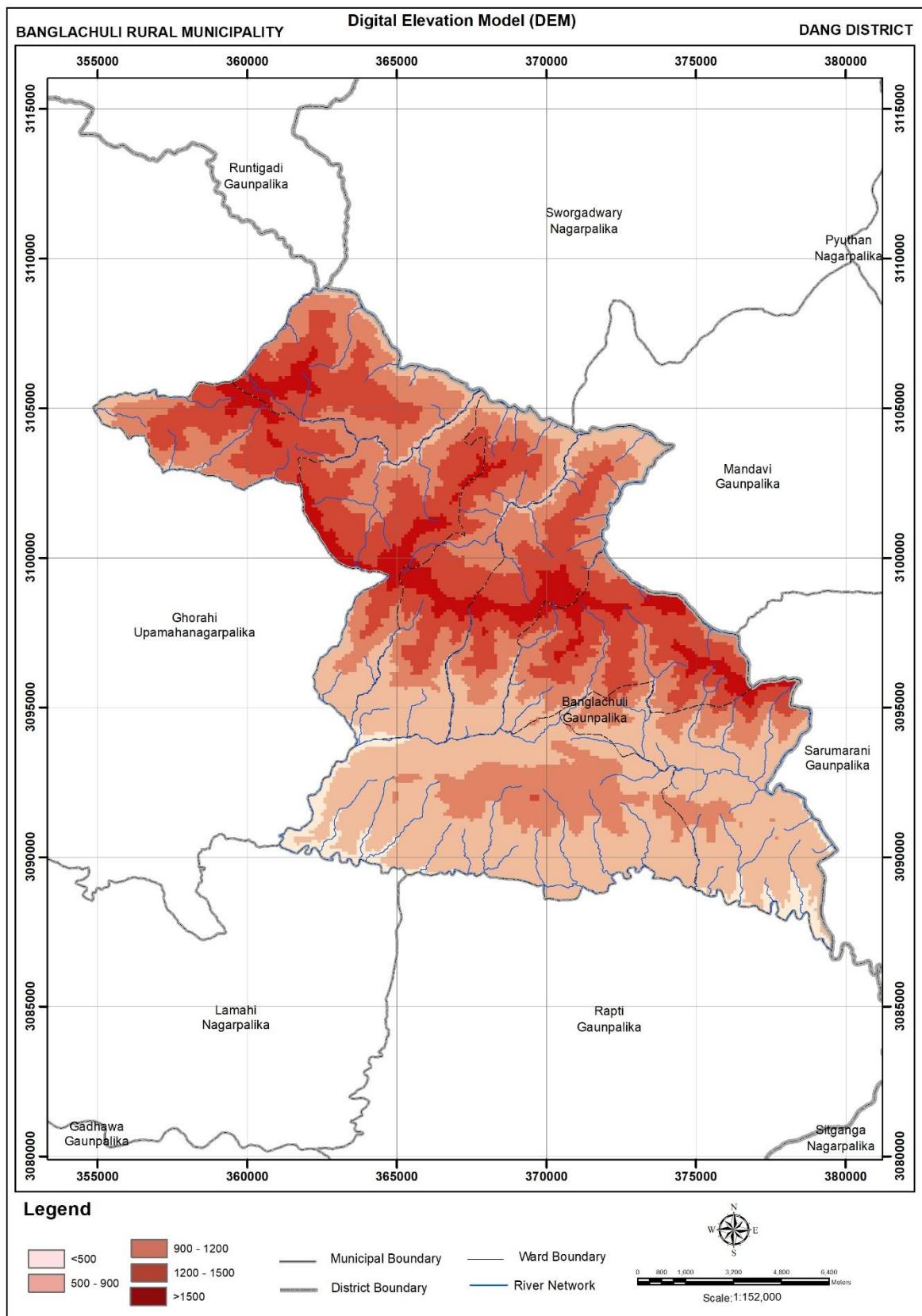
बंगलाचुली गाउँपालिको लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत दाङ जिल्लामा अवस्थित गाउँपालिका हो । साविकका स्यूजा (१-९), काखे (१-९), लोहारपानी (१-९) र हाँसिपुमा विभाजित छ । भौगोलिक हिसाबले $22^{\circ}32'$ देखि $22^{\circ}56'$ पूर्वी देशान्तर र $27^{\circ}42'$ देखि $28^{\circ}00'$ उत्तरी अक्षांश बीचमा फैलिएको यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल २४,५१३.८९ हेक्टर छ । यस गाउँपालिकाको पूर्वी र उत्तरी सिमाना प्यूठान जिल्ला, पश्चिमी सिमाना घोराही उ.म.न.पा. र दक्षिणी सिमाना राप्ती गाउँपालिका र लमही नगरपालिकासँग जोडिएको छ । कृषि र पशुपालन यहाँका मानिसहरुको प्रमुख पेशा हो । यस साथसाथै मानिसहरु वैदेशिक रोजगारीमा पनि गएका छन् । जडिबुटी तथा पर्यटन व्यवसाय पनि सम्भावना रहेको छ । उपयुक्त हावापानी, माटो, पूर्वाधार आदिका आधारले यो गाउँपालिकाले व्यवसायिक कृषिको धेरै सम्भावना बोकेको छ । उपलब्ध खेतीयोग्य जमिनमा धान, मकै, गहुँ, चना, मुसुरो, आलु उत्पादन हुन्छ ।

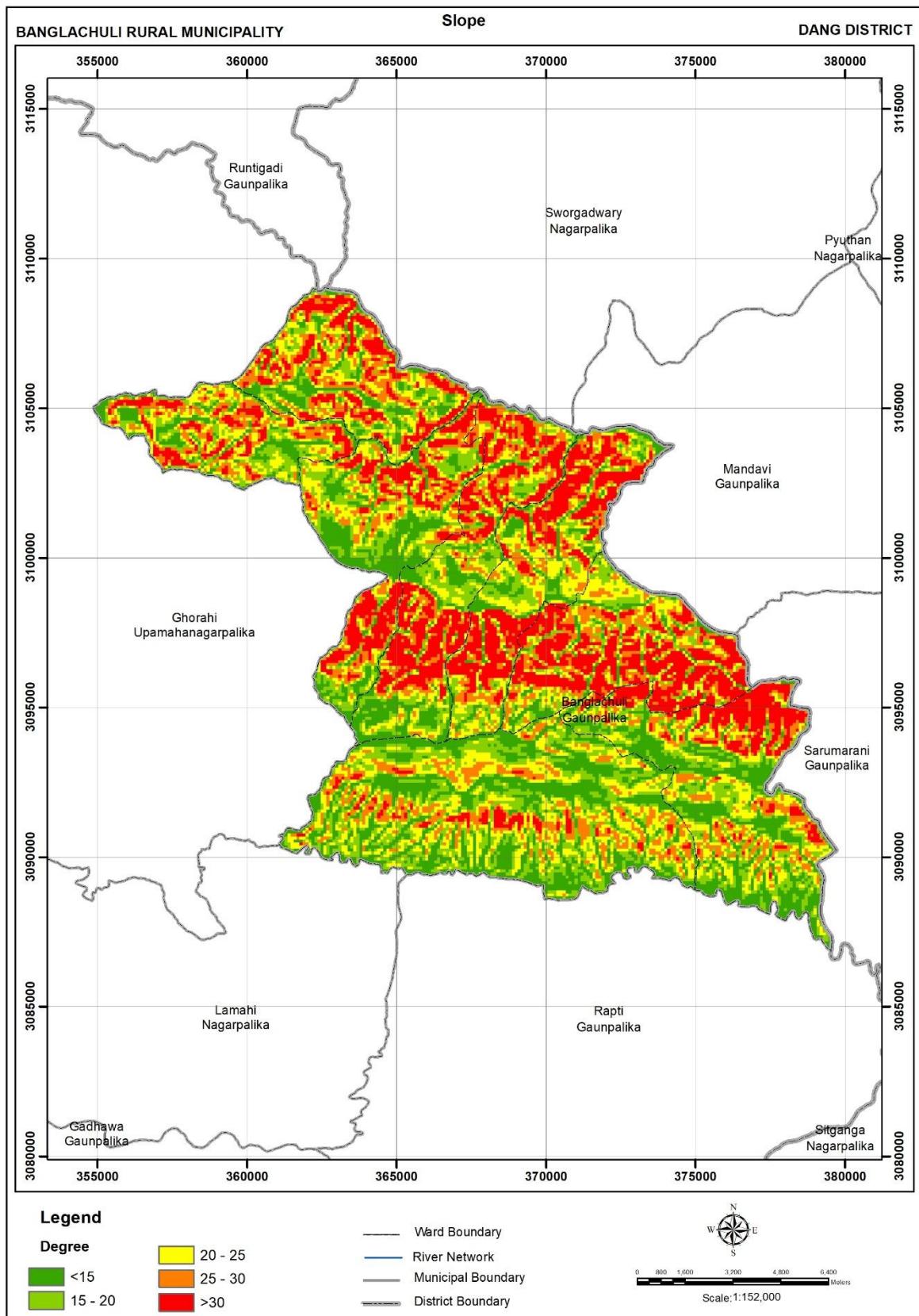
नक्सा २ : गाउँपालिकाको अवस्थिति नक्सा

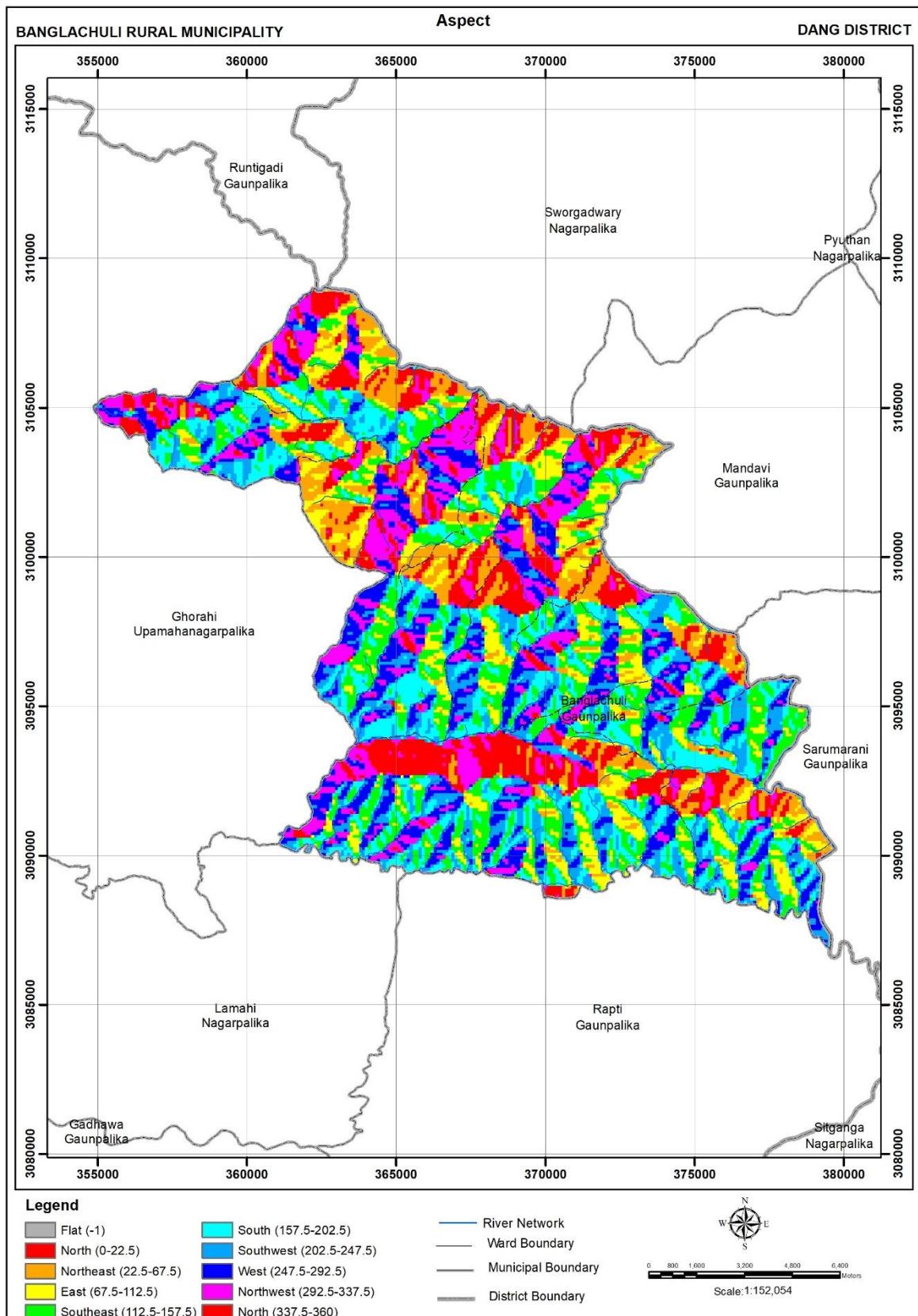
नक्सा ३ : गाउँपालिकाको प्रशासनिक विभाजन नक्सा

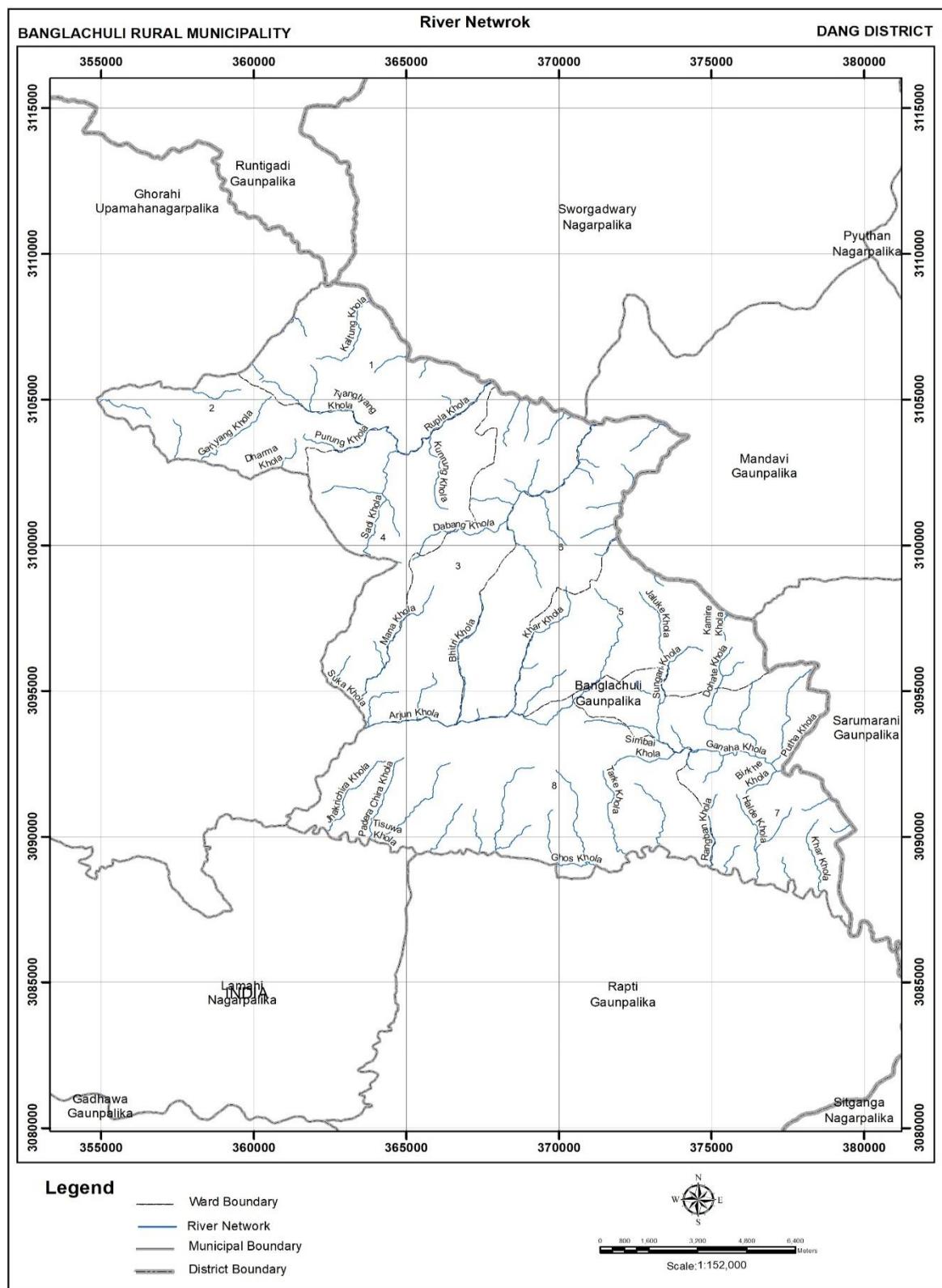
नक्सा ४ : गाउँपालिकाको DEM नक्सा

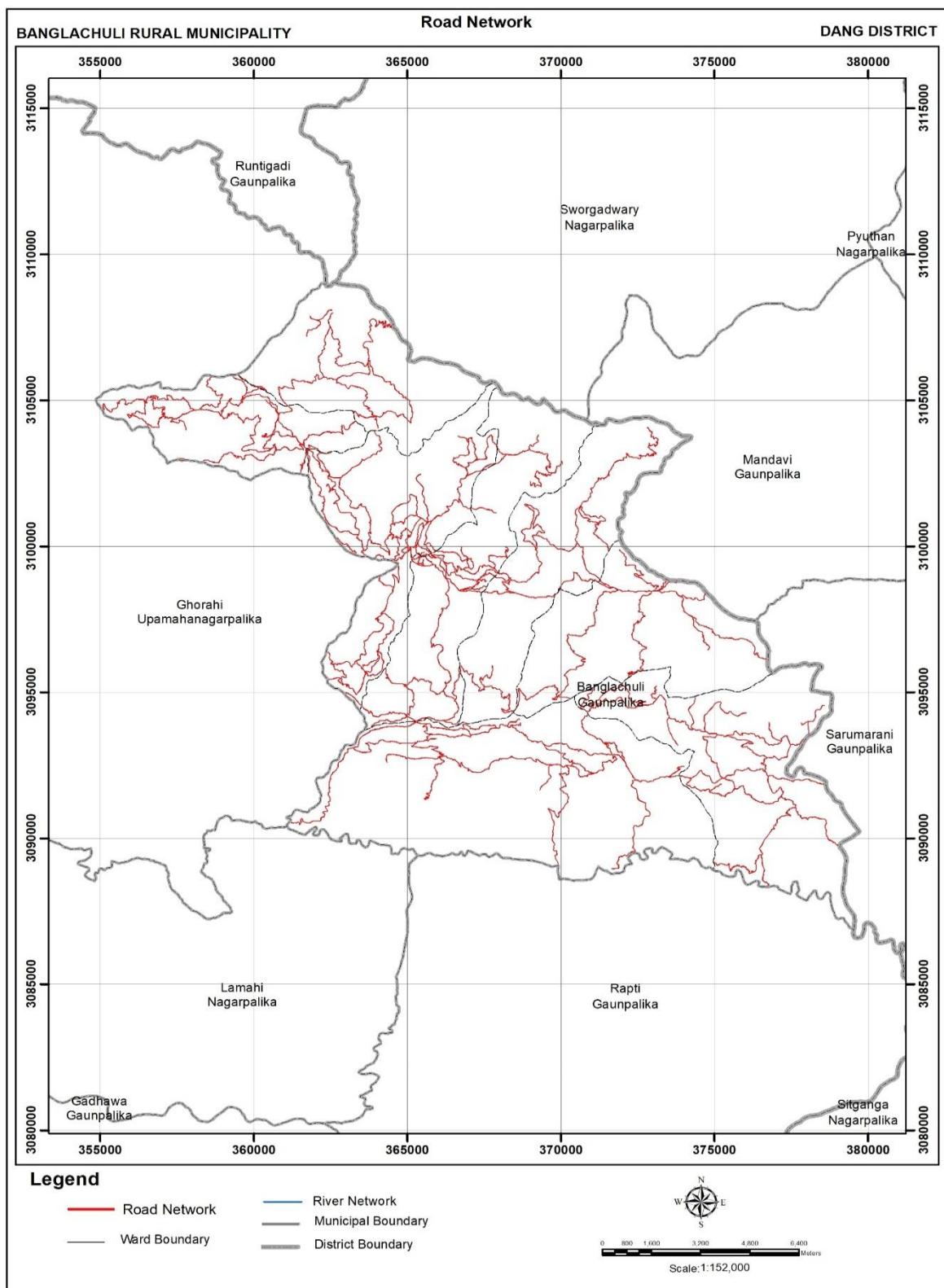
तक्सा ५ : गाउँपालिकाको Slope तक्सा

नक्सा ६ : गाउँपालिकाको Aspect नक्सा

नक्सा ७ : गाउँपालिकाको Drainage नक्सा

नक्सा / : गाउँपालिकाको सडक सञ्जाल नक्सा

परिच्छेद ४: वर्तमान भू-उपयोगको अवस्था

४.१ वर्तमान भू-उपयोग

गाउँपालिकाको भू-उपयोगलाई जम्मा १० वटा वर्गमा वर्गीकरण गरेर व्याख्या गर्न सकिन्छ :

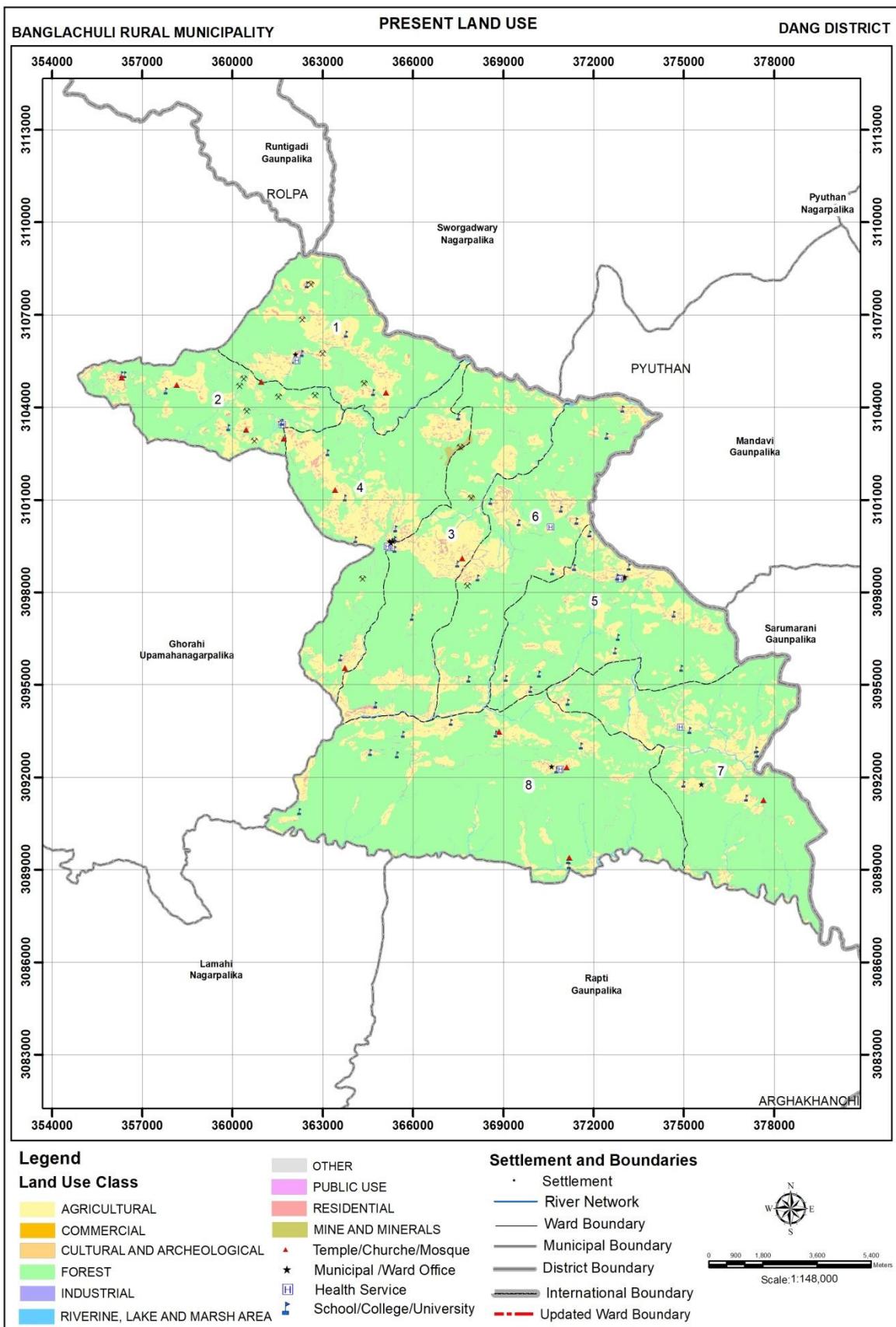
- कृषियोग्य क्षेत्र
- व्यवसायिक शहरी क्षेत्र
- औद्योगिक क्षेत्र
- खानी तथा खनिज क्षेत्र
- धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र
- वन तथा वनस्पति क्षेत्र
- औद्योगिक क्षेत्र
- सार्वजनिक क्षेत्र
- आवास क्षेत्र
- नदी तथा तालतलैया क्षेत्र
- अन्य क्षेत्र

४.२ गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

बंगलाचुली गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्थालाई हेर्दा गाउँपालिकाको सबभन्दा ठुलो भू-भाग वन तथा वनस्पति (१८,४४३.८४ हेक्टर) र कृषि क्षेत्रले (५,२४०.९४ हेक्टर) ओगटेको छ । त्यस्तै नदी तथा ताल तलैयाले ३०८.६८ हेक्टर, सार्वजनिक क्षेत्रले १८४.४८ हेक्टर तथा आवास क्षेत्रले ३००.०८ हेक्टर भू-भाग ओगटेको छ । वर्तमान भू-उपयोगको सम्पुर्ण अवस्थाको वर्तमान विवरण निम्न तालिका र नक्सामा देखाइएको छ ।

तालिका १ : गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

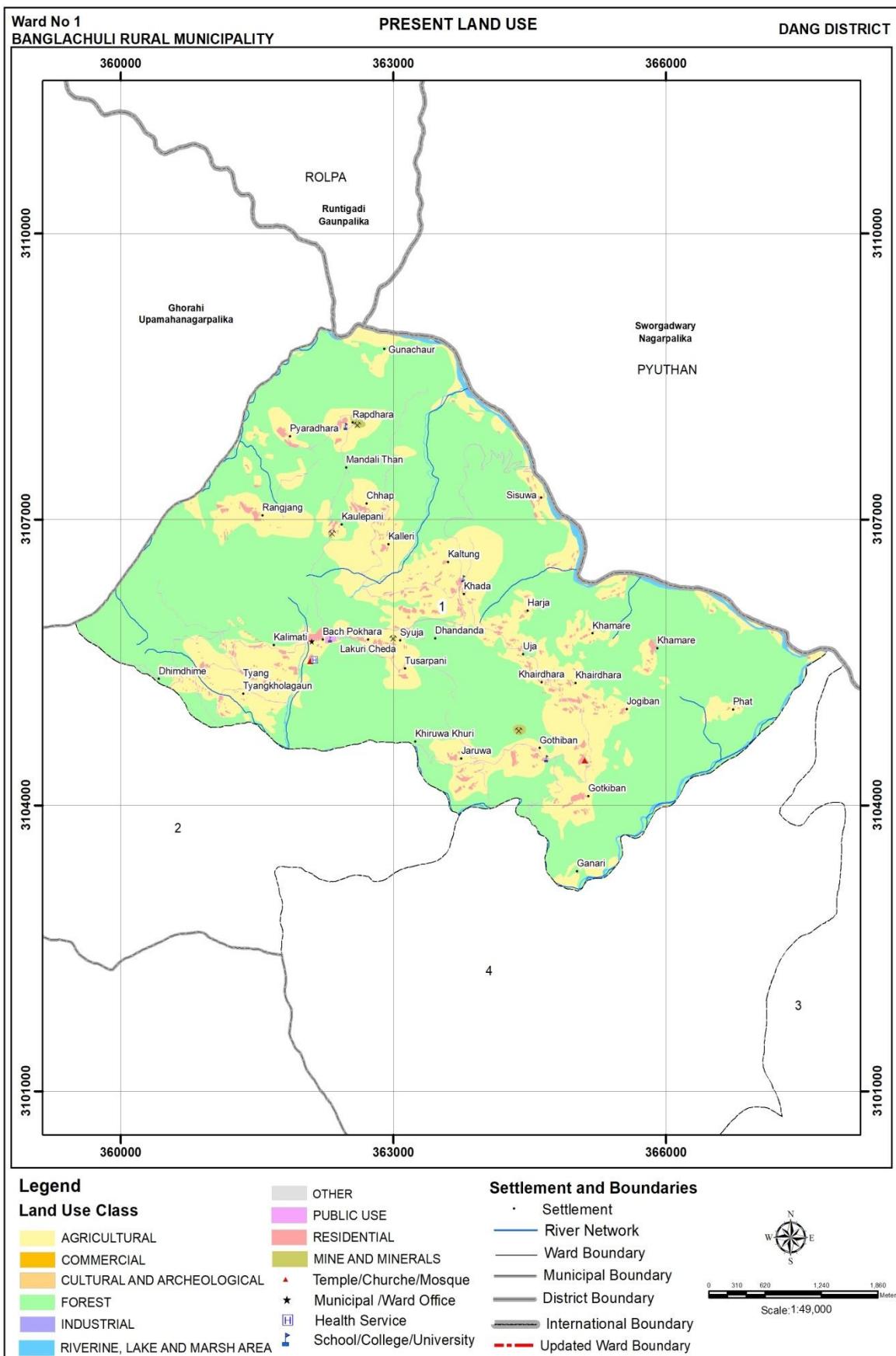
वर्तमान भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषि क्षेत्र	५,२४०.९४
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	१८,४४३.८४
आवास क्षेत्र	३००.०८
व्यवसायिक क्षेत्र	१.९९
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	१८४.४८
अन्य	१.०६
खानी तथा खनिज क्षेत्र	३२.८१
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.१६
नदी तथा ताल तलैया	३०८.६८
जम्मा	२४,५१३.९४

नक्सा ९ : गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था नक्सा

तालिका २ : वडा नं. १ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

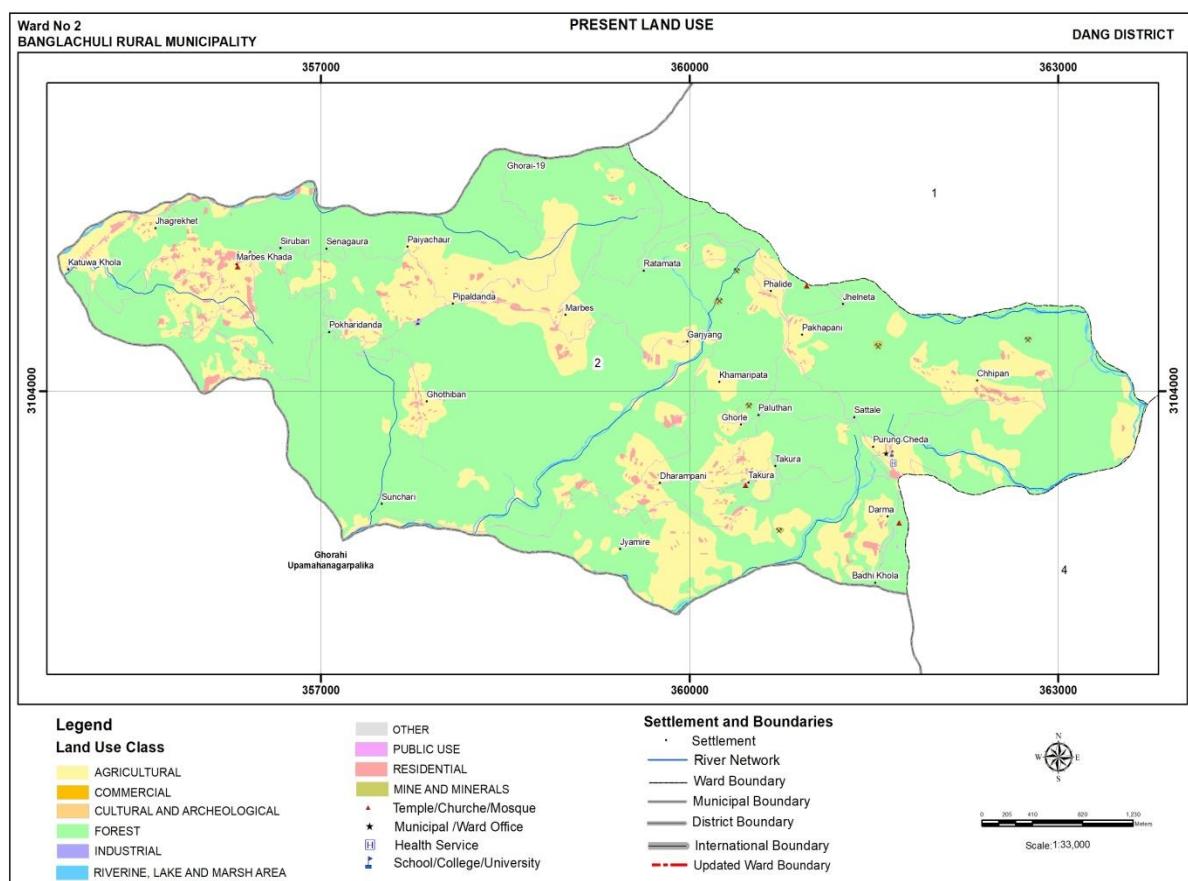
वर्तमान भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	६३४.८५
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	१,६१८.६९
आवास क्षेत्र	४०.३२
व्यवसायिक क्षेत्र	०.०५
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	१५.८९
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	३.१८
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०३
नदि तथा ताल तलैया	३५.९८
जम्मा	२,३४८.९७

नक्सा १० : वडा नं. १ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था नक्सा

तालिका ३ : वडा नं. २ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

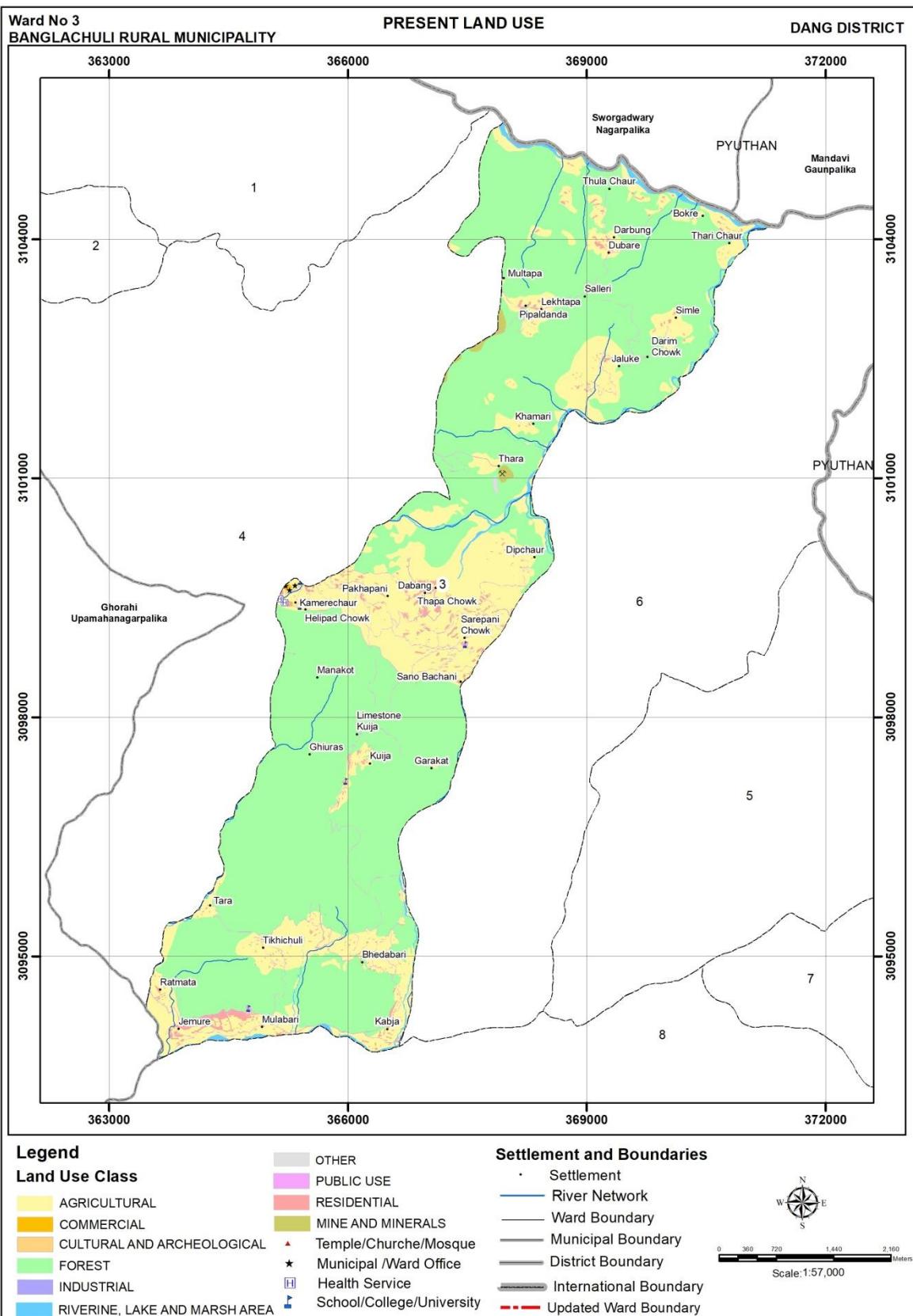
वर्तमान भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	४२१.७८
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	१,३१७.०८
आवास क्षेत्र	३१.२८
व्यवसायिक क्षेत्र	०.०४
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	२०.६९
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	१.२८
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०७
नदि तथा ताल तलैया	१४.५०
जम्मा	१,८०६.७१

नक्सा ११ : वडा नं. २ को भू-उपयोगको नक्सा

तालिका ४ : वडा नं. ३ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

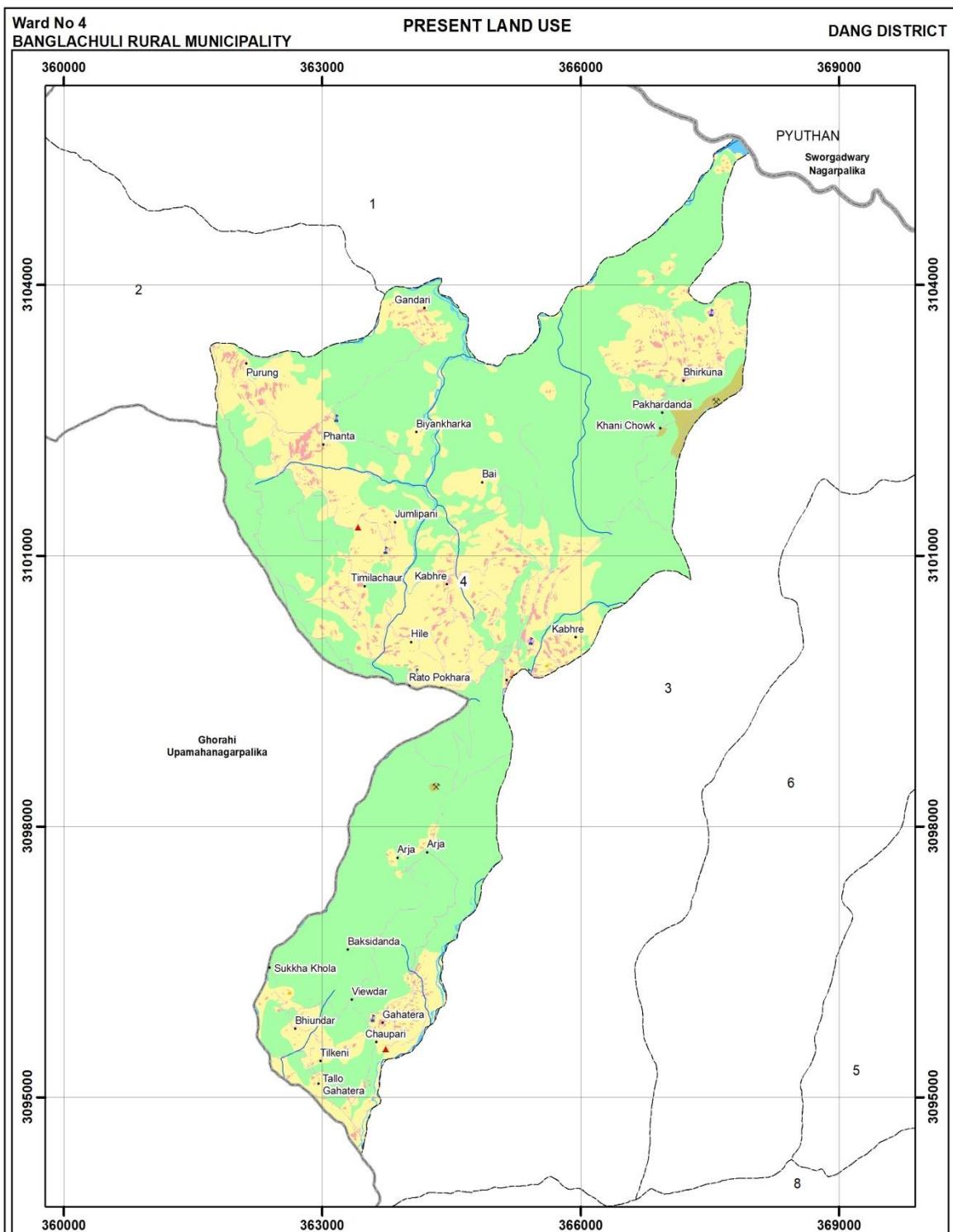
वर्तमान भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	७२५.९६
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	२०२३.४०
आवास क्षेत्र	४२.६४
व्यवसायिक क्षेत्र	०.९८
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	२५.९०
अन्य	१.०६
खानी तथा खनिज क्षेत्र	८.३१
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०१
नदि तथा ताल तलैया	४५.२२
जम्मा	२८७३.४८

नक्सा १२ : वडा नं. ३ को भू-उपयोगको नक्सा

तालिका ५ : वडा नं. ४ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

वर्तमान भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	८६८.४२
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	१,८४३.५५
आवास क्षेत्र	५६.४६
व्यवसायिक क्षेत्र	०.३९
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	३३.११
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	१९.८७
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०१
नदि तथा ताल तलैया	२०.४५
जम्मा	२,८४२.२७

Legend

Land Use Class

- AGRICULTURAL
- COMMERCIAL
- CULTURAL AND ARCHEOLOGICAL
- FOREST
- INDUSTRIAL
- RIVERINE, LAKE AND MARSH AREA

■ OTHER

■ PUBLIC USE

■ RESIDENTIAL

■ MINE AND MINERALS

▲ Temple/Churche/Mosque

★ Municipal /Ward Office

H Health Service

■ School/College/University

Settlement and Boundaries

• Settlement

— River Network

— Ward Boundary

— Municipal Boundary

— District Boundary

— International Boundary

— Updated Ward Boundary

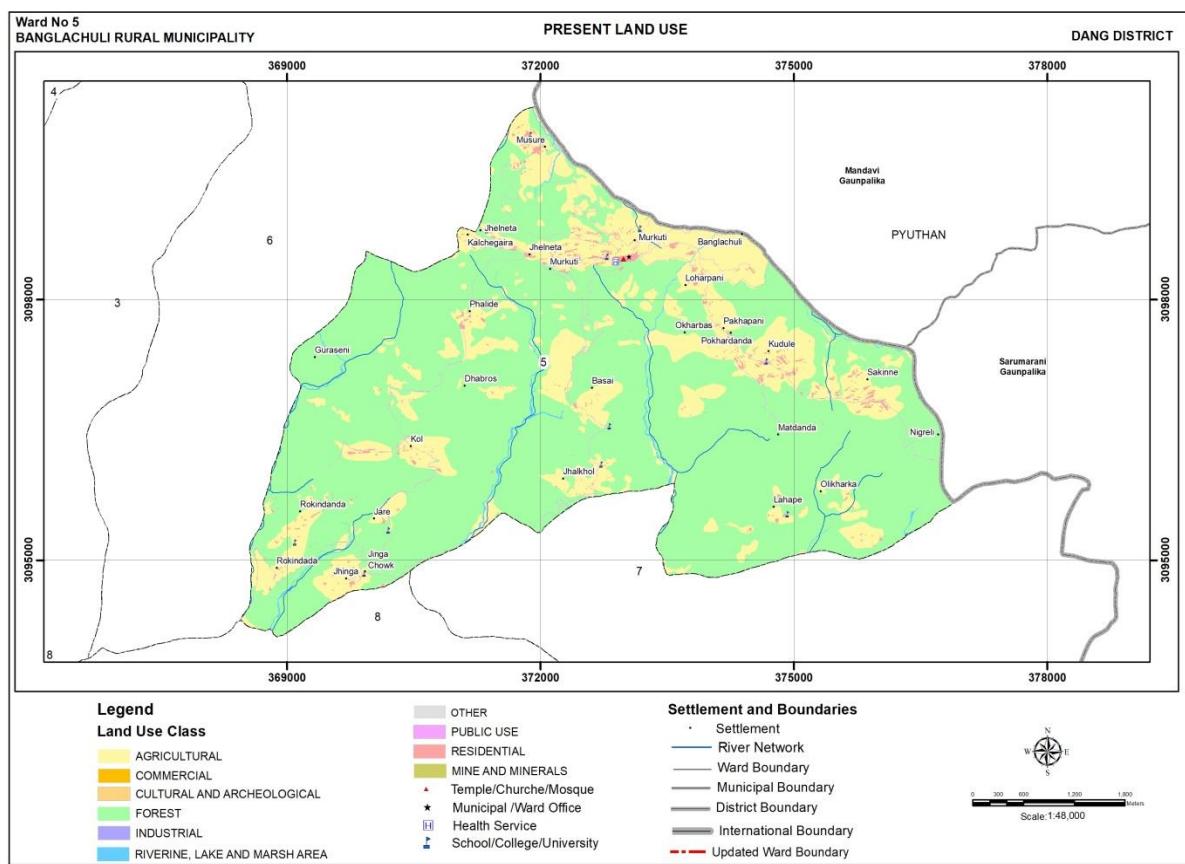
0 345 690 1,380 2,070 Meters

Scale: 1:55,000

नक्सा १३ : वडा नं. ४ को भू-उपयोगको नक्सा

तालिका ६ : वडा नं. ५ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

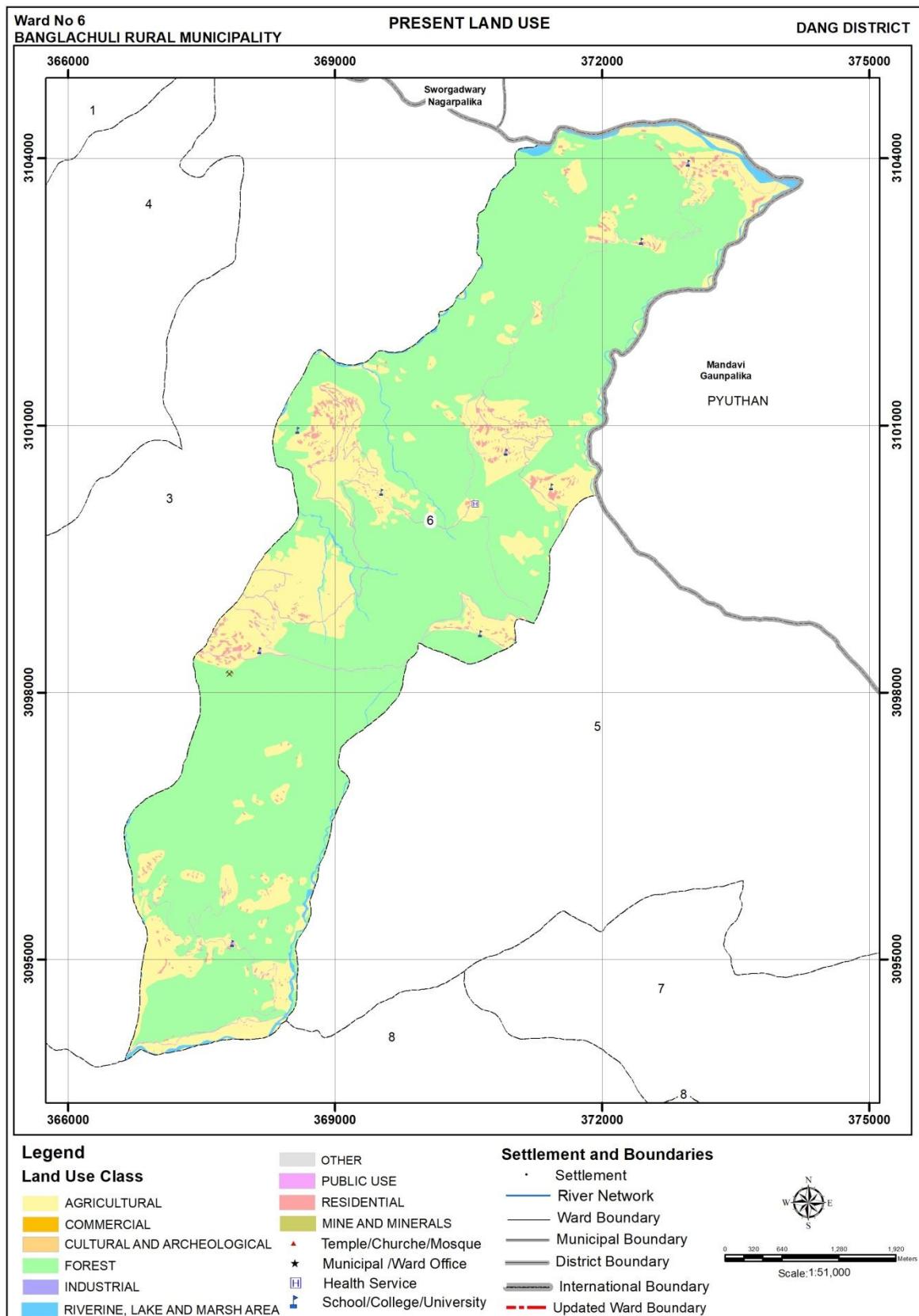
वर्तमान भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	६०१.५६
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	२,०३०.४६
आवास क्षेत्र	३१.३६
व्यवसायिक क्षेत्र	०.०९
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	१७.७९
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०१
नदि तथा ताल तलैया	१८.६९
जम्मा	२,६९९.९६

नक्सा १४ : वडा नं. ५ को भू-उपयोग नक्सा

तालिका ७ : वडा नं. ६ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

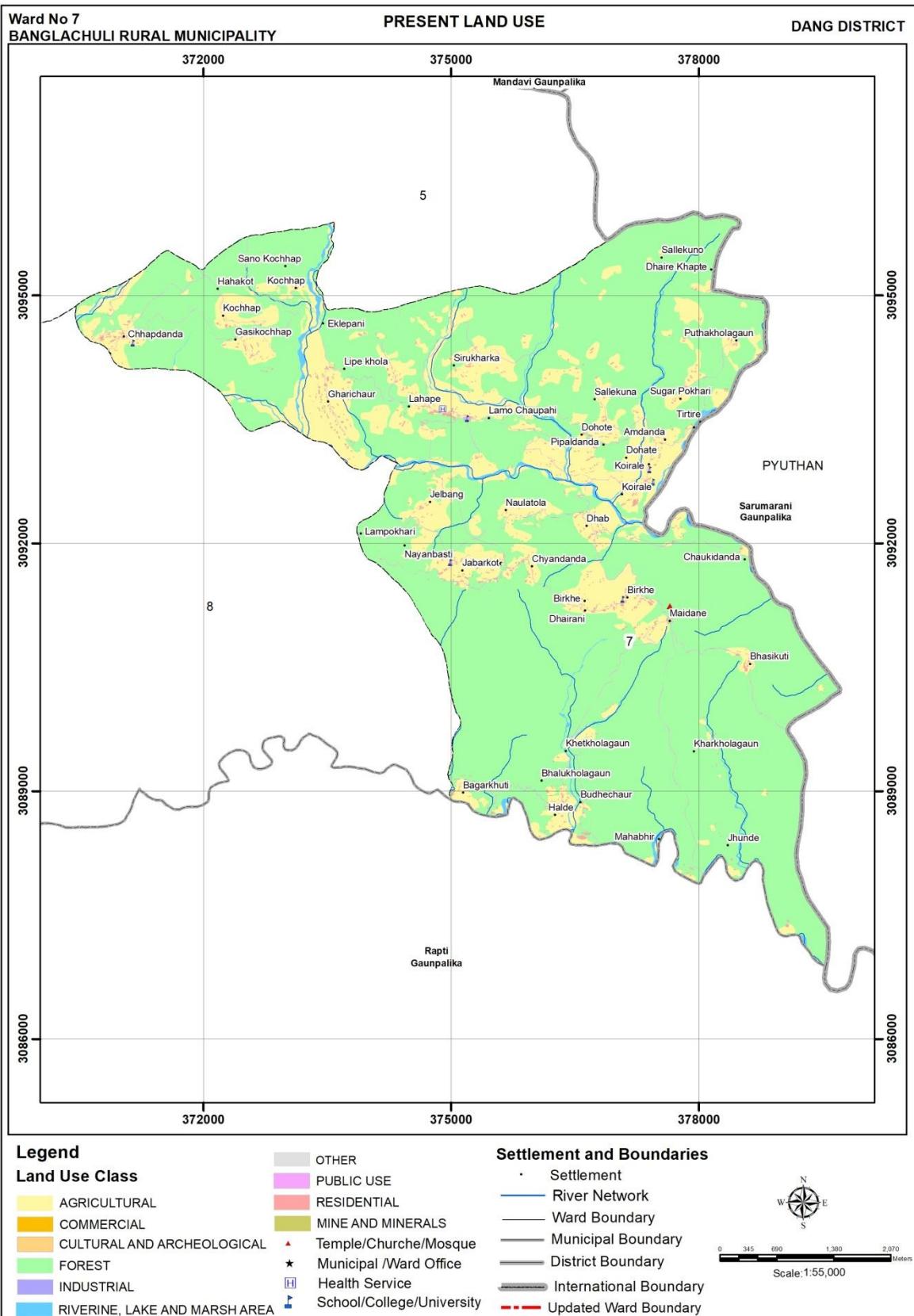
वर्तमान भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	५८९.२४
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	२,००१.१८
आवास क्षेत्र	३६.०६
व्यवसायिक क्षेत्र	०.०७
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	१९.९२
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.१८
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०१
नदि तथा ताल तलैया	४६.७१
जम्मा	२,६९३.३६

नक्ता १५ : वडा नं. ६ को भू-उपयोग नक्ता

तालिका ८ : वडा नं. ७ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

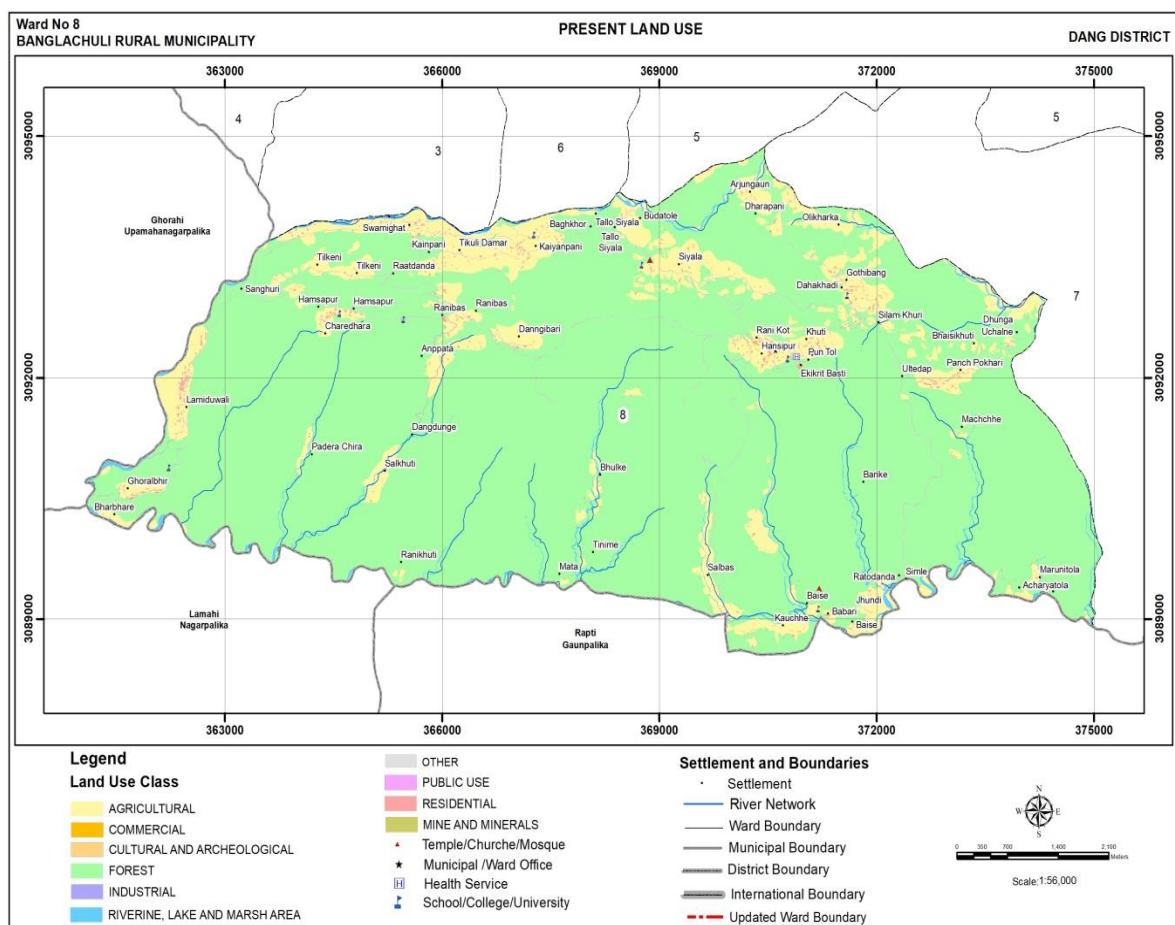
वर्तमान भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	७१३.११
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	२,८११.३५
आवास क्षेत्र	३१.७४
व्यवसायिक क्षेत्र	०.०५
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	२४.७१
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०२
नदि तथा ताल तलैया	५७.७१
जम्मा	३,६३८.६९

नक्ता १६ : वडा नं. ७ को भू-उपयोग नक्ता

तालिका ९ : वडा नं. ८ को भू-उपयोगको वर्तमान अवस्था

वर्तमान भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषि क्षेत्र	६८६.०१
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	४,७९८.१४
आवास क्षेत्र	३०.२३
व्यवसायिक क्षेत्र	०.२३
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	२६.४७
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०२
नदि तथा ताल तलैया	६९.४२
जम्मा	५,६१०.५१

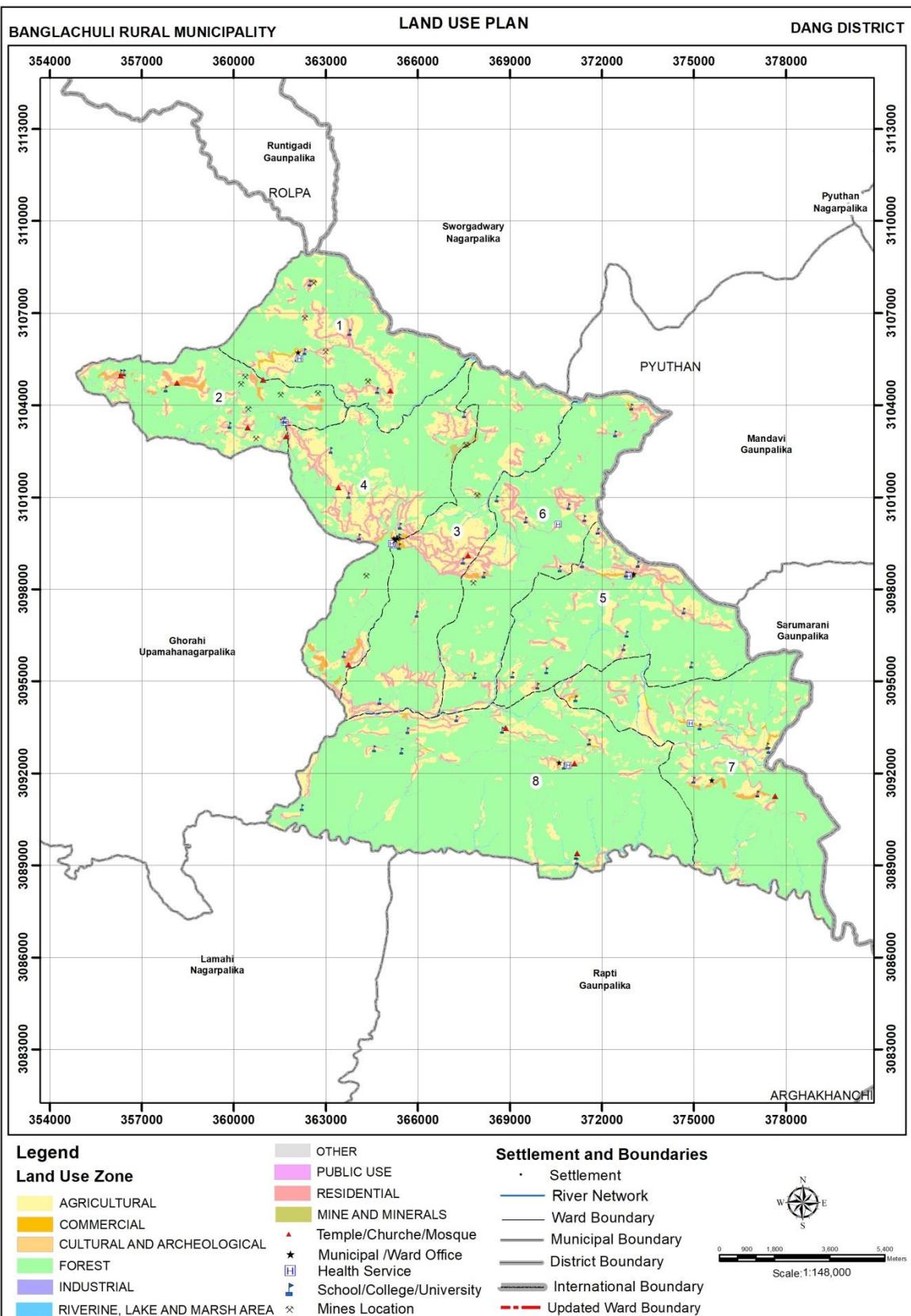
नक्सा १७ : वडा नं. ८ को भू-उपयोग नक्सा

४.३ गाउँपालिकाको आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको बडागत प्रक्षेपण

बंगलाचुली गाउँपालिकाको भू-उपयोगको वर्तमान अवस्थालाई भू-उपयोगको आगामी ५-१५ वर्षको तथ्याङ्कसँग तुलना गर्दा कृषि, व्यवसायिक तथा आवासले ओगटेको क्षेत्रफलमा व्यापक परिवर्तन आएको हुने छ। कृषियोग्य जमिन हालको अवस्था भन्दा १,०४२.७८ हेक्टरले घटेर ४,९९८.१६ हेक्टरमा सीमित हुने छ, भने व्यवसायिक क्षेत्र १३९.०३ हेक्टरले वृद्धि भई १४१.२१ हेक्टरमा फैलिनेछ। त्यस्तै आवास क्षेत्र ३००.०८ हेक्टरबाट वृद्धि भई १,२०३.५५ हेक्टरमा फैलिने छ। यसरी कृषियोग्य जमिन मासिनु र व्यवसायिक तथा आवास क्षेत्र बढ्नुमा जनसङ्ख्याको प्राकृतिक वृद्धि साथै बसाइँसराइको कारण मुख्य छन्। तीव्रतर रूपमा बढिरहेको जनसङ्ख्याहरु कृषियोग्य जमिनमा नयाँ वस्तीहरुमा व्यवस्थापन भईरहेका छन्। जसले गर्दा ठूला ठूला खेतीयोग्य जमिनमा वस्ती विस्तार भईरहेका छन् र आवास, व्यवसायिक र खेतीयोग्य जमिनको क्षेत्रफलमा व्यापक परिवर्तन हुने विश्लेषण गरिएको हो। यी भू-उपयोगका वर्ग बाहेक धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र, उत्खनन, बन तथा बनस्पति, नदी तथा ताल तलैया, सार्वजनिक, तथा अन्य क्षेत्रको क्षेत्रफलमा भने आगामी ५-१५ वर्षको अवधिमा खासै परिवर्तन नआउने देखिन्छ। बंगलाचुली गाउँपालिकाको आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको बडागत प्रक्षेपणको अवस्थालाई निम्न तालिका र नक्सामा देखाइएको छ।

तालिका १० : गाउँपालिकाको आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

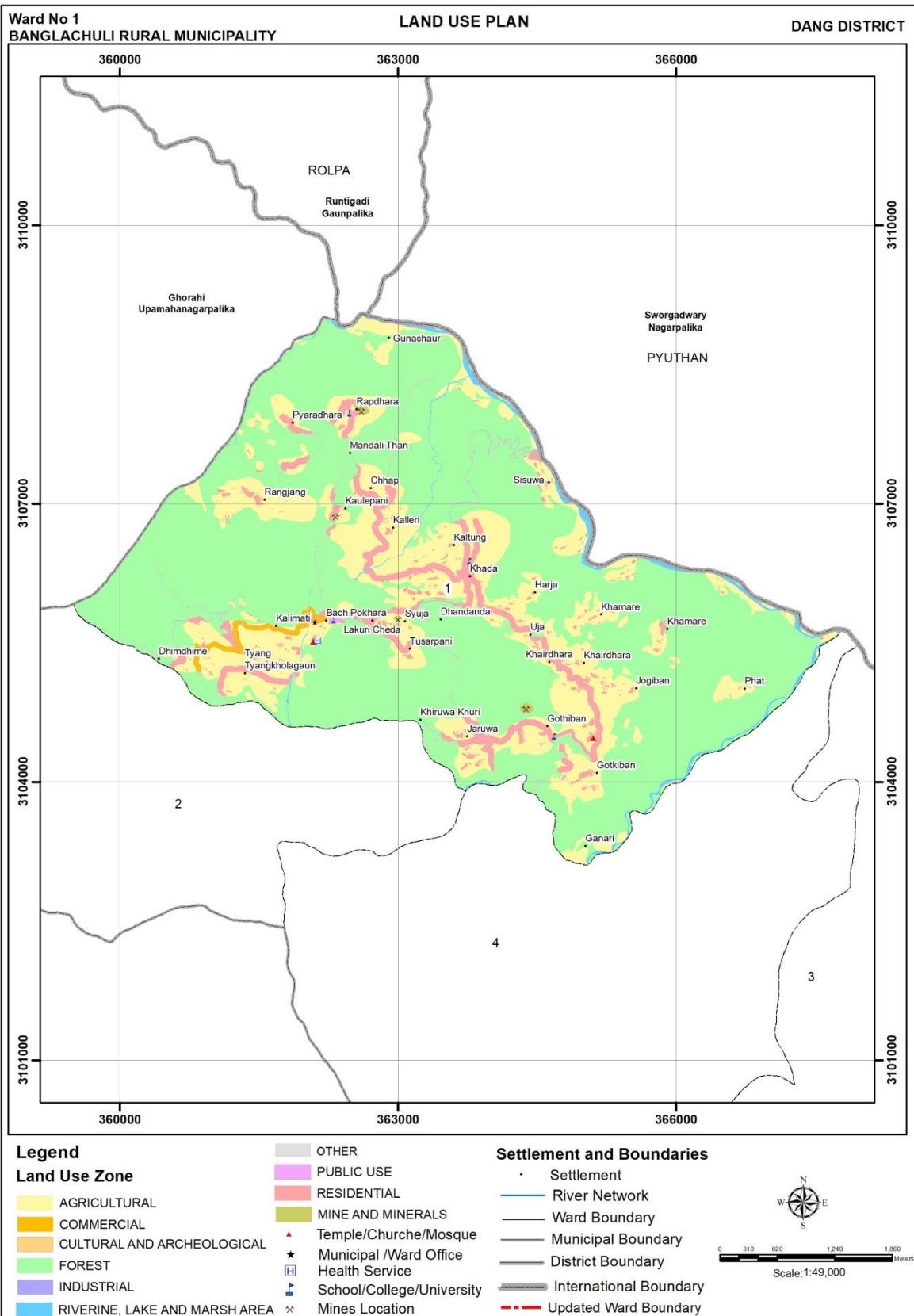
भू-उपयोग योजना	क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषि क्षेत्र	४,९९८.१६
बन तथा बनस्पति क्षेत्र	१८,४४३.८४
आवास क्षेत्र	१,२०३.५५
व्यवसायिक क्षेत्र	१४१.२१
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	१८४.४८
अन्य	१.०६
खानी तथा खनिज क्षेत्र	३२.८१
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.१६
नदि तथा ताल तलैया	३०८.६८
जम्मा	२४,५१३.९४

नक्ता १८ : गाउँपालिकाको आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रधेपण नक्ता

तालिका ११ : वडा नं. १ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

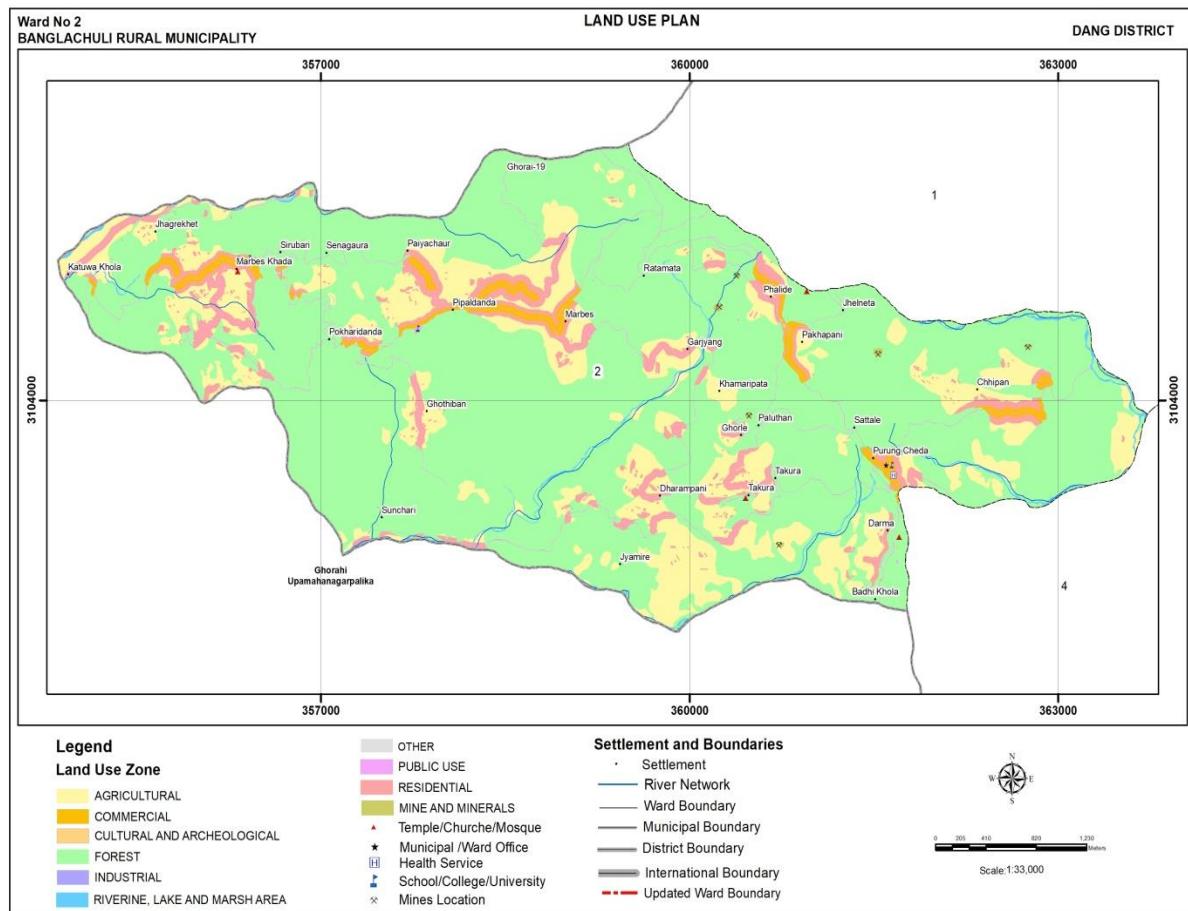
भू-उपयोग योजना	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	५३९.३९
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	१,६१८.६९
आवास क्षेत्र	१२३.३६
व्यवसायिक क्षेत्र	१२.४६
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	१५.८९
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	३.१८
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०३
नदि तथा ताल तलैया	३५.९८
जम्मा	२,३४८.९७

नवसा ? ? : वडा नं. ? को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

तालिका १२ : वडा नं. २ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

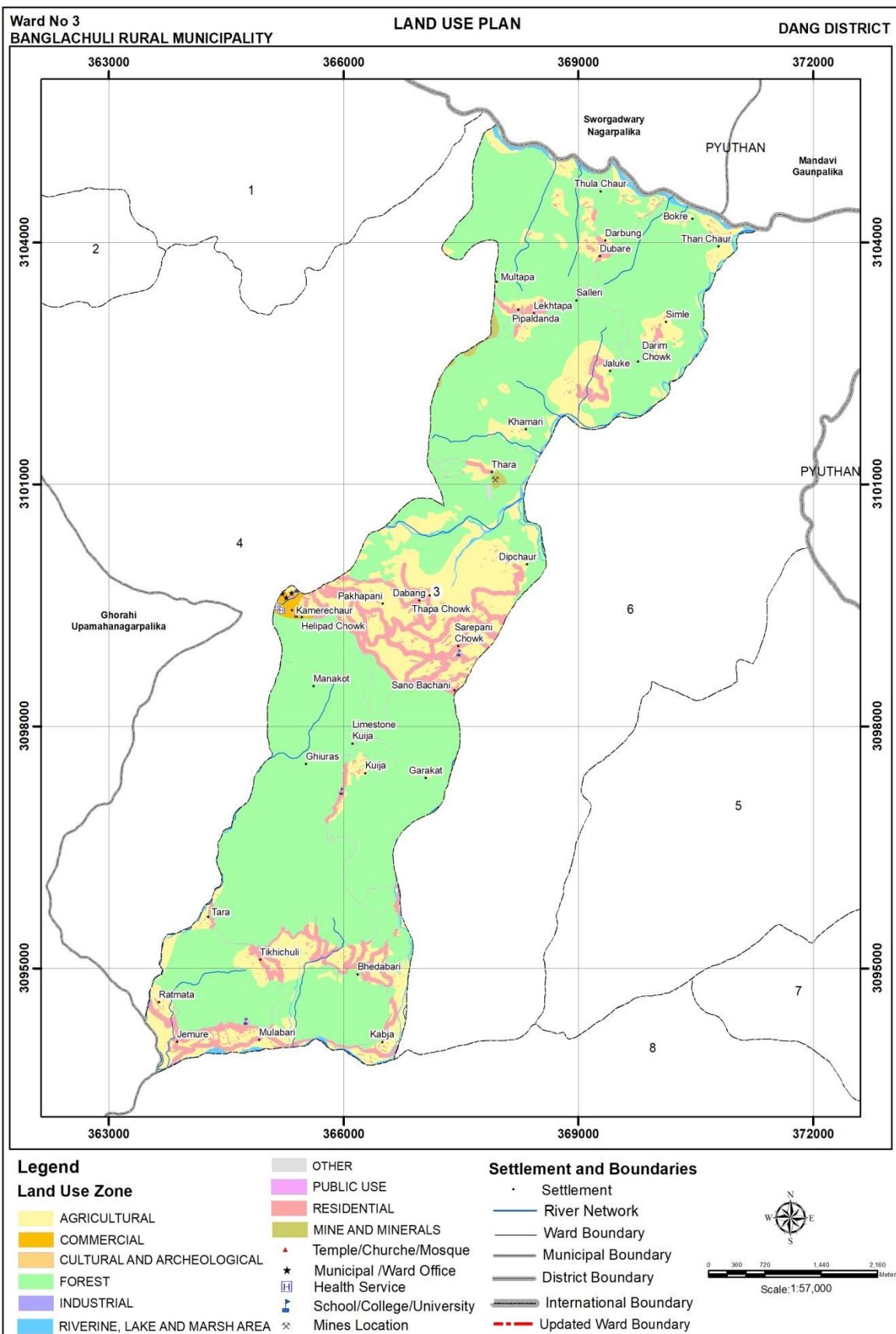
भू-उपयोग योजना	क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषि क्षेत्र	३०७.९४
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	१,३१७.०८
आवास क्षेत्र	१११.५५
व्यवसायिक क्षेत्र	३३.६१
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	२०.६९
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	१.२८
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०७
नदि तथा ताल तलैया	१४.५०
जम्मा	१,८०६.७१

नक्सा २० : वडा नं. २ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा

तालिका १३ : वडा नं. ३ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोग प्रक्षेपण

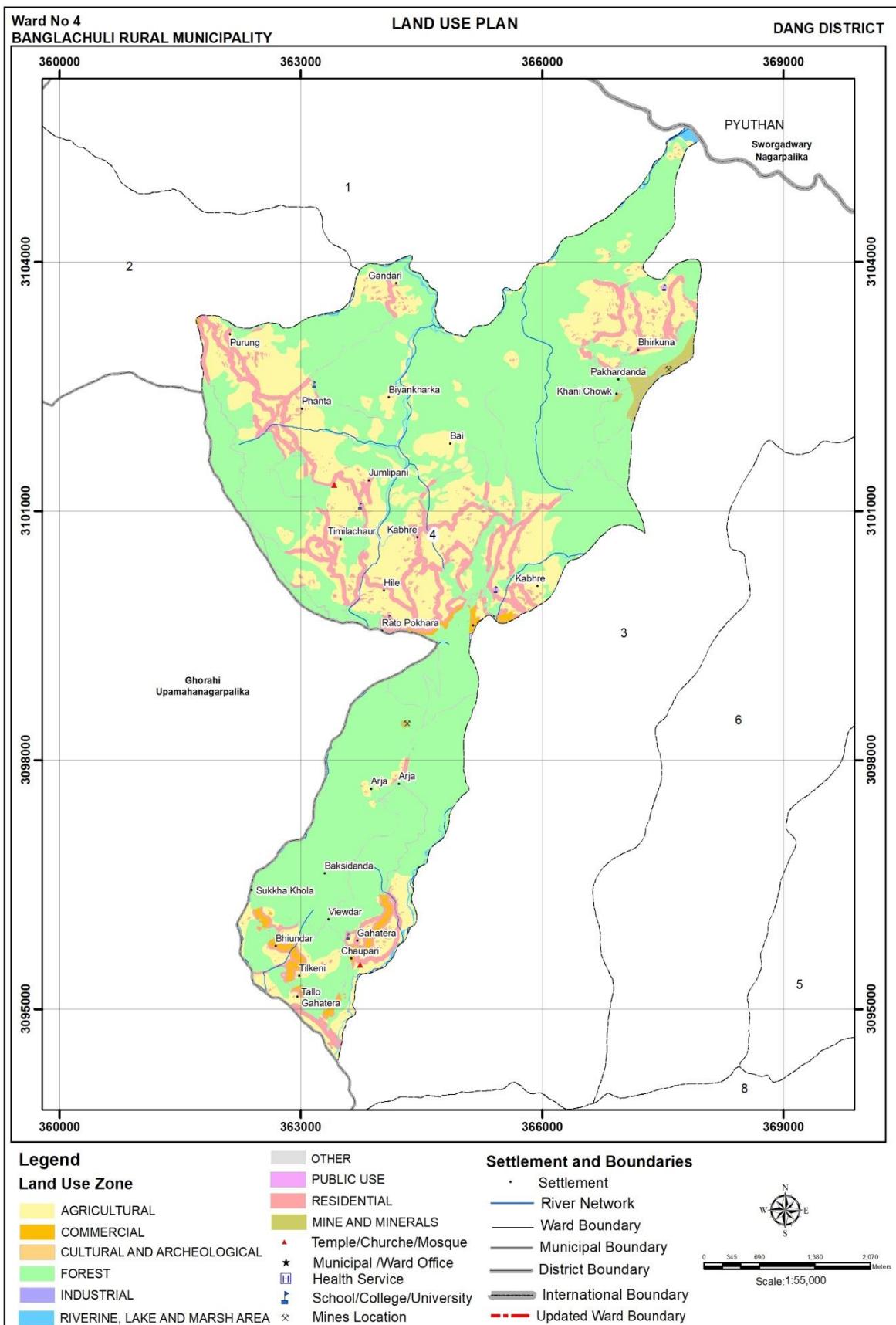
भू-उपयोग योजना	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	५६०.०३
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	२,०२३.४०
आवास क्षेत्र	१९९.१८
व्यवसायिक क्षेत्र	१०.३८
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	२५.९०
अन्य	१.०६
खानी तथा खनिज क्षेत्र	८.३१
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०१
नदि तथा ताल तलैया	४५.२२
जम्मा	२,८७३.४८

तक्सा रैः : वडा नं. ३ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण तक्सा

तालिका १४ : वडा नं. ४ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

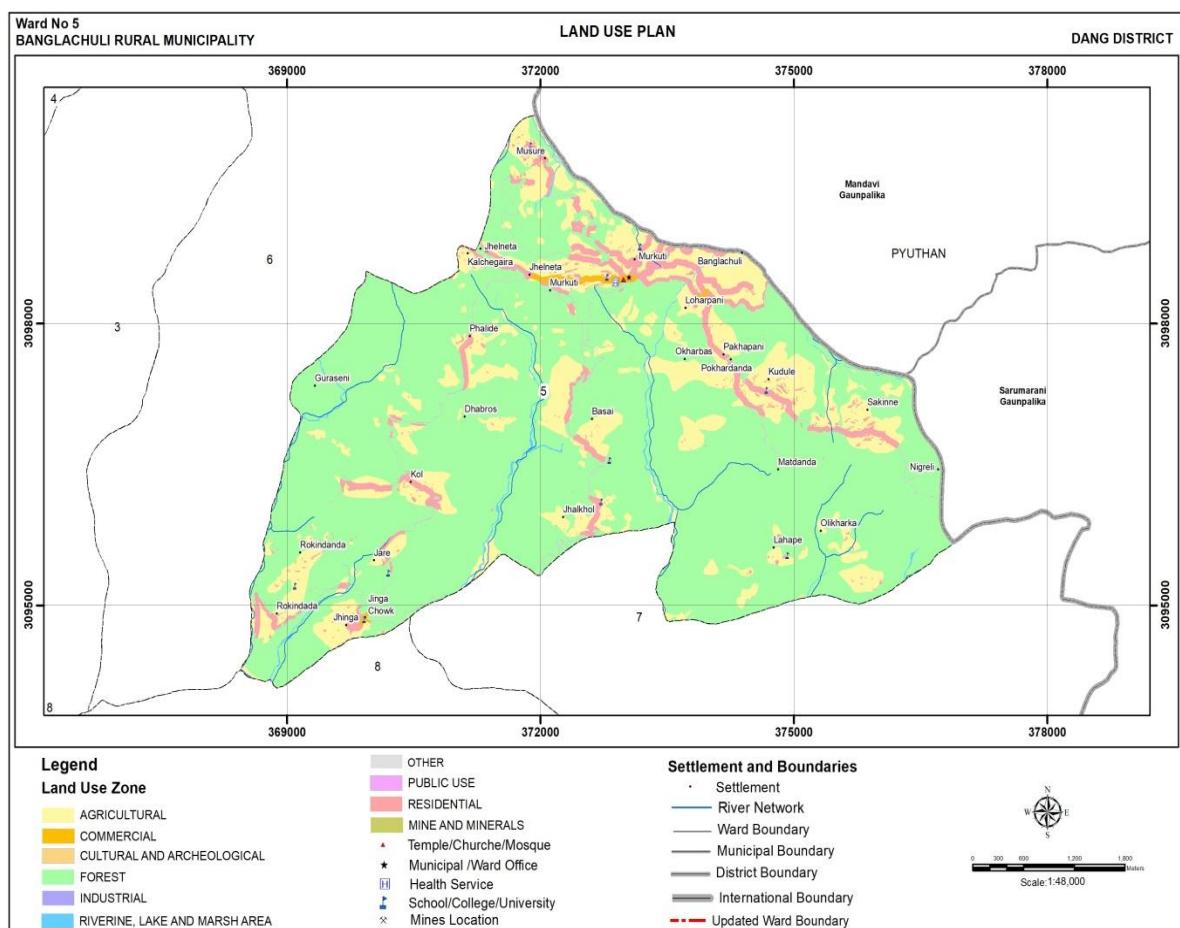
भू-उपयोग योजना	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	६७१.१०
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	१,८४३.५५
आवास क्षेत्र	२२९.१२
व्यवसायिक क्षेत्र	२५.०५
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	३३.११
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	१९.८७
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०१
नदि तथा ताल तलैया	२०.४५
जम्मा	२,८४२.२७

नक्सा २२ : वडा नं. ४ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोग प्रक्षेपण नक्सा

तालिका १५ : वडा नं. ५ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

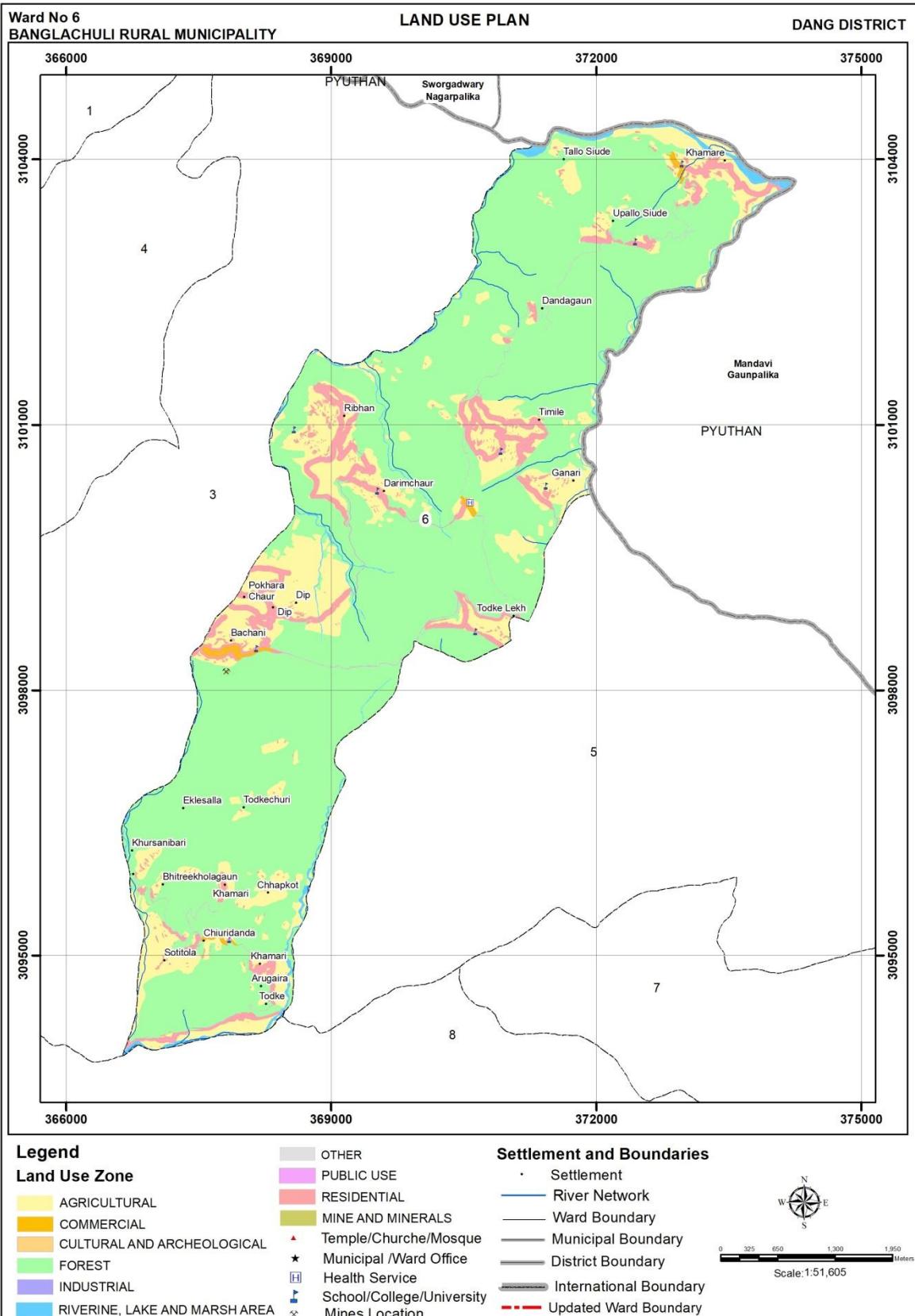
भू-उपयोग योजना	क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषि क्षेत्र	४९४.१४
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	२,०३०.४६
आवास क्षेत्र	१२९.७४
व्यवसायिक क्षेत्र	९.१३
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	१७.७९
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०१
नदि तथा ताल तलैया	१८.६९
जम्मा	२,६९९.९६

तक्सा २३ : वडा नं. ५ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण तक्सा

तालिका १६ : वडा नं. ६ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

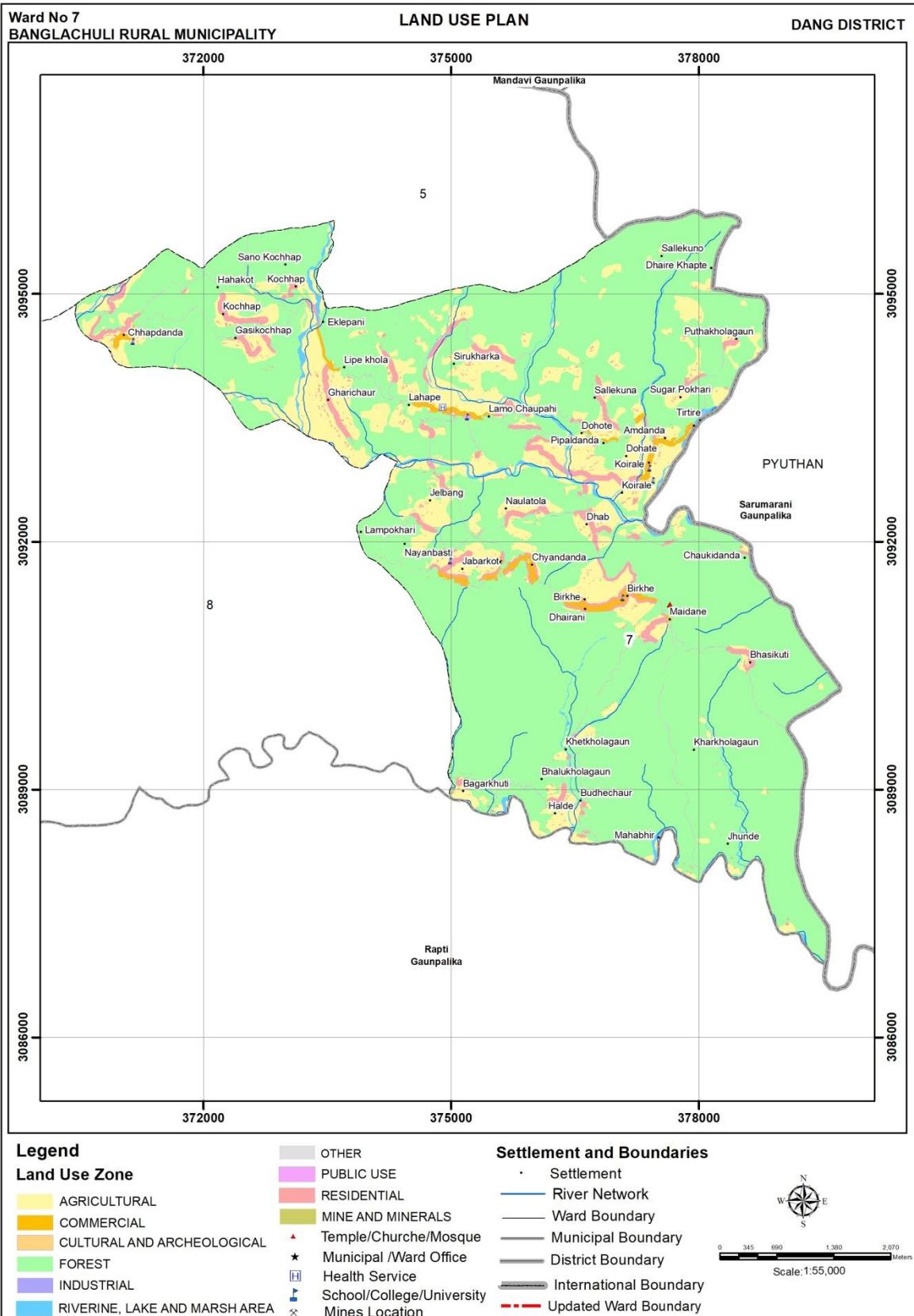
भू-उपयोग योजना	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	४५३.९७
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	२,००१.१८
आवास क्षेत्र	१६१.६२
व्यवसायिक क्षेत्र	९.७८
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	१९.९२
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.१८
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०१
नदि तथा ताल तलैया	४६.७१
जम्मा	२,६९३.३६

नक्सा २४ : वडा नं. ६ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा

तालिका १७ : वडा नं. ७ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

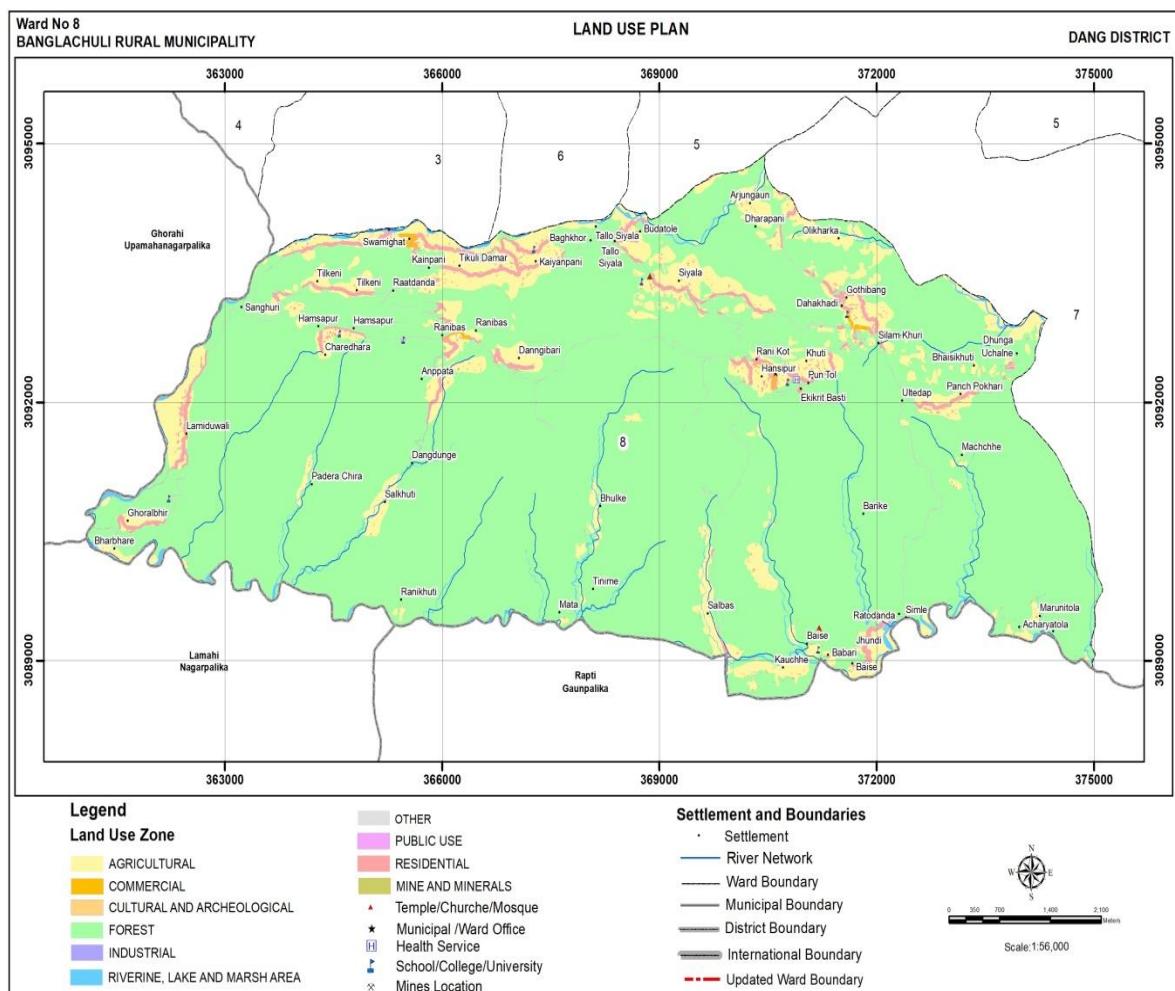
भू-उपयोग योजना	क्षेत्रफल (हे)
कृषि क्षेत्र	५७७.७२
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	२,८११.३५
आवास क्षेत्र	१३३.०३
व्यवसायिक क्षेत्र	३४.१५
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	२४.७१
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०२
नदि तथा ताल तलैया	५७.७१
जम्मा	३,६३८.६९

नक्सा २५ : वडा नं. ७ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा

तालिका १८ : वडा नं. ८ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण

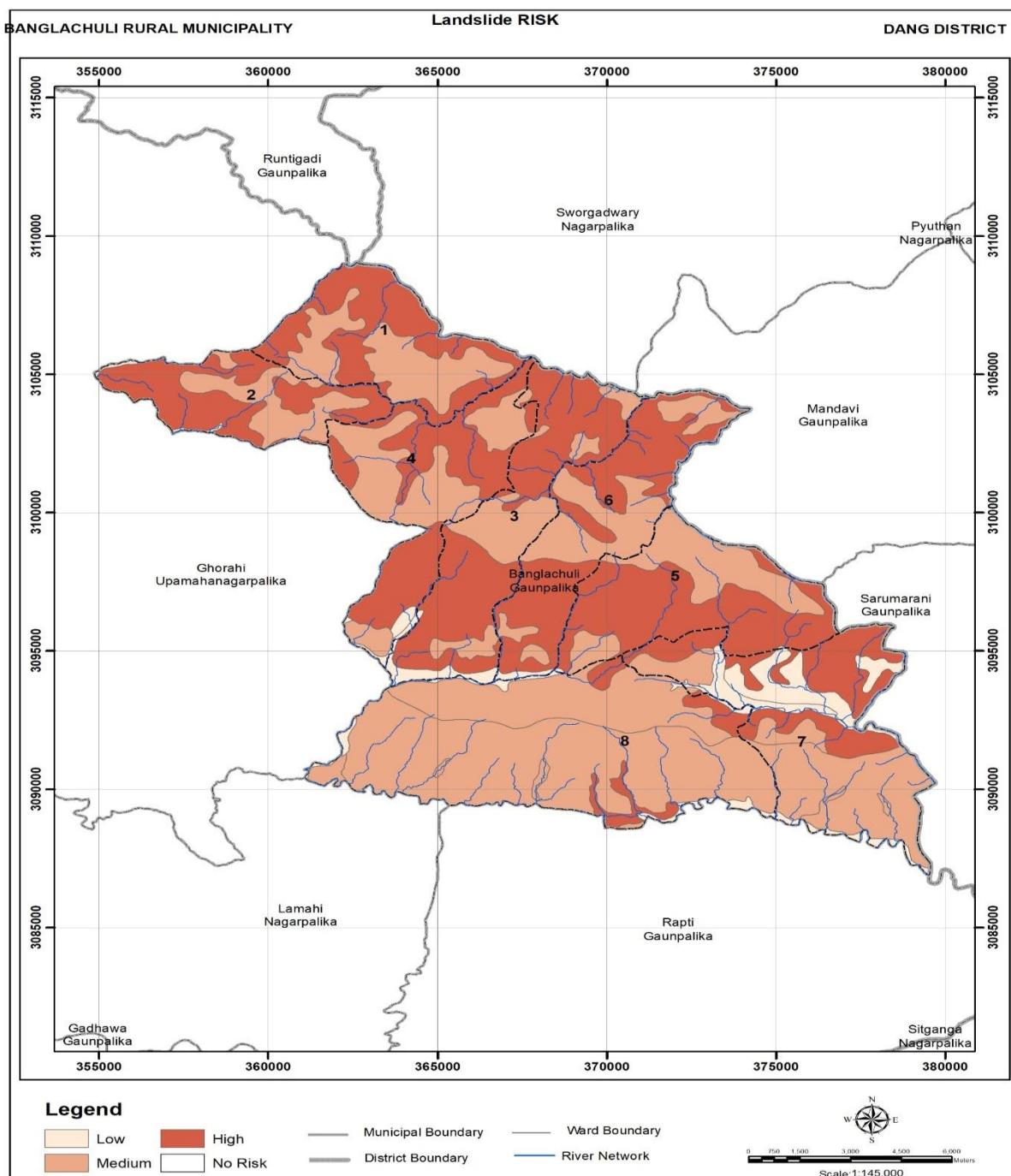
भू-उपयोग योजना	क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषि क्षेत्र	५९३.८७
वन तथा वनस्पति क्षेत्र	४,७९८.१४
आवास क्षेत्र	११५.९४
व्यवसायिक क्षेत्र	६.६५
औद्योगिक क्षेत्र	०.००
सार्वजनिक क्षेत्र	२६.४७
अन्य	०.००
खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००
धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र	०.०२
नदि तथा ताल तलैया	६९.४२
जम्मा	५,६१०.५१

नक्सा २६ : वडा नं. ८ को आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगको प्रक्षेपण नक्सा

४.४ जोखिम क्षेत्र

यस गाउँपालिकाको वडा नं ३ मा साखुला चौर उच्च जोखिम क्षेत्रमा रहेको छ। साथसाथै ठुलोचौर देखि ठाँटीचौरसम्म (अरड खोला), कब्जा देखि ज्यामिरेसम्म (अर्जुन खोला)मा नदि नियन्त्रण गर्नु पर्ने देखिन्छ। वडा नं ५ को कोल, तल्लो कुडुले र भेल्खोल क्षेत्रमा पहिरोको जोखिम रहेको देखिन्छ। वडा नं ६ मा रिवान पहिरो जोखिम क्षेत्रमा रहेको छ। वडा नं ७ मा जल्वाड क्षेत्र र ढाव जोखिम क्षेत्रमा रहेको पाइएको छ।

नक्सा २७ : गाउँपालिकाको जोखिम क्षेत्र नक्सा

परिच्छेद ५ : निष्कर्ष

५.१ निष्कर्ष

बंगलाचुली गाउँपालिका प्राकृतिक श्रोतमा धनी क्षेत्र हो । विभिन्न भौतिक, सेवा, सुविधा, जस्तै शिक्षा, स्वास्थ्य, आर्थिक सम्भावना एवम् उच्चाउ भू-भाग साथै भौतिक पूर्वाधारहरूको विकासका कारण यो क्षेत्रमा धेरै सम्भावना रहेका छन् । विकास निर्माणका क्रियाकलापहरूले भू-उपयोगमा परिवर्तन आउनु स्वभाविक रहेका र सोही अनुसार जनसङ्ख्या वृद्धि र वस्ती विकास हुने क्रम जारी रहने सजिले पूर्वानुमान गर्न सकिन्छ । कृषि योग्य भू-भागहरू आवासीय क्षेत्रमा रूपान्तरण हुँदै गएका छन् भने नयाँ वस्तीहरू कृषि योग्य जमिनहरूमा विस्तार भइरहेका छन् । मानिसहरू बजार आसपासका क्षेत्रहरू तथा सडक सञ्जाल आसपासमा बढी केन्द्रित भएको पाइएको छ ।

बंगलाचुली गाउँपालिकाको आगामी ५-१५ वर्षको भू-उपयोगलाई प्रक्षेपण गर्दा कृषि क्षेत्र, व्यवसायिक क्षेत्र र आवास क्षेत्रमा व्यापक परिवर्तन आउने देखिन्छ । कृषियोग्य जमिनमा वस्ती बस्दै जानाले जमिनको चक्काबन्दी हुन गई क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व घट्ने निश्चित छ । व्यवसायिक तथा आवासीय क्षेत्रमा भने व्यापक बढोत्तरी हुने छ । यस बाहेक अन्य भू-उपयोग वर्ग हरू बन तथा वनस्पति क्षेत्र, धार्मिक एवम् सांस्कृतिक, सार्वजनिक, नदि तथा ताल तलैयाले ओगटेको क्षेत्रफल भने ५-१५ वर्षका अन्तरालमा पनि लगभग उस्तै नै रहने समेत प्रक्षेपण गरिएको क्षय तथा पहिरोको जोखिममा छन् । स्थानीय खोला खोल्सामा आउने बाढीका कारण डुबान र कटानको जोखिममा रहेका छन् । तसर्थ ती जोखिमका स्थानहरूमा जोखिम न्युनीकरणका उपायहरू अपनाउने तथा विकास निर्माण एवम् वस्ती विकासका सन्दर्भमा विशेष संवेदनशीलता अपनाउन तथा प्राथमिकतामा राख्न जरुरी छ ।

यसरी प्राकृतिक श्रोतको सन्तुलित एवम् दीर्घो उपयोग गर्दै गाउँपालिकाको विकासार्थ तयार गरिएको यो भू-उपयोग योजनालाई भू-उपयोग परिषद् गठन गरी कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ । यस अधि सरोकारवालाहरूसँग छलफल गरी भू-उपयोग परिषद्को निर्णय अनुसार कार्यान्वयन गर्न वा वर्गीकृत भू-उपयोगलाई परिवर्तन गर्न सकिनेछ ।

Bibliography

Government of Nepal, Local Government Operation Act 2074 B.S.

Constitution of Nepal-2072

NLUP (National Land use Project), (2012): National Land Use Policy 2012

NLUP (National Land use Project), (2012): Land use plan implementation Guidelines

NLUP (National Land use Project), (2015): National Land Use policy 2015,

UN-Habitat Nepal, Land project Team (2015): Participatory Land Use Planning and Implementation Project.

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४:

राष्ट्रिय भू-नीति २०७५

भू-उपयोग ऐन २०७६

भू-उपयोग नियमावली, २०७९

अनुसुची १ बंगलाचुली गाउँपालिकाले निर्धारण गरेका आगामी भू-उपयोगका आधारहरु
भू-उपयोग नीति २०७२, भू-उपयोग ऐन २०७६ र भू-उपयोग नियमावली २०७९ का कानूनी आधारहरुलाई मार्गनिर्देशनका रूपमा लिई बंगलाचुली गाउँपालिका र वडाले वडा नं. १ देखि वडा नं. ८ सम्ममा अवस्थित क्षेत्रको भू-उपयोग योजना निर्माण सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम (२०८०) को निर्णय तपसिल बमोजम रहेका छन्।

वडा नं. १

व्यवसायिक क्षेत्र

- घोराही मर्पेस बोचपोखरा स्वर्गद्वारी सडकको गोगन खोला देखि लाकुरी क्षेत्र सम्म सडकको दायाँ बायाँ २५ मिटर व्यवसायिक क्षेत्र।
- विद्यालय क्षेत्रको सडकको करीब १०० मिटर लम्बाइ र दायाँ बायाँ २५ मिटर व्यवसायिक क्षेत्र।

आवास क्षेत्र

- वडा भित्र रहेको अरु सडकको दायाँ बायाँ ३० मिटर आवास क्षेत्र।

सडक मार्ग

- स्वर्गद्वारी सडक
- रापधारा-राडजाङ्ग सडक
- पिपलडाँडा-मण्डलीथान सडक
- बोचपोखरा-रापधारा (चुन दुङ्गा खानी) सडक
- बोचपोखरा-पिपलडाँडा-सिसुवा सडक
- लाकुरी छेडा-सुकाखोला सडक
- उजा मन्दिर-खयरधारा-जरुवा सडक

खानी तथा खनिज क्षेत्र

- चुन दुङ्गा खानी (रापधारा)
- चुन दुङ्गा खानी (गोठीबन)
- चुन दुङ्गा खानी (स्युजा)
- कोइला खानी क्षेत्र (कालिमाटी)

पर्यटकीय क्षेत्र

- धिमधिमे पर्यटकीय क्षेत्र

अन्य क्षेत्रहरुलाई कृषि क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन जङ्गलको क्षेत्र, नदी ताल तथा सिमसारको क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, साँस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक महत्वको क्षेत्र, अन्य क्षेत्रहरुमा क्षेत्रगत वर्गीकरण तथा नक्साङ्कन गरी भू-उपयोग वर्गीकरणलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ।

वडा नं. २

व्यवसायिक क्षेत्र

- हानोक हुँदै पुरुड पाखापानी सम्म सडक दायाँ बायाँ ३०/३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- वदी पोखरी देखि छिप्पन सम्मको सडकको दायाँ बायाँ २५/२५ मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- घोराही मसिना कटुवा खाडा मर्पेस, फलिते, धिमधिमे पाखापानी खण्डको सडक दायाँ बायाँ २५/२५ मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।

आवास क्षेत्र

- हर्नक पुरुड पाखापानी सम्म सडकको दायाँ बायाँ ३०/३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र बाहिर थप ३०/३० मिटर आवासीय क्षेत्र ।
- वदी पोखरी देखि छिप्पन सम्मको सडकको दायाँ बायाँ २५/२५ मिटर व्यवसायिक क्षेत्र बाहिर थप ५०/५० मिटर आवासीय क्षेत्र ।
- घोराही मसिना कटुवा खाडा मर्पेस, फलिते, धिमधिमे पाखापानी खण्डको सडक दायाँ बायाँ २५/२५ मिटर व्यवसायिक क्षेत्र बाहिर थप ३०/३० मिटर आवास क्षेत्र ।
- वडा भित्र रहेका अन्य शाखा सडकहरु दायाँ बायाँ २५/२५ मिटर आवास क्षेत्र ।

सडक मार्ग

- १) बढीखोला देखि ट्याड ट्याड खोला सम्म (हर्नक मदन मार्ग देखि स्वर्गद्वारी मार्ग टच)
- २) कटुवा खोला देखि पाखापानी सम्म (कृषि सडक)
- ३) पेदी हुँदै पूरुडछेडा सडक (कृषि सडक)
- ४) मर्पेस हुँदै टाकुरा सडक (कृषि सडक)
- ५) पूरुड देखि जरुवा सडक (कृषि सडक)
- ६) मर्पेस हुँदै घोराही १९ सम्म (कृषि सडक)
- ७) रातमाटा देखि धिम धिमे सम्म (१) (कृषि सडक)
- ८) रातमाटा देखि धिम धिमे सम्म (२) (कृषि सडक)
- ९) टाकुरा हुँदै पाखापानी सम्म (कृषि सडक)
- १०) पालुथान देखि साततले सम्म (कृषि सडक)
- ११) खलडाँडा देखि गोठीबन सडक (कृषि सडक)
- १२) पिपलडाँडा देखि पैयाचौर हुँदै सिरुवारी सम्म (कृषि सडक)
- १३) ढोडेनी पोखरा हुँदै पोखरी डाँडा सम्मको सडक
- १४) मर्पेस खाडा देखि ढोडेनी पोखरा सम्मको सडक (कृषि सडक)

धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र

- १) कालिका मन्दिर
- २) ओखल ठुङ्गे वडा मन्दिर
- ३) शिव मन्दिर

४) दुर्गा मन्दिर (खाडा)

पर्यटकीय क्षेत्र

१) भूटावर

खानी तथा खनिज क्षेत्र

१) कोइला खानी (छिपन)

२) कोइला खानी (टाकुरा)

३) कोइला खानी (फालिडे)

कृषि क्षेत्र

१) २ नं वडाको पाखापानी गाउँमा कागती मौसमी अमीला फल ।

२) मर्पेस, खाडा, टाकुरा, फलिटे, दार्मा, छिप्पनमा अदुवा, पिडालु, वेसार उत्पादन क्षेत्र ।

अन्य क्षेत्रहरूलाई कृषि क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन जड्गलको क्षेत्र, नदी ताल तथा सिमसारको क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, साँस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक महत्वको क्षेत्र, अन्य क्षेत्रहरूमा क्षेत्रगत वर्गीकरण तथा नक्साङ्कन गरी भू-उपयोग वर्गीकरणलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

वडा नं. ३

व्यवसायिक क्षेत्र

- मदन भण्डारी राजमार्गको कमिरेचौर देखि हेलीप्पाड चोक सम्म सडकको दायाँ बायाँ १५० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- विद्यालय चोकदेखि पूल्चोकसम्मको ५० मिटर दायाँ बायाँ व्यवसायिक क्षेत्र ।

आवास क्षेत्र

- हेलीप्पाड चोक देखि वचेनी सम्मको सडकको दायाँ बायाँ ५० मिटर आवासीय क्षेत्र ।
- वि. पि. राजमार्गको मानाखोला देखि विद्यालय चोक सम्मको दायाँ बायाँ ३० मिटर आवासीय क्षेत्र ।
- अन्य कृषि सडक र भित्री बाटाका दायाँ बायाँ २५ मि आवासीय क्षेत्र ।
- हेलीप्पाड चोकदेखि वचेनीसम्मको सडक देखि दक्षिणसम्मको करिब ५० मिटर पर्यटकिय क्षेत्र ।
- सडकको क्षेत्राधिकार नेपाल सरकारले तोकेबमोजिम हुने ।

सडक मार्ग

१) श्रीवारी स्कुल देखि दिप सम्म कृषि सडक

- २) मानाखोला देखि अर्जुनखोला सम्म (वि.पि. मार्ग)
- ३) वागखोर देखि मूलावारी सम्म सडक
- ४) तिखेचुली देखि तरा सडक
- ५) भेडावारी देखि कब्जाखोला सडक
- ६) मूलावारी देखि ज्यामिरे सडक
- ७) लामपोखरी देखि वचेमी सडक
- ८) लामपोखरी देखि दाढवाड स्कुल सडक
- ९) पाखा पानी देखि दिप सडक
- १०) घनडाँडा देखि दाढवाड भित्रि सडक
- ११) दाढवाड दिपचौर सडक
- १२) वागखोर देखि साखुलाचौर जोड्ने सडक
- १३) वागखोर देखि पाखा पानी जोड्ने सडक
- १४) स्याम खोला देखि दाढवाड जोड्ने सडक
- १५) कमिरेचौर देखि स्याम खोला जोड्ने सडक
- १६) काफल बोट देखि विजुली डाँडा सडक
- १७) मटनेटा देखि थारा खानी सडक
- १८) भिरकुना देखि लोकतापा हुँदै सिम्ले सडक
- १९) दारीम चोक हुँदै जलुके सम्म
- २०) सल्लेरी देखि डबरे सम्म
- २१) पिपलवोट बाट खानी चोक सम्म
- २२) सहरेपानी चोक देखि पोखरा चोक सम्म कृषि सडक
- २३) कमिरेचौर देखि वचेनी सम्म (मदन भण्डारी मार्ग)
- २४) भेडावारी देखि दोमै सम्म कृषि सडक

खानी तथा खनिज क्षेत्र

- १) थारा चुनदुङ्गा खानी क्षेत्र
- २) चुनदुङ्गा खानी क्षेत्र तापा

जोखिम क्षेत्र

- १) साखुला चौर
- २) ठुलोचौर देखि ठाँटीचौर सम्मको नदि नियन्त्रण (अरड खोला)
- ३) कब्जा देखि ज्यामिरे सम्म नदि नियन्त्रण (अर्जुन खोला)

अन्य क्षेत्रहरूलाई कृषि क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन जहागलको क्षेत्र, नदी ताल तथा सिमसारको क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, साँस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक महत्वको क्षेत्र, अन्य क्षेत्रहरूमा क्षेत्रगत वर्गीकरण तथा नक्साङ्कन गरी भू-उपयोग वर्गीकरणलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

वडा नं. ४

व्यवसायिक क्षेत्र

- मदन भण्डारी राजमार्ग अन्तर्गत पर्ने जुम्लेपानी बजार कमिरेचौर बजार र वि. पि. राजमार्ग अन्तर्गत पर्ने सुकाखोला देखि मावाखोला सम्म पर्ने सडकको दायाँ बायाँ ३० मिटर भू-भाग लाई व्यवसायिक क्षेत्र ।

आवास क्षेत्र

- मदन भण्डारी राजमार्ग र वि. पि राजमार्गको हकमा दायाँ बायाँ ३० मिटर आवास क्षेत्र ।
- अन्य साना साखा सडकहरु र कृषि सडक दायाँ बायाँ २५ मिटर आवास क्षेत्र ।

सडक मार्ग

- कालापोखरा देखि कमिरेचौर सडक
- सुकाखोला देखि मानाखोला सम्म सडक
- सुकाखोला देखि अर्जा हुँदै जुम्लेपानी सडक
- वि.पि. राजमार्गबाट गहतेरा हुँदै अर्जा जोड्ने सडक
- चौपारी देखि वग्गे जोड्ने सडक
- तललो गहतेरा देखि भ्युडर सडक
- वररा वटा देखि स्कूल हुँदै वग्गे जोड्ने सडक
- भ्युडर देखि गहतेरा स्कुल जोड्ने सडक
- भुलडाँडा तथा तापाचोक देखि भिरकुना सम्म (तापाजाने सडक)
- पोखरा डाँडा देखि तपालीटार सम्म कृषि सडक
- पिपलडाँडा देखि अरण्बारी टोल सम्म
- आग्रीटोल देखि हरडाँडा सम्म सडक
- पोखरडाँडा देखि दरखोला सडक
- पुरुड छेत्र देखि फाटा हुँदै काख्ने ठाटीगैरा सडक
- पुरुड छेत्र देखि मौवा लेख हुँदै काउले चोक जोड्ने सडक
- मौवा लेख देखि खेलमैदान जोड्ने सडक
- पिपलडाँडा देखि फाटा स्कूल हुँदै गांदारी सडक
- पिपलचोक देखि पुरुड पथमचौर सडक
- लाटीचौहान देखि पुठेनी हुँदै जुम्लेपानी हुलाक जोड्ने सडक
- खेलमैदान देखि जुम्लेपानी सडक
- रातोपोखरा देखि चिहानडाँडा जोड्ने सडक
- रातोपोखरा देखि हिलेटोल जोड्ने कृषि सडक
- जुम्लेपानी जौलेवांद देखि वागीटोल कृषि सडक
- भुलडाँडा तापाचोक देखि नमुना वस्ती हुँदै भैकुटी धामीचौर कृषि सडक
- सिस्नेखोला देखि रुमाले डोटे हुँदै वागीटोल

- २७) गा.पा. चोक देखि गा.पा. सम्म
- २८) फांटा चोक देखि साउने पानी सम्म - कृषि सडक
- २९) फांटा स्कुल देखि मसानघाट जाने बाटो
- ३०) जुकेखोला हुँदै खमारी चौर कृषि सडक
- ३१) लाटी चिहान देखि धर्ति टोल कृषि सडक
- ३२) ठाटी गैरा देखि भर्ते खोला मसान घाट सडक
- ३३) काफल बोट देखि हुक्ला हुँदै ठाटीगैरा कृषि सडक
- ३४) काफल बोट हुँदै पालिका आउने बाटो
- ३५) ठुलोखोला देखि तल्लो काभ्रेटोल कृषि सडक
- ३६) भर्तेखोला देखि कोइला खानी सडक
- ३७) खजुरी गैरा देखि कोइला खानी क्षेत्र जाने सडक

खानी तथा खनिज क्षेत्र

- १) चुनदुङ्गा खानी (पोखर डाँडा)
- २) कोइला खानी (भरतेखोला)
- ३) कोइला खानी क्षेत्र (गदारीको पश्चिम क्षेत्र)
- ४) चुनदुङ्गा खानी (गदारीको पश्चिम क्षेत्र)
- ५) चुनदुङ्गा खानी (खजुरे)
- ६) कोइला खानी क्षेत्र (खजुरे)

पर्यटकीय क्षेत्र

- १) गडी पर्यटकीय क्षेत्र
- २) कमिरे चौर वोटानिकल पार्क

धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र

- १) वराह मन्दिर
- २) पुठा पुवेनी मन्दिर

पकेट क्षेत्र

- १) गहटेरा टोल तोरी पकेट क्षेत्र

अन्य क्षेत्रहरूलाई कृषि क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन जङ्गलको क्षेत्र, नदी ताल तथा सिमसारको क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, साँस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक महत्वको क्षेत्र, अन्य क्षेत्रहरूमा क्षेत्रगत वर्गीकरण तथा नक्साङ्गन गरी भू-उपयोग वर्गीकरणलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

वडा नं. ५

व्यावसायिक क्षेत्र

- मदन भण्डारी राजमार्गको भेलनेटा चोक देखि मुर्कुटी बजार सम्म सडक दायाँ बायाँ ३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- म्यालडाडा चोकलाई केन्द्र बनाई ५० मिटर अर्धव्यास मा व्यवसायिक क्षेत्र ।
- भिंगा चोकलाई केन्द्र बनाई २० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।

आवास क्षेत्र

- अन्य शाखा सडक दायाँ बायाँ ३० मिटर आवास क्षेत्र ।

सडक मार्ग

- मुर्कुटी -तिनघरे सडक (गणतनत्र सडक)
- मुर्कुटी सेतोपहर सडक
- मुर्कुटी मसुरे सडक
- पखरडाँडा मतडाँडा सडक
- लोहारपानी ठूलोखोला (मुर्कुटी थकलेनी मार्ग)
- भेलनेटा देखि स्कुल सडक
- मुर्कुटी वंगलाचुली भ्यूटावर सडक
- भिंगा देखि टोड्केखोला सडक
- भेलनेटा देखि भिंगा जरुवा खोला सडक

पर्यटकीय क्षेत्र

- वंगलाचुली पर्यटकीय स्थल

जोखिम क्षेत्र

- पहिरो जोखिम क्षेत्र (कोल)
- तल्लो कुङ्गुले
- भेल्खोल

विद्यालय क्षेत्र

- लिङ्क लिङ्क
- तल्लो वसाई
- गुरसिनी टोल

अन्य क्षेत्रहरुलाई कृषि क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन जड्गलको क्षेत्र, नदी ताल तथा सिमसारको क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, सांस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक महत्वको क्षेत्र, अन्य क्षेत्रहरुमा क्षेत्रगत वर्गीकरण तथा नक्साङ्कन गरी भू-उपयोग वर्गीकरणलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

वडा नं. ६

व्यवसायिक क्षेत्र

- मदन भण्डारी राजमार्गको सानो वचेनी चोक देखि सरस्वती प्रा.वि वचेनी सम्मको दायाँ बायाँ ३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- भेलनेटा भुटनेटा सडक खण्ड अन्तर्गत वडा कार्यालय केन्द्र बिन्दु बनाई लम्बाई १००/१०० मिटर र दायाँ बायाँ ३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- ऐश्वर्या प्रा.वि अमारेमा लम्बाई/चौडाई १००/१०० मिटर दायाँ बायाँ २० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- गतेरा जोर ठाडी सडक अन्तर्गतको आधारभुत विद्यालयको आसपास २०० मि लम्बाई र दायाँ बायाँ २० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।

आवास क्षेत्र

- मदन भण्डारी राजमार्गको सानो वचेनी चोक देखि सरस्वती प्रा.वि वचेनी सम्मको दायाँ बायाँ ३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र बाहिर थप ३०/३० मिटर आवासीय क्षेत्र ।
- वडा भित्र रहेका अन्य शाखा सडकको दायाँ बायाँ ३०/३० मिटर आवासीय क्षेत्र ।

सडक मार्ग

- १) भेलनेटा भुटनेटा सडक
- २) वचेनी भेलनेटा (मदन भण्डारी राजमार्ग)
- ३) अमारे, सिउडे, भूटनेटा मोटर बाटो
- ४) थालचा, पाखापीन चौर भूटनेटा सडक
- ५) गहटेरा चोक हुँदै चिउरोडाँडा जोरठाटो सडक
- ६) पोखरडाँडा, तिमिले हुँदै गदारी सडक
- ७) खमारो चिउरी डाँडा सडक
- ८) पोखरडाँडा तिम्ले गाउँ मोटर बाटो

जोखिम क्षेत्र

- १) रिवान पहिरो

खानी तथा खनिज क्षेत्र

- १) चुन दुङ्गा खानी (बचानी)
- २) चुन दुङ्गा खानी (पोखरडाँडा)

अन्य क्षेत्रहरूलाई कृषि क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन जड्गलको क्षेत्र, नदी ताल तथा सिमसारको क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, साँस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक महत्वको क्षेत्र, अन्य क्षेत्रहरूमा क्षेत्रगत वर्गीकरण तथा नक्साङ्कन गरी भू-उपयोग वर्गीकरणलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

वडा नं. ७

व्यवसायिक क्षेत्र

- वि. पि. राजमार्गको जबरकोट विद्यालय चोकदेखि च्यान डाढाँ खण्ड, धैरेनी देखि मदाने सम्म सडकको दायाँ बायाँ ३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- थापा राना सहिद मार्ग समालटोल देखि डाँगी टोल सम्म दायाँ बायाँ ३०/३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- एकले पीपल देखि लिपेखोला सम्म सडक दायाँ बायाँ ३०/३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- लाहापे गाउँ देखि लामो चौतारी सम्म दायाँ बायाँ , डोहोटे गाउँ देखि सेतीखोला सम्म दायाँ बायाँ, आमडाढाँ गाउँ देखि तिरतिरे सम्म दायाँ बायाँ ३०/३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।
- विर्खे आमडाढाँडा सडकको आमडाढाँडा क्षेत्रलाई केन्द्रविन्दु बनाई अगाडी पछाडी १००/१०० मिटर र दायाँ बायाँ ३०/३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र ।

आवास क्षेत्र

- वि. पि. राजमार्गको जबरकोट विद्यालय चोकदेखि च्यान डाढाँ खण्ड, धैरेनी देखि मदाने सम्म सडकको दायाँ बायाँ ३० मिटर व्यवसायिक क्षेत्र बाहिर थप ३० मिटर आवास क्षेत्र ।
- वडा भित्र रहेका अन्य शाखा सडकहरूको दायाँ बायाँ ३०/३० मिटर आवासीय क्षेत्र ।

सडक मार्ग

- १) पंचपोखरी हुँदै प्यूठान सिमाना सम्मको सडक (वि.पि. मार्ग)
- २) अर्जुनखोला हुँदै पुठाखोला प्यूठान जाने सडक (थापा राना सहिद मार्ग)
- ३) विर्खे हुँदै जाबुने छोसखोला सडक (राष्ट्री गा.पा. सिमाना)
- ४) विर्खे देखि छोसखोला भारखुही जोड्ने सडक
- ५) आमडाढा देखि ढाव हुँदै विर्खे जोड्ने सडक
- ६) छापडाडा हरराढेडा भेलखोला सडक
- ७) लापे हुँदै -सिरुखर्क कलेरी खोला सडक
- ८) पांचपोखरी हुँदै चौके दुङ्गा प्यूठान सिमाना सडक
- ९) घरीचौर लीपेखोला सडक
- १०) फरेटघाट लापे सडक
- ११) तिरतिरे सुगुरपोखरी सडक
- १२) जोरते कडम पुठाखोला सडक
- १३) डोहोटे सल्लीकुना सडक
- १४) लापे दिप सडक
- १५) बागखोर डाँडा हाइकोट सडक
- १६) लाहापे जेल्वाड जवरकोट सडक
- १७) कोछाप खोला देखि सानो कोछाप सडक
- १८) विर्खे गहनाखोला जोड्ने सडक (प्यूठानको सिमाना)

जोखिम क्षेत्र

- १) जल्वाड जोखिम क्षेत्र
- २) ढाव जोखिम क्षेत्र

धर्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र

- १) तोरे दह छोसखोला (राप्ति गा.पा.को सिमाना)

अन्य क्षेत्रहरुलाई कृषि क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन जड्गलको क्षेत्र, नदी ताल तथा सिमसारको क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, साँस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक महत्वको क्षेत्र, अन्य क्षेत्रहरुमा क्षेत्रगत वर्गीकरण तथा नक्साङ्कन गरी भू-उपयोग वर्गीकरणलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

वडा नं. ८

व्यवसायिक क्षेत्र

- वि. पि. राजमार्गको स्वामीघाट क्षेत्रको ३०० मिटर लम्बाई र दायाँ बायाँ २०/२० व्यवसायिक क्षेत्र ।
- वि. पि. राजमार्गको रानीवास क्षेत्रलाई व्यवसायिक क्षेत्र ।
- वि. पि. राजमार्गको रानीकोट देखि पुनरोल सम्म दायाँ बायाँ २०/२० व्यवसायिक क्षेत्र ।
- वि. पि. राजमार्गको गोठीवन र टिकुली दमारको दायाँ बायाँ २०/२० व्यवसायिक क्षेत्र ।

आवास क्षेत्र

- वि. पि. राजमार्गको रानीकोट देखि पुनरोल सम्म दायाँ बायाँ २०/२० व्यवसायिक क्षेत्र वाहिर थप २०/२० मिटर आवासीय क्षेत्र ।
- वडा भित्र रहेका अन्य शाखा सडकहरुको दायाँ बायाँ २०/२० मिटर आवासीय क्षेत्र ।

सडक मार्ग

- १) स्वामीघाट लामपोखरी (वि.पि. मार्ग)
- २) स्वामीघाट, टिकुलीदमार, स्याला छापडाँडा सडक
- ३) स्वामीघाट भरभरे सडक
- ४) उल्टेढाप सिम्ले सडक
- ५) स्याला हांसीपुर पुनखोला सडक
- ६) रानीकोट ठूलो खोरै सडक
- ७) छहखटो सीलामखुरी - थारापानी अर्जुन खोला सडक
- ८) तल्लो रानीवास हंसपुर सडक
- ९) रानीवास डाङडुडे सडक
- १०) कैनपानी टिकुली हमार सडक
- ११) रातडाँडा सांघुरी सडक
- १२) वाघखोर पाखुरीखोला सडक
- १३) तल्लो स्याला बुढाटोल सडक
- १४) रातोडाँडा सिम्ले सडक
- १५) पांचपोखरी दुङ्गा उचाल्ने सडक

धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र

- १) कालिका मन्दिर
- २) कालिका खडग मन्दिर
- ३) रानी थुम्की पर्यटकीय क्षेत्र

अन्य क्षेत्रहरूलाई कृषि क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन जड्गलको क्षेत्र, नदी ताल तथा सिमसारको क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, साँस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक महत्वको क्षेत्र, अन्य क्षेत्रहरूमा क्षेत्रगत वर्गीकरण तथा नक्साङ्कन गरी भू-उपयोग वर्गीकरणलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

अनुसूची २ क्षेत्रगत वर्गीकरण (वडागत उपस्थिति, छलफल र निर्णयहरु)

सी विदेशी कृष्ण वडा असावडा
 सी विदेशी कृष्ण वडा असावडा
 नुलसा सी तुलसा रोडा मार्ग
 सी रेशम परियारु वडा असावडा
 बैग सी एक्सा ब्रोड
 सी टोपेंट वडी वडा असावडा
 सी विदावा दिसिरे प्रायत्तिक वडा असावडा
 सी जित वडापुर पुर कास
 सी प्रेम वडापुर कोडु तु आवेलिका असावडा
 नारियामुद्दा सी नारियामुद्दा पुर दोल वि. आचारा
 गुरुपुर सी गोपन वर्गारु असावडा वडा असावडा
 मोलाडी सी मों काढी वडा असावडा
 सी प्राप्तवारु इडी गाऊपातिका असावडा
 सी शालि जिल्ही गाऊपातिका असावडा
 ना दोवा चाडी वडा असावडा
 ना दुर्गा दुर्गा वडा असावडा
 ना नारिया नारिया वडा असावडा
 ना नारिया नारिया वडा असावडा
 ना नारिया नारिया वडा असावडा

निर्वाचक
प्रदान करता है तथा अप्रत्यक्ष भूमि पर्याप्ति का उपाय करता है।
वहाँ से एक अनुदेश लिए गये विवरणोंका अनुसारी इसकी विवरण
जोगत बोला देखा जाता है। इसकी विवरणीकरणकी विधि इसके द्वितीय
खण्ड में विवरणीकरणकी विधि, विवरणीकरणकी विधि इसके
द्वितीय में विवरणीकरणकी विधि, विवरणीकरणकी विधि

मासिक हैं और वार्षिक रेट का साथ सही रहता है।
 २ अन्य रुपों की दोस्तीया ३०/३० भरा आवासिया है तो
 क्या उनकी व्यवस्था अलग होती है। इसके साथ विभिन्न होता
 है प्रभेदिय होता है वर्ग वर्ग तीनों जीवों।

दृष्टि
दृष्टि
दृष्टि
दृष्टि

दृष्टि

दृष्टि
दृष्टि

विष्णु कवर
वर्ग अध्ययन

अजगिति 2020 साल की बायोगति परिवरका हैन लुभीति
 प्रह्लम हां जन्मला गाँधिजिका दाने देका दा
 भव्यता दी भैत प्रत जारी की अव्यवस्था वैदेव वासी वंगला
 दुली गाँधिजिका दी दी की गाँधिजिका जी कांडे विषया
 विहत क्षेत्र उत्ती तपश्चिल वर्णाश्चिल उपरिवर्त्ता देवाय वापो-
 जिका निरोग स्वयं राम उत्तीया।
 उपरिवर्ति

१. दा जायते दी मैं छत भार

दी

२. नास सुमा दुमारे दी मार

दुमा

३. जसदय भुफ्टु भाल

भुफ्टु

४. " बैफ्टु जायु बस्ति

बैफ्टु

५. " जाकला दी चुगर

६. कुंका अस्याह नेघरज दी मार

कुंका अस्याह

७. तालु देसी प्राणी हुमावत्यु याद

हुमावत्यु

८. एमाले प्राणी यम जायु रणा

यम जायु

९. एमाले प्राणी यम जायु रणा

यम जायु

१०. एमाले प्राणी यम जायु रणा

यम जायु

११. एक पा. मा. प्राणी दी दी

दी

१२. एकला का " दीपाम दी

दीपाम

१३. एक पा. मा. प्राणी दी दी

दी

१४. एक पा. मा. प्राणी दी दी

दी

१५. एक पा. मा. प्राणी दी दी

दी

१६. एकली प्राणी दी दी

दी

१७. लिला पा. पाठ

लिला

१८. इला दिकान सोडी

इला

१९. इला दिकान सोडी

इला

२०. एम बहुदा राखा

बहुदा

२१. शब्दनक्ति दी गोकी रवेल

शब्दनक्ति

२२. शब्दनक्ति दी गोकी रवेल

शब्दनक्ति

प्रस्तावना

१. गाँधिजिका शम्भवता

रिकॉर्ड

प्रृत्तिवान नवा १७ अप्रृत्तिवान नवा १८ कराता - उन्हीं गांधीजिल्लड़ा वडा ने २
मित्र रखेंगे। नहीं मृदुलिपि संस्कृत वर्णालोकी वाटा देखि पारबापाने फैलाए सभी
हायोवायो ४०/४० मिट्ट आवस्यिक, और इडुखडड़ा एवं हायावाया
४०/४० मिट्ट आवस्यिक है वडा ने अपने गरी वडी पोखरी है जी छिपा
रक्षणकी सड़क की हायोवायो ४०/४० मिट्ट अवश्यिक एवं अप हायोवायो
४०/४० मिट्ट आवस्यिक है वडा १३, असड़ा दोरावस्थिति २३ वा
खोलडुके पारबापानी वाट स्वर्गकाली जाने सड़क द्वा उवाडा है जिसे पोखरी
दाढ़ा, गोप्य, फलित, चिंगारी पारबापानी उपका हायोवायो ४०/४० मिट्ट
आवस्यिक एवं अप मिट्ट ४०/४० मिट्ट हायोवायो आवश्यीय कराउ
एवं वोंकी रखेंगे सभी कुविरकड़ एवं आवस्यिकी हायोवायो ४०/४०
मिट्ट आवस्यिक है वडा १३, चिंगारी स्वरूप गाँविया।

वडा सचिव

क्षेत्र पुनर्गठन
वा अद्यता

આજ આપીને 2060 સાલ જેથી 90 હતે કું દીન લુાભેનો
પ્રદેશ, હાં; જે લલા વંગલા ચુલાને ગા. પર. બાડ ન. કું
શુ-ઉપમોદ્વા અને જાન (જાણ વારી કરતો) કુર્વાને લાગે
મસ કડાઠ વડાઘાયક બા રામા રાજ વિષબન્ધનો કું
અદ્યાત્મા વિદ્ય વસે તિના મદાનુમાનદુછો ઉદ્દેશ
દિલ્હીમા કુમણું જારી સંસ્કરન રાર્યા /

ઉપસ્થિતિ -

1. વડાઘાયક બા રામા રાજ વિષબન્ધનો *દિલ્હી*
2. સદ્ગય બા લાંબુ વદાનુર ચોખી રૂપી
3. સદ્ગય બા શુદ્ધિલા રબજી *શુદ્ધિલા*
4. " બા રિંકા રામો *હિંકા*
5. " સાધુભાસ પ્રસાદ ચાર્ણે *દિલ્હી*
6. દિલ્હીની બા ડાસ વદાનુર ડાંગો (અદ્યાત્મા કડાઠ. 8) *દિલ્હી*
7. " બા ના (ના) કંડી *દિલ્હી*
8. " બા તિલુક વિ. કુ. ને. કુ. એ. રામાલે *દિલ્હી*
9. " બા દેવીના મદા તેપાલી કાંદું *દિલ્હી*
99. " બા નિનુ વદ્ધા (રાજ તે. કા. *દિલ્હી*)
92. " બા હં વદ્ધા વાયા *દિલ્હી*
92. દિ. ૧. ૪. ૪ બા હં કાંડા પિંડી *દિલ્હી*
95. કા. ૮. ૧. બા દાંગો વિદ્યબન્ધનો *દિલ્હી*
92. દિ. ૮. ૧. બા શુદ્ધા કંડી *દિલ્હી*
93. બા રાજ કંડી દોઢેન (દોઢેન કરતાં રાજ) *દિલ્હી*
96. બા ગાંધી વંદેલ " *દિલ્હી*

દુસ્તાવદ્દ

1. દુસ્તાવદ્દ (ના. ક. રાજ ર. ૫૨૫) અન્ના વારી કરતો (દુસ્તાવદ્દ)
2. દુસ્તાવદ્દ હો ગાંધીના (દુસ્તાવદ્દ)

નિર્ણય રૂપ

દુસ્તાવદ્દ ર. ૧ નાની હલ નુલ રાંદી માં તાંગી વાંગાંગોની
ખાંગાંગો (દેખી) હેઠીલાંદું નોંધ સાધુની દાંદનું નામાંબાપો
દાંદનું સાવનાની કુંદોં, દેખીલાંદું નોંધદેખી વાલીલાંદું કું
દાંદનું દાંદનું વાંદી ૨૦ દિન જાવાની સુર્ય સાતું સેર્પિ રાતીની
લોંગાંદી, વિ. ૮૧ સાર્વાંકી નાગાલોના દેખી વિયાની ખાંડ દરમાની

दायें लाप्ते ३० फिट आवासीय क्षेत्र संकेति विभाग ने अपने
कुल जोड़ दरको ३० फि. दायें लाप्ते अधिकतम क्षेत्र का इसका राशि
गोपनीय अ-ए छपि दरको १ फि (१ वर्ग मीटर) २२ फि. दायें लाप्ते
आवासीय क्षेत्र एवं निर्माण गाडी क्षमता होलिए अपेक्षा
संकेति दरको दरक होली क्षमता अनुसार करिए ३० फिट (अपने
पर्याप्ति दरक तोड़े दिनहु गाडी)

July 2

નિર્ણય નં. 2
એવાંદ્ર ૨ તાંને કલાકાર વિભાગ દ્વારા બાળ પ્રકાશની રીતે જોવાની કા
ખેળાં હાજરીને સૌંદર્યાનુભૂતિ દ્વારા નિર્ણય ગરાયા ।

~~giving~~ ~~given~~

2) ००००
वेत्तराम पाटुला
बडा शंखव

आगं नंदा 2060 काला जन्म =
 प्रेसा, साक्षि जिल्ला कंगलालुनी गा.पा. वडे नं.४ को
 शु.उपमोडे मोजला (जऱ्या वर्गाकरण) कामीको लागी
 यस नडा का बाबुर तो डास वहार डांडीलो अवधार-
 ताळा खेडङ लदी निम्नमहान्माला टुकु उपाधितीमा
 कुप्रक्रम उद्दे रखन्न आरोगी ।

ठारावती -

१. बडालडा भी डास वहार डांडी
२. सासा भी बोथ दमाई
३. " भी मेना परिमार् "
४. " भी नाराम्भी डीरी "
५. " भी दिपल दमाई "
६. अंगेची भी शोकाराज विलक्का "
७. कालचे वेणुगुंज गोडे
८. काळा - होरुहारु लिंगी
९. उपाधिती वालार्ही पात्ती (तेक्का कांडा)
१०. " श्रीवाज लिंगी (तेपानी कांडा)
११. ज्ञानी वडुल (टांडी)
१२. " दाढी विलक्का "
१३. रामबद्रा पोडेल (अदिन कुम्भक आ.लो.) २५.
१४. गोकुडी रवेल "
१५. रामापता डांडी (मुकु भावान्धा) २५.

मालावी -

१. कंगलालुनी गा.पा. वडे नं.४ को जऱ्या वर्गाकरण
सम्पदामा
२. वडकुडी ओमाशीठप सम्पदामा

तिर्पते २.१

तिर्पते २.१ वार्षि इलाले गार्दी मातृ भावाकारामा
भवतात एवं शुक्रोपाति वर्षाका कालोने वर्षाकालीन
सम्पदामा अनुदान एवं शुक्रालेन देवी वालाने वर्षाका
एवं वार्षिकी दानी लाई ५०००) वृषभाला वर्षाकालीन

ମାତ୍ରାକୁ କେବେଳା କେବେଳା ହୋଇଗଲା, କାହାରା କାହାରା
କେବେଳା ହୋଇଗଲା, କେବେଳା ହୋଇଗଲା, କେବେଳା ହୋଇଗଲା,
କେବେଳା ହୋଇଗଲା, କେବେଲା ହୋଇଗଲା, କେବେଲା ହୋଇଗଲା,
କେବେଲା ହୋଇଗଲା, କେବେଲା ହୋଇଗଲା, କେବେଲା ହୋଇଗଲା,
କେବେଲା ହୋଇଗଲା, କେବେଲା ହୋଇଗଲା, କେବେଲା ହୋଇଗଲା,
କେବେଲା ହୋଇଗଲା, କେବେଲା ହୋଇଗଲା, କେବେଲା ହୋଇଗଲା,

କିମ୍ବା ୮. ୨

कल्पना ७.२
प्रस्ताव न. १ गांधी इलाल गांधी एकत्रिक छोटाखिंच
परमाणु क्षेत्र राज्य अवश्यक बनाने के लिए राजनीति
के द्वारा दासों लाप्त ५० रु. २ लाख लाता राज्य २ कर्तिक
हेतु दासों लाप्त २२ रु. जिनी आवाहन छोटाखिंच पर्याप्त
प्रक्रिये निर्मित राज्य।

આજ સિપી કાંઈકાલ હતું કે ૧૩ ગંતે રાતિવાંકા
હિન લુણિયની પ્રદેશ કાંઈકાલ કંગલા-દુલી ગાડેંબાળી
કા વડાને છુંકા વડા અથવા ડી લિલા વહાફુર ઘાતી
અષ્ટાંકા કુરદ્દાતામા વૈશુદ્ધયાચી કંગલા-ચુલી ગાડેંબાળી
વડાને છુંકા માર્ગા વર્જિન્ઝા એવિધિ છલફલ ગતે નિઃ
ઉષણીય બિના તપાંનિલ કોણિમાંકો નિઃનીય શર્વસામાન જાણ્યો

ପ୍ରଦିପ

- १ वा का जायजा है २A लिला कहाँ पर छाती
 २ बा रेत्तम् ३A रामलाल दुर्दा प्राप्ति
 ३ .. ४A सद्गुरी भाई सासवा
 ४ नेमाकी बांधे प्रसादी श्री उपाट के बती ५B
 ५ देवदा जाचावाड़ी ६A मुखिया राजे प्राप्ति
 ६ तेजपा देवल प्रसादी राजा के बती देव
 ७ समाज सेवा निति राजे प्राप्ति
 ८ .. ९A भिंडा वंशदा बोत अनुवा-
 १० छाता बांधा त्रिपुरा प्राप्ति
 ११ भाज सेवा देवदा वंशी : देव
 १२ बद्रमउल्ला १३A जोकी बद्रल देव
 १३ बद्रगता १४A बद्रहाणा पोजल देव.

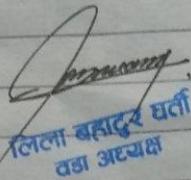
प्राचीन

- १) बंगला-कुली गाउँपालिका क्षेत्र को अल्प समिक्षण दरमान्वयन
प्रियंका

प्रस्तावनावाले उपर्युक्त दूसि प्रदेशीय उपचारोंकी
प्रतिनिधि वोक्येसी शूर्कुदी कमा द्वायांवांया ३०/३० मिर
उपचारोंकी २ वाप ३०/३० मिर काम्पल्याप्पी इ आवरिय
दोबवनाडे, पर्वे रुडक खुडको गोल उच्चारोंकेसु
वराई लावाई । २०१५०, मिर २०१२ दाप्रत्याया २०१५०
मिर हेत्तलाई उपसागीकृत्वावस्थे, जिबा-वोडलाई
केहूतिकृत्वावस्थ ५० मिर अप्पाल-गोल देगल ई उपसागी
हेत्तवराडे, वोक्यी रुडका रुडामा, रुडको द्वाया वाया, कामाल
हेत्त घाराने निर्माय उपसागी भाट्या । परम्पराएँ

काला-बुली चम्पावर नेगलाड पर्सियन कैवल्य

प्राचीन जीवों

लिला बहादुर घर्टी
वडा अध्यक्ष

०१

गांग जिल्हे, २०८० चौथी कोटा राते आकर्षणका किंतु
लुप्तिनी प्रदेशी वायवा अनुसारी बांधालिए कठा दृंग का वडा
अंदरास पूरी ढोग तहान्दे के ली ज्युको अहम्यालाका वडा
एवं खेलखली गांगालीवा लडा रामान् ५ को जग्गा कीर्तिश
गोकापाटी लिहाना फूहा कलाजल राते मिन उपचिलाग
मिन लांगिंग का निराम उपचारा गारिए।

उपचिलाग

१) खिडोम वडाकु के सो.	(वडा अधृष्ट)
२) अधोदिला उद्दना	(वडा अधृष्ट)
३) अंदरासी तेहली	(।।)
४) अधोलापुद्देव माना	(आँख के रुप)
५) अधोभानापा चांडा	(वडा घविते)
६) अधोदिलान्द लो	(वडा वसी)
७) अधोदिला वडाकु छलो	(शांपा)
८) अधोदिला उद्दना उद्दना	(ला. द.)
९) अधोदिला वडाकु वेजाली	(वडा लाली)
१०) अधोदिला गोन्हा उद्दना	(सुलगांगी)
११) अधोदिला उद्दना	(।।)

→ मिनांगी
→ अग्ना वार्तीकरण उल्लंघन,

निर्णा - प्रस्ताव न. १ माथी उल्लंघन गारी गहन अधृष्ट
प्रस्तावात्तेका यांगी लोग इनी अनुसारी माली वडाली
सज्जाकी दांडीतापी २०८० लक्ष्यापिन्हु देश लगाईवा वाप २०/३० ल
आवधि होड लगाई, लोहतापी अनुसारी अडक माला उद्दानावा कठा
उपलापी उद्दु दिन्हु लाली १०८० → १५८० ए दायापा
२०८० लक्ष्यापिन्हु लगाई, लोहतापी ग्रा. नि उद्दानात्तेपिन्हु
सज्जापी दांडीतापी २०८० लक्ष्यापिन्हु देश लगाई । निर्णा जारी
काढी अडक तालीलाली आवान्दकु लिहान्हाडी उद्दानापी १०८०
लक्ष्यात्तेका लगाई लोहतापी लाली लगाई, माली तागी
नदेंगी कृषि सडक इ अन्ना अडको दाप्तापा २०८० लगाई
कृषि लगाई मिनापी लगान्हुरी ग्रामी

बाजामिति २०६० यांच्या वर्षात राजीवाकांनी लिहाले लुटिपनी प्रक्रम
हाड जिल्हां केंगला नंदी व अंगणवारीका कडा नं६ का कडा आद्या हा
जिर कहावू थाणे शृङ्खला व अंगणवारी केंद्र वर्सी केंगला युली उांडणार्हा
कडा नं६ कूऱी अंगणवारीकरा गांवे यावत्यामा वृहत्त छलावूल गरी
तपश्चल वांगीजामको उपरिधानिमा ठेंयवांगीजामका निर्णय
उर्जेयामात उर्जेयामा

उपरिधानि

१. कडा काढ्याचा ४A निरवहावू थाणे प्राप्त
२. कडा सहाय्या ४A हेतराज इर प्राप्त
३. कडा सहाय्या ४A उकडगवहावू प्राप्त
४. विद्यालय शिफ्ट डी निरवहावू उपाया प्राप्त
५. विद्यालय तेलगांगा ४A प्रभावीता गाई प्राप्त
६. उकारीपानी शान्तिव प्राप्त डिलवा लपाहा प्राप्त
७. टोलविळाव सख्ताका अध्ययन ४A प्रावहावू नसार प्राप्त
८. त्रैपांडीकाणेय प्रतिनिधि (अ) ४A लेपवहावू एकी प्राप्त
९. विद्यालय शिफ्ट प्राप्त घेतनाय घटी प्राप्त
१०. उकारीपानी उपायाचा ४A लिलाराम जालवारीहोरा/रांगुळी
११. कार्यपालिका शहराचा ४A सर्वीराम काढी शास्त्रीय काणी
१२. शहराची शहराची ४A लेपवहावू घटी प्राप्त
१३. कांपलय शान्तिव प्राप्त
१४. चंगीडण शाखापृष्ठ प्राप्त
१५. शाहज से नी ४A उवगा व. कवर प्राप्त
१६. नेतृपायाचाल यांतीप्रतिनिधि ४A लूल व. युद्धामार प्राप्त
१७. टोलविळाव अध्ययन ४A इवगा व. साक नोर प्राप्त
१८. परामर्शीदाता (जागावर्गापृष्ठ) गोवडा उवरेल प्राप्त
१९. परामर्शीदाता (मालवर्गापृष्ठ) A राम कुडल घोखेले प्राप्त.

प्रत्यक्ष

- १) अंगणवारीकरो समव्यापा

तिर्णवा नं.-१, पुस्तक ते १ माझी दूलडो गार्ड विषीरन
आवृत्ती असलक तकरक्को विद्यालय वर्षा देवी चांगी

गोवाली कांडे के रुपमा उठते गए, किन्तु वो अभिन्न
पात्र एवं गड़ी लाई पर्हेजिद्धि के रुपमा, उसीला उच्चालिक
आचरहेकी लापा नहीं रखी तो निरस (रुपमा) कर्मकार
जाते रहते, वहाँ जैसा लास कोइला लावा सोइकी रुपमा
उठते रहते निर्मल गये।

निर्मल नं. 2

प्रदर्शनाप्रदर्शन इलाला गायी एकलक छोड़ा मिट्ठा
सम्बन्धमा दुनिल गायी रहे गया। एकलक एवं विष्वी रुपमानी
के हक्का दाना लाखीं ५० रु. २ अवधि लाना दउन्हे एवं अप्रिय उपकी
हक्का दाना लाखीं २२ रु.) निर्मल आणाऱ्या छोड़को रुपमा पुराग गते
सम्बन्ध निर्मल गये।

2000
देवराम पाटु
बड़ा शायब

आजीनिराम्यालेख विजयलक्ष्मी का लुभाना है।
इस शिल्प के उत्तम गुणों की विवरणों का एक संक्षेप है।
विजयलक्ष्मी का इस शिल्प का उत्तम गुण यह है कि इसकी विवरणों का उत्तम गुण है।
विजयलक्ष्मी का इस शिल्प का उत्तम गुण है कि इसकी विवरणों का उत्तम गुण है।
विजयलक्ष्मी का इस शिल्प का उत्तम गुण है कि इसकी विवरणों का उत्तम गुण है।
विजयलक्ष्मी का इस शिल्प का उत्तम गुण है कि इसकी विवरणों का उत्तम गुण है।
विजयलक्ष्मी का इस शिल्प का उत्तम गुण है कि इसकी विवरणों का उत्तम गुण है।

८४ विष्णु

१. वडा असाम ने भी जनरियल लाइसेंस दाता द्वारा
वडा सदरमुकाम द्वारा प्राप्त किया गया।

२. वडा असाम ने इन्होंने लाइसेंस दिए हैं।

३. वडा असाम ने भारत का कृपाली जाता छाप लगाया।

४. वडा असाम ने बुलेटी बुलाई है।

५. वडा असाम ने अकाउंट जैसी बुलेटी दिए हैं।

६. पश्चिम असाम ने अपार्टमेंट विक-

७. काल्पनिक असाम ने अपार्टमेंट विक-

८. वडा लाली ने वासपादार बैंगलोर के लाली वडा

९. वडा लाली ने ऐवटे वासल

१०. वडा लाली ने कूचीपुर गवाई वडा लाली वडा

११. वडा लाली ने कूचीपुर गवाई वडा लाली वडा

१२. लाली लाली वडा लाली वडा लाली वडा

१३. असाम लाली वडा लाली वडा

१४. असाम लाली वडा लाली वडा

१. अमरा कड़ि कलाज मठकेल्हिमा

ପ୍ରାଚୀନତିଳେ ଏ ଲୋକ ଶିଖିବାରେ ଏହା

प्रस्ताव वे १ की प्रभाव भुक्तानी विषि समझाई की स्वास्थ्यवाह घण्टे
६०० मिनट लकड़ाई इत्याक्षय ३०-२० मिनट वात्सरीक
द्वितीय वलाउने एवं राजमार्गिको सतोषम झोल्ने वात्सरीक वलाउने
एवं राजमार्गिको रातीकोह देखो पृष्ठील सम्म दाया वर्षा ३०-२०
मिनट वात्सरीक एवं ३०-३० मिनट सापुत्रीक वलाउने
एवं राजमार्गिको जड्हीपति शो नेत्रकूला नगर क्षेत्रको दाया
वर्षा ३०-२० मिनट वात्सरीक भन वलाउने, स्नानिक्षण
भाषा नार्पुठ कर्दी सक्के एवं कथा मुखको दाया वर्षा ५०-५०
मिनट सापुत्री छो वलाउने वात्सरीक अस्त्रामन आदि
जीर्णो ।

वंगलाचुली गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
कमिरेचौर दाड
सहभागीहरुको हाजीरी
मिति २०८०।०३।२० गते
वंगलाचुली गाउँपालिकाको भू उपयोग योजना
अन्तिम प्रतिवेदन छलफल कार्यक्रम

वंगलाचुली गाउँपालिका गाउँकार्यपालिका सदस्यहरु तथा अन्तरगत शाखा प्रमुख र कर्मचारीहरुका समुपस्थितिमा यस गाउँपालिकाको भूउपयोग योजनाको अन्तिम प्रतिवेदन छलफल गरी अनुमोदन गरीयो

सि. न	सहभागीहरुको नामधर	पद	कार्यालय	मोबाइल नं	२० गते	के
					दस्तखत	
१	तुलसीराम पुन मगर	अध्यक्ष	वंगलाचुली गापा	९८५७८२०३५७		
२	भक्त बहादुर जि सी	उपाध्यक्ष	वंगलाचुली गापा	९८५७८३४४७३		
३	चन्द्रकान्त पोडल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी वंगलाचुली गापा		९८५७८३५२१६		
४	विष्णु कवर	बडा अध्यक्ष		९८४२७९८९९८		
५	मैते पुन मगर	बडा अध्यक्ष		९८४७८२४६८७		
६	शोभाराज विश्वकर्मा	बडा अध्यक्ष		९८०९७७२५६२		
७	डास बहादुर डाँगी	बडा अध्यक्ष		९८६२९०५९८८		
८	लिला बहादुर घर्ती	बडा अध्यक्ष		९८४४९२४८५०		
९	डोम बहादुर के.सी.	बडा अध्यक्ष		९८५७८७०५५०		
१०	गिर बहादुर थापा	बडा अध्यक्ष		९८६०८०३८४०		
११	झविन्द्र बहादुर गापा	बडा अध्यक्ष		९८९०८९०९२८		
१२	चित्रा कुमारी दमाई	कार्यपालिका सदस्य		९८४९३०९९४२		
१३	सुमा कुमारी घर्तीमगर	कार्यपालिका सदस्य		९८०६२५८५३४		
१४	नारायणी गिरी	कार्यपालिका सदस्य		९८०९५०९०२५		
१५	रमा कुमारी पुन	कार्यपालिका सदस्य		९८६३९९७००७		
१६	सर्वी राम कामी	कार्यपालिका सदस्य		९८६९७४९९४२		
१७	राणेश विश्वकर्मा	कार्यपालिका सदस्य		९८६४९९३०९८		
१८	दिपेश आचार्य	बातावरणविद	कन्सल्टेन्सी			
१९	इन्दिरा पुरी	समाजबास्त्री	कन्सल्टेन्सी			
२०	नारायण प्रसाद आचार्य	लेखा अधिकृत	आ प्र शाखा प्रमुख	९८५७८३४८९२५		

२१	गोपाल के स्त्री	प्रशासन ओफिसर	प्रशासन शास्त्रा प्रमुख ८५७५४४५५६०९	
२२	नुमाकान्त कालायोद्धी	योजना अधिकृत	योजना शास्त्रा प्रमुख ९८५७८३३२३४	२२
२३	विकेण न्योगाने	इनीमियर	पूर्वाधार विकास शास्त्रा प्रमुख ९८५७८७१३६१९	२३
२४	गोविन्द नेपाली	अधिकृत	पश्चि. मेवा शास्त्रा ९८५८६५५६२५८	२४
२५	जोस प्रकाश के स्त्री	शिक्षा अधिकृत	शिक्षा शास्त्रा प्रमुख ९८५६६९५५३१०	२५
२६	इन्द्रा कुमारी छिरम	योजनागी अधिकृत	स्वास्थ्य शास्त्रा प्रमुख ८५७८५८८३३०	२६
२७	घटेन्द्र शर्मा	आलेप	आलेप शास्त्रा ९८५७८५८६०८७	२७
२८	कल्पना के स्त्री	मार्केट	महिला उत्तराखण्ड शास्त्रा	२८
२९	सतन याच्छ	सूचना प्रविधि अधिकृत	सूचना प्रविधि शास्त्रा ९८६८६१८१४०	२९
३०	अनिता चुडा	ओमन	पूर्वाधार विकास शास्त्रा प्रमुख ९८५६६९३९२५७	३०
३१	अम जहानुर डोभी	सकार	प्रशासन शास्त्रा ९८६८६९९९४३	३१
३२	बहसीता तिमिलसीता	लाप्तारा	कृषि विकास शास्त्रा	३२
३३	बनजना बर्देत	उत्तिस	उदाय विकास	३३
३४				
३५	नविन चली	नगर प्रहरी	नगर प्रहरी प्रमुख ९८६८९९६६०	३५
३६	राम लौटन पौधरी	हस्ता	प्रशासन शास्त्रा ९८६८९९९८६७	३६
३७	टेक बडादुर धुन	हस्ता	प्रशासन शास्त्रा ९८६८८५८९५३	३७
३८	लक्ष्मी के स्त्री	कारा	प्रशासन शास्त्रा ९८६८८९८५८८	३८

अजे अंति 2010 मार्च १५ तक विषयातीत करने लगेगी। इस अवधि के दौरान
एस जिलेवा कोलायुली विषयातीत करने का एक विषय
अध्यक्ष ही विषय करेंगे। अल्लेक्टामा विषय
वरी कोलायुली ग्राउण्डातीत करने की जगह
विश्वविद्यालय गणे काढ़को विषयातीत करने की
तपशित बोर्डिङमेंटो उपर्युक्त दृष्टि लेनेगद।
नियम अप्रयोग्यात राखिए।
उपर्युक्त।

१) श्री विठ्ठल कुमार वडा अधिकारी
 विठ्ठल कुमारी लाई गांधीजीका सदस्य
 तुलसी २) श्री तुलसा देवा मार्गर वडा अधिकारी
 रेशम परियार वडा सदस्य
 पंचमी श्री पंचमी भास्कर वडा सदस्य
 टोपेण्डु श्री टोपेण्डु बत्ती वडा अधिकारी
 विदाश श्री विदाश विमिरे प्राचीनकाळ से उत्तम
 जित श्री जित वरदानुर फुल कास
 वरेम श्री वरेम वरदानुर लाई गांधीजीका सदस्य
 नारहिराज श्री नारहिराज फुल दोल विद्यालय का
 जोपल श्री जोपल वर्गयार अधिकारी वर्षानिय वर्षी
 मरापांडी श्री मरापांडी काढी वडा पांडी
 प्रकाशनुर श्री प्रकाशनुर दुर्गी गांधीजीका सदस्य
 श्री शालि शिंदी गांधीजीका सदस्य
 दोल विद्यालय का दोल विद्यालय का
 श्री श्री काढी वडा पांडी
 श्री श्री काढी वडा पांडी

निर्माण
पुलांगाल (प्रथम अंतर्राष्ट्रीय पुल) निर्माण कुले 2013 पासका
दराते १ दिन बहुत हुआ। इसके जायजा विवाहों का एवं उनकी विवाह
जोगत चोला देखा जाता हुआ है। इसकी इकट्ठी विवाहों की दिनावार
खाली लाल विवाहों के, इसकी विवाहों के सब
विवाहों में अधिक १०० विवाहों के दिनावारी २२०४ विवाह

मालवा रेत है वह २ वर्षीय रेत का साथ ही यहां के रेत
 २ अन्य रेतों की ट्रॉकिंग ३०/३० फीट आवासिक है तो
 क्षात्रीय प्रवेशपत्र जारी हो। इसके साथ विभिन्न रेत
 लाई प्रयोग किये होंगे वर्ग क्षात्रीय जारी हो।

लै
रै
रै
रै
रै

१४

टोपेन्ड बड़ी
बड़ा सचिव

विष्णु कवर
रज अध्यक्ष

अजगिति 2020 साल की बायोगति परिवरका हैन लुभीति
 प्रह्लम हां जनला गाँड़पालिका वडा नं २ का वडा
 भवधत राम भैत प्रत जारी की अधिकारता सारे वर्ष वर्ष वर्ष
 दुली गाँड़पालिका वडा नं २ की ग्रामविकास जी कार्पोरेशन विधाया
 विहार क्षेत्र उठी तपथिल वर्षाभिन्न उपस्थिति देवाय वर्षों
 जिका निरीय सर्वयात्रा उठी।
 उपस्थिति

१. वडा अधिकारी श्री मंदिर भट्ट मार

मंदिर भट्ट

मंदिर भट्ट

२. नान सुमा दुमारी घरी मार

नान सुमा

३. असदय भुफ्टु माल

असदय

४. " बुफ्टु बहुर वस्ती

बुफ्टु बहुर

५. " जाकिला वर्ष चुगर

जाकिला वर्ष चुगर

६. कुंडा अस्यान नेघराज घरी मार

कुंडा अस्यान

७. तंजु देसी प्राणी दुमार वर्ष युर पाठ

तंजु देसी

८. एमाले प्राणी दुमार वर्ष युर युर

एमाले प्राणी

९. तंक पा. मा. प्राणी यम वर्ष युर रणा

तंक पा. मा. प्राणी

१०. एमाले प्राणी यम वर्ष युर युर

एमाले प्राणी

११. तंक पा. मा. प्राणी यम वर्ष युर युर

तंक पा. मा. प्राणी

१२. तंकल का " दिवाम घरी

तंकल का

१३. तंकल प्राणी सरद घरी

तंकल

१४. तंकल प्राणी चित्र वर्ष जागरूक, वर्ष वर्ष वर्ष

तंकल

१५. वडा वर्षी विक्री शमा

वडा वर्षी

१६. समाजिक प्रविधाय

समाजिक

१७. भंडली प्राणी वर्ष

भंडली

१८. लिला वर्ष पाठ

लिला वर्ष

१९. दाल दिकान सोल

दाल दिकान

२०. वानस्पति

वानस्पति

२१. शब्दनक्ति श्री गोपी वर्षेल

शब्दनक्ति

२२. शब्दनक्ति श्री गोपी वर्षेल

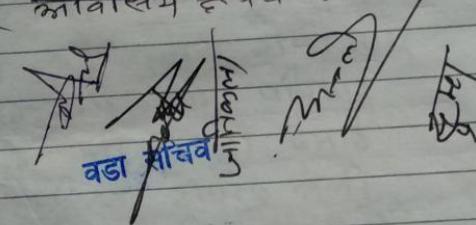
शब्दनक्ति

प्रस्तावना

१. ग्रामविकास शम्भवता

रिपोर्ट

पृष्ठा नम्बर १ अप्रैल संस्कृत वाचना - उचिती गांधीजी का लकड़ा ने २
 जित देना पढ़ा मुहूर्मध्यम समय में शारीरिक द्वारा देखि पाखापाने फैल हुम
 होयो वायो ४०/४० मिट्ट आवस्यक, और यह उचित एवं दायावाचा
 ४०/४० मिट्ट आवस्यक होज बनाते। परंगती वक्षी पोखरी हेखी छिपा
 रहने के लिये यह उचित एवं दायावाचा ४०/४० मिट्ट उचित एवं दायावाचा
 बोलकर होयो वायो वायो ४०/४० मिट्ट उचित एवं दायावाचा
 डांडा, अपेक्षा, फलित, चिमादि का पाखापानी उचित की हाँसंकोर्या ४०/४० मिट्ट
 उचित साधन एवं दायावाचा ४०/४० मिट्ट दायावाचा आवस्यक होज
 एवं दायावाचा उचित कृषिरुद्र एवं आवस्यक होयो वायो ४०/४०
 मिट्ट आवस्यक होज बनाते होयो उचित उचित उचित उचित

वडा पुनर्जगन
उचित उचित

આજ આપીને 2060 સાલ જેથી 90 વર્ષો કુદાની દેશભૂમિની
પ્રદેશ, હાં; જેલલા વંગલાચુણી ગા. પર. બાડ ન. કો
શુ-ઉપરોક્ત અંગન (જગત વારીકરણ) કુર્વાની
મસ કડાઠ વડાઓચુણી એ રામેશ્વર રાજ વિશ્વબ્રદ્ધી કો
અભ્યાસ તામા કેટલ વસો નિર્મન મદાનુમાનદુછો ઉદ-
દિભાતીમા કુસ્માન જારી સંસ્પર્ણ રારીયો /

ઉપર્યુક્તા -

1. વડાઓચુણી એ રામેશ્વર રિશ્વબ્રદ્ધી
2. સદ્ગય એ લાંબુ વદાદુર કોચી રૂ. 2
3. સદ્ગય એ શુદ્ધિલા રખાતી
4. " એ કંઠા રામી
5. " સાધુભાસ પ્રલાદ ચારી
6. એ. સંપૂર્ણ એ વૃદ્ધાસ પાંડે
7. આત્માએ એ ડાસ વદાદુર ડાંગી (અભ્યાસ કડાઠ. 8)
8. " ના (ાની) કંડી
9. " એ તિલુક વિ. કુ. ને. કુ. એ. રામાલે
10. " એ દેવીનુ મદદ તેપાલી કાંદું
11. " એ નિનુ વદ્ધા (એ) ને. કુ. ક.
12. " એ હંગ વદ્ધાય વાયા
13. એ. એ. એ હંડુ કાંડી
14. એ. એ. એ વદ્ધા (કંડી)
15. એ. એ. એ કંડી (શાંકી કંડાનું શાંક)
16. એ ગાંધી વંદેલ "

દુસ્તાવેદ્ય

1. દુસ્તાવેદ્ય ગા. ક. રા. ર. કંડીની અભ્યાસ વારીકરણ (અભ્યાસ)
2. રાજકુમાર હોંગાલા (અભ્યાસ)

નિર્ણય રૂ.

દુસ્તાવેદ્ય ગ. 7 ગાંધી વદાદુર એ એ નાના (નાનાની) વાંગાલાની
કાંડાની (દેખી) હેઠળીથી સોલ સાધુની એડાની વાંગાલાની
એડાની વિવાહાની કુંઠોણી હેઠળીથી સોલ દેખી વાંગાલાની કુંઠોણી
દાઢાની દાઢાની વાંગાની 20 દિન અવાનીએ સોલ દેખી વિવાહાની કુંઠોણી
દેખી, વિ. કુ. સાર્વાની નાનાનીના દેખી વિવાહાની સોલ દેખી કુંઠોણી

दामों वालों 30 फिरे आवासीय घोड़े यहाँ से उत्तर की ओर
कुलनोडुरगम की 20 फि. दामों वालों उत्तराखण्ड में गोदावरी
उपरी अंधेरी छोटी नदी पर बिजु वाला 22 फि. दामों वालों
भारतीय दौड़ राज्य नियम गायत्री घासे हेतु इस ओर दौड़ी
माली नदी की दौड़ देवी व चंद्रिका नदी की दौड़ी दौड़ी (जिन्हें)
पर्वतीनगर द्वे गोदावरी दौड़ी गायत्री (

विषय-प्रक्रिया 2

उत्तराखण्ड 2 गोदावरी दौड़ी दौड़ी का (जिन्हें दौड़ी का)
नेपाल गोदावरी दौड़ी गायत्री दौड़ी गायत्री,

~~ज्ञानपाल~~

~~20000~~
वेदान्त पाठ्यक्रम
वेद शास्त्र

આજ સિ મિ ૨૦૨૦ સાલ ૧૫૦૯૪૩ ૧૩ ગત રાત્રિનાં
હિન લુણિયી પ્રદેશ કંગળા-ચુલી ગાડેપાટી
કા વડાને છુંકા વડા કાદાના એ લિલા વહાફુર હતી
અષુંકો જીવદ્યાતામા વેસું વથી કંગળા-ચુલી ગાડેપાટી
વડાને છુંકા પ્રણાવર્ણિકરણ સરવાચી વલફલ હતી નિઃ
ઉપરિદ્યાત્મા તપાતિલ કોણિમણો નિઃય રહેયાનાં હતી

ઉપરિદ્યાત્મા

- ૧ વડા કાદાના એ લિલા વહાફુર હતી *સાથી*
 ૨ કાદાના એ લિલા વહાફુર હતી *સાથી*
 ૩ .. *સાથી* *સાથી*
 ૪ તેથાની વાદ્યાએ પ્રાણી હુસાન કેવાની એ
 ૫ તેથાની હુસાન કેવાની હુસાન એ *સાથી*
 ૬ તેથાની વાદ્યાએ પ્રાણી હુસાન કેવાની એ
 ૭ સમાજસેવી નિત એ વાની એ
 ૮ .. *સાથી* *સાથી*
 ૯ કુલ વાદ્યા વાની *સાથી*
 ૧૦ કુલ વાદ્યા વાની *સાથી*
 ૧૧ સમાજસેવો વાદ્યા વાની *સાથી*
 ૧૨ સાદરકાંતો એ જોડાંન્દેલ *સાથી*
 ૧૩ અદ્યાનતા એ વાદ્યાનો પોંખેલ *સાથી*

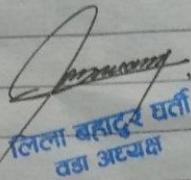
ઘાટસંકુ

- ૧) કંગળા-ચુલી ગાડેપાટા વડાને છુંકો પ્રણાવર્ણિકળી રહેયાનાં
નિઃય

ધ્રુવસાનાવાલાદ્વારાની કુલદુર્બાદી કુણ દ્વારાંથા ૨૦૧૩૦ મિન
નાનાસાનીએ વાધુ ૨૦૧૩૦ મિન કાંપલાનીએ હુસાનસિય
દોચનાડી, પરંતુ રાદું રાદું કુલ વાદ્યાએ કુલાંડેનું
વાની લાંબાએ વાની ૨૦૧૪૦, મિન ૨૦૧૪૦ દાખલાયા એ ૨૦૧૫૦
નિયર હેઠલાએ વાદ્યાએ કુલાંડેનું વાની, નિઃય દોચનાડી
કુલાંડેનું વાની ૫૦ મિન કુલાંડેનું કુલાંડેનું કુલાંડેનું
દોચનાડી, વોંકી રણકા રાદું, રાદુંફો દ્વારા વાચ્યા, કાંપલાની
દેણ એટને નિઃય રહેલાનાં હારયો | પરંતુ દેખાયો

काला-बुनी चम्पावर नेगलाड पर्सियन कैवल्य

प्राचीन जीवों

लिला बहादुर घर्टी
वडा अध्यक्ष

ज्ञाज मिति २०८० याल अंग्रेजी भाषेत शोभावरका हिं लुटियनी प्रक्रम
हाहु भिन्नला कंडाता दुखली उांडपत्रिका वडा नं ६ का वडा भाष्य हो
तिर व्हाहुर थाण ग्राम वडा नं ६ का वडा दुखली उांडपत्रिका
को नं ६ को शंगा वर्गीकरण गर्ने यस्तव्यामा दहल्दै चलेकै गरी
तप्तिल वासीजमको उपरिधातिगा छोयकामोजिमका निर्णय
जस्तैरामत उरिगामा।

ଦୁଃଖଶାନ୍ତି

१. दाक्षयन SA निरवहार घास प्र०/१८/११

२. दाक्षला SA हेमराज द्वा

३. कष्ट सहला SA उक्तवहार प्र०/१८/११

४. विद्यालय शिवि SA निरवहार (उपाय) प्र०/१८/११

५. विद्यालय तेजागल SA पूर्णीता गवर्य प्र०/१८/११

६. उक्तगीपानी उदाचित SA लिला लवाहा प्र०/१८/११

७. देवत विक्कुमु यत्क्षेत्र SA लिला वहार (पाठा मारा) प्र०/१८/११

८. याज रोकी SA पूर्णवहार ताप्रबार प्र०/१८/११

९. दोलविकायस्थानी अद्यन्त SA पूर्णवहार घास प्र०/१८/११

१०. दृष्टपद्मोक्षार्थी पृति निवा (अ) SA लेखवहार (वकी) प्र०/१८/११

११. विद्यालय शिवि SA छेतनाय घर्ती प्र०/१८/११

१२. उक्तगीपानी उपायन SA लिलाराम आंलहरी हांगा प्र०/१८/११

१३. कार्यपालि का उदाचित SA सवीराम कानी आप्स्त्रिय कानी प्र०/१८/११

१४. याज रोकी SA लेखवहार (घर्ती) प्र०/१८/११

१५. कार्यपालि स्थानीव SA हडीजना बुढामार प्र०/१८/११

१६. पंसीकरण यायापूर्ण SA पूर्णवहार रसायनग प्र०/१८/११

१७. याज से नी SA उपा व- कवर प्र०/१८/११

१८. नेत्रपायाल वारी पृथिवी SA हूताल व- बुढामार प्र०/१८/११

१९. दोलविकाय अद्यन्त SA उक्तवहार साढ़ा नाम प्र०/१८/११

२०. परामर्शदाता ज्ञानापालिका गोवर्ण उक्तवहार प्र०/१८/११

२१. परामर्शदाता (प्रापावर्गिका) SA बाम कुछ योग्यते प्र०/१८/११

प्रतिवह

- १) अग्नि की समस्या।

ତିର୍ଯ୍ୟ ମେ.-୨, ପୁରୁଷ ମେ-୨ ମାଦ୍ରାସା ଲୋଡ଼ିଙ୍ ଗର୍ଜ ବିଧିରେ
ମାନ୍ୟ କାନ୍ତର ରକଳେ ମିଶାଇଥିଲେ ଏହି ଦେଖି ଦେଖି

गोवाली कांडे के रुपमा उत्तर गत, कृष्णांजलि वाराणसी
पात्र व गडी लाई पर्वत किंवद्देशों के रुपमा, वहां तूनामानक
आचरहेको लापा चुन्दू, बाजीराम (रुपमा) कांडे गाँव,
गाँव बोला, बाजुरी जैसा लाद कोइला लावा लोको रुद्रा
रुद्रा गत निर्मल गाली।

निर्मल नं. 2

प्रस्ताव नं. 2 गाँव दुलाल गाँव पालक को छोड़ायिका
सरव-सामादुलाल गाँव दुलाल गाँव (प्रस्तावी) विधि-संस्थानी
के हक्का दाहां लाहां ५० रु. २ अवधि लाना पड़ते चाहिए ८५ को
हक्का दाहां लाहां २२ रु.) निर्मल आणा छोड़को रुपमा पुरागत
प्रस्ताव निर्मल गाली।

2000
देवराम पाटु
बड़ा साचिव